

UCHWAŁA NR LIII /301/2023
RADY GMINY W CIEPIELOWIE
z dnia 30 marca 2023 r.

w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Ciepiałów

Na podstawie art. 4 ust. 2 oraz art. 4b ust. 1-3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310), po przeprowadzeniu konsultacji społecznych,

- Rada Gminy w Ciepiałowie, uchwała co następuje:

§ 1.

Mając na uwadze wyniki konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Ciepiałów, Rada Gminy pozytywnie opiniuje starania w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepiałów.

§ 2.

1. Postanawia się wystąpić do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Ciepiałów.
2. Treść wniosku wraz z uzasadnieniem, stanowi załącznik do uchwały.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ciepiałów.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w biuletynie informacji publicznej Gminy Ciepiałów.

Przewodniczący
Rady Gminy w Ciepiałowie

Waldemar Czaplą

Załącznik do UCHWAŁA NR LIII /301/2023
Rady Gminy w Ciepelowie
z dnia 30 marca 2023 r.
w sprawie wystąpienia z wnioskiem
o nadanie statusu miasta miejscowości Ciepeliów

Pan **Mariusz Kamiński**

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
ul. Stefana Batorego 5,
02-591 Warszawa

za pośrednictwem

Wojewody Mazowieckiego
Mazowiecki Urząd Województwa w Warszawie
Pl. Bankowy 3/5,
00-950 Warszawa

Wnioskodawca:
Rada Gminy Ciepeliów
Gmina Ciepeliów
ul. Czachowskiego 1,
27-310 Ciepeliów

Na podstawie art. 4 ust. 4 i art. 4b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz § 1 ust. 1 oraz § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310)

- Rada Gminy w Ciepelowie przekazuje wniosek o nadanie statusu miasta miejscowości Ciepeliów, wraz z załącznikami

WNIOSEK O NADANIE MIEJSCOWOŚCI CIEPIELÓW STATUSU MIASTA

Uwzględniając wyniki konsultacji społecznych, układ urbanistyczny i przestrzenny, charakter zabudowy, rozwiniętą infrastrukturę społeczną i techniczną miejscowości Ciepiałów, a także względy historyczne oraz więzi społeczne i gospodarcze, zapewniające zdolność do wykonywania zadań publicznych Rada Gminy Ciepiałów wnosi o:

- 1. Zaakceptowanie wniosku Rady Gminy Ciepiałów o nadanie statusu miasta miejscowości Ciepiałów.**
- 2. Utworzenie w miejsce jednostki samorządowej – Gminy Ciepiałów – Miasta i Gminy Ciepiałów.**

UZASADNIENIE

Wójt Gminy Ciepiałów oraz Radni Gminy Ciepiałów, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, podjęli decyzję o nadaniu statusu miasta miejscowości Ciepiałów.

Pierwszym działaniem uruchamiającym procedury nadania praw miejskich było podjęcie w dniu 23 lutego 2023 roku na podstawie Uchwały Nr IV/27/2015 z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych na terenie gminy Ciepiałów (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2015r, poz. 1148) Zarządzenia Nr 18/2023 Wójta Gminy w Ciepiałowie w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Ciepiałów w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepiałów.

Następnie Rada Gminy w Ciepiałowie w dniu 9 marca 2023 roku podjęła Uchwałę Nr LII /293/2023 w sprawie wyrażenia zgody na podjęcie procedury związanej z nadaniem miejscowości Ciepiałów statusu miasta, w związku z którą Wójt Gminy Ciepiałów wydał w dniu 10 marca 2023 roku Zarządzenie Nr 22/2023 w sprawie przedłużenia przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Ciepiałów w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepiałów. Konsultacje zakończono w dniu 20 marca 2023 roku.

Za utworzeniem miasta Ciepiałów przemawiają przesłanki wymienione w art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) zgodnie z którymi nadanie gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalenie jego granic i ich zmiana dokonywane są w sposób uwzględniający infrastrukturę społeczną i techniczną oraz układ urbanistyczny i charakter zabudowy. Miejscowość Ciepiałów spełnia powyższe warunki.

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone na podstawie Uchwały Nr IV/27/2015 Rady Gminy w Ciepeliowie z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych na terenie gminy Ciepeliów (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2015r, poz. 1148), Zarządzenia z dnia 23 lutego 2023 roku Nr 18/2023 Wójta Gminy w Ciepeliowie w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Ciepeliów w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepeliów oraz Uchwały Nr LII /293/2023 Rady Gminy w Ciepeliowie z dnia 9 marca 2023 roku w sprawie wyrażenia zgody na podjęcie procedury związanej z nadaniem miejscowości Ciepeliów statusu miasta, Zarządzenia z dnia 10 marca 2023 roku Nr 22/2023 Wójta Gminy w Ciepeliowie sprawie przedłużenia przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Ciepeliów w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepeliów. Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w dniach od 24 lutego do dnia 20 marca 2023 roku.

WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

W dniu 20 marca 2023 roku zakończyły się konsultacje społeczne dotyczące nadania statusu miasta miejscowości Ciepeliów. Konsultacje trwały od 24 lutego do 20 marca 2023 roku. Powołana w drodze Zarządzenia Wójta Gminy Ciepeliów Komisja w dniu 23 marca 2023 r. dokonała przeliczenia ankiet konsultacyjnych.

Na terenie gminy Ciepeliów na 4449 osoby uprawnione do głosowania udział w konsultacjach społecznych wzięło 238 osób, co stanowi 5,35 %.

Za nadaniem statusu miasta miejscowości Ciepeliów opowiedziało się 188 osób, tj. 78,99 %. Przeciw opowiedziało się 46 osób, co stanowi 19,33 %. Wstrzymało się od głosu 4 osoby, czyli 1,68 %.

W miejscowości Ciepeliów na 608 osób uprawnionych do głosowania udział wzięło 113 osób, co stanowi 18,59 %. Za nadaniem statusu miasta miejscowości Ciepeliów opowiedziało się 68 osób, tj. 60,18 %. Przeciw opowiedziały się 44 osoby, co stanowi 38,94 %. Wstrzymała się od głosu 1 osoba, czyli 0,88 %.

Wyniki konsultacji z podziałem na sołectwa gminy Ciepeliów:

Nazwa sołectwa	Liczba uprawnionych do głosowania	Liczba głosów na tak	Liczba głosów na nie	Liczba głosów wstrzymujących się
Antoniów	67	2	0	0
Anusin	138	1	0	0
Bielany	73	1	0	0
Bąkowa	263	7	0	1
Borowiec	35	0	0	0
Ciepeliów	608	68	44	1
Ciepeliów Kolonia	156	0	0	0
Stary Ciepeliów	217	11	0	0
Czerwona	99	0	0	0
Chotyże	144	10	0	0
Dąbrowa	171	9	1	0
Drezno	78	2	0	0
Gardzienice Kolonia	106	0	0	0
Stare Gardzienice	98	1	1	0

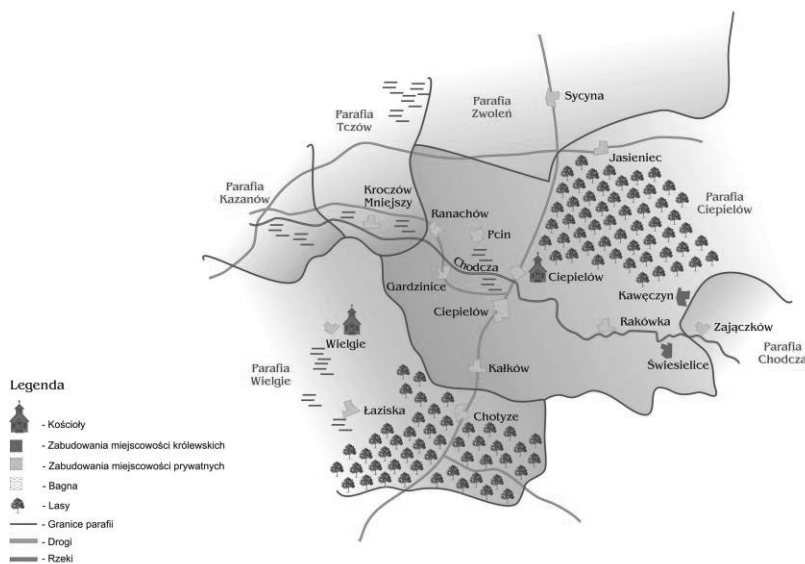
Kałków	204	12	0	0
Kawęczyn	55	0	0	0
Kochanów – Sajdy	38	0	0	0
Kunegundów – Czarnolas	104	5	0	0
Łaziska	320	10	0	1
Marianki	149	9	0	0
Pasieki	40	0	0	0
Pogórze	66	5	0	0
Podolany	15	0	0	0
Pcin	207	10	0	0
Rekówka	109	8	0	0
Ranachów B	107	3	0	0
Świesielice	240	0	0	0
Wielgie	468	14	0	1
Wólka Dąbrowska	74	0	0	0
Razem	4449	188	46	4

PRZESŁANKI HISTORYCZNE

Gmina Ciepiałów położona jest w województwie mazowieckim, w południowo - wschodniej części ziemi radomskiej w powiecie lipskim, a jej powierzchnia wynosi 13 530 ha. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 723 łącząca Warszawę z Tarnobrzegiem. Jest to główny ciąg drogowy w gminie, zapewniający połączenie zewnętrzne w kierunku północ - południe. Teren gminy Ciepiałów

leży w obrębie zlewni Iłżanki, będącej lewym dopływem Wisły. Płyńcie ona przez środkową część gminy i przyjmuje kilka niewielkich prawobrzeżnych i lewobrzeżnych dopływów, z których największy to Kosówka, zasilająca stawy w Wielgim. Iłżanka płynie silnie, manewrując w rozległej dolinie częściowo

Ciepiałów i okolice w drugiej połowie XVI w.

zatorfionej. Gmina Ciepiałów należy do Związku Gmin nad Iłżanką. Organizacja przygotowuje program zagospodarowania doliny Iłżanki pod względem turystycznym. Środowisko naturalne sprzyja takim planom. Niewielkie zanieczyszczenie przyrody, brak przemysłu ciężkiego, czysta rzeka Iłżanka, cisza, rozległe lasy, miejscowości o bogatej historii to warunki, które sprzyjają uprawianiu turystyki. Na terenie gminy położone są następujące wsie: Antoniów, Czerwona, Anusin, Bąkowa, Bielany, Borowiec, Chotyże, Ciepiałów, Ciepiałów Kolonia, Dąbrowa, Drezno, Gardzienice Kolonia, Kałków, Kochanów – Sajdy, Kunegundów - Czarnolas, Łaziska, Marianki, Kawęczyn, Pasieki, Pcin, Podgórze,

Podolany, Ranachów B, Rekówka, Stare Gardzienice, Stary Ciepeliów, Świesielice, Wielgie, Wólka Dąbrowska. W obecnych granicach gmina Ciepeliów istnieje od 1973 roku.

Ciepeliów należy do grona najstarszych miejscowości regionu radomskiego. Nazwa wsi w XV–XVII w. brzmiała **Czepyelow**. Nazwa Ciepeliów pojawiła się w XVIII w. i została zachowana do dnia dzisiejszego. Ma ona co najmniej dwuznaczne pochodzenie. Dwuznaczność wynika stąd, że zapisy źródłowe z tzw. nagłosowym *Cze-* mogą być odczytywane zarówno jako *Cie-*, jak i *Cze-*. Pochodzi ona bez wątpienia od nazwy osobowej *Ciepiel* lub *Czepiel*. Dzisiejsza nazwa wsi skłaniałaby do opowiedzenia się za określeniem *Ciepiel* stworzonym od pospolitego gwarowego *ciepać*, co znaczy rzucać, ciskać, uderzać. Jednak zapiski z XV–XVII w., wskazują też na staropolską nazwę osobową *Czepiel* utożsamianą z wyrazem *czepiać* [się]. Nie brak też teorii mówiących, iż nazwę wsi można określać jako dzierżawczą i tłumaczy jako „własność Ciepela”.

Do niedawna niektórzy historycy sądzili, że najstarsza wzmianka dotycząca Ciepeliowa, zachowana w źródłach pisanych, pochodzi z lat 1335–1336. W ówczesnych spisach świętopietrza odnotowano **wieś Ceple (Czepla)**. Nowsze badania dowiodły jednak, że chodzi nie o Ciepeliów, lecz o parafię w Ciepłej nad rzeczką Cieplą (obecnie Szabasówka). Pierwsza nie kwestionowana wzmianka dotycząca Ciepeliowa nad Iłżanką pochodzi z 1413 r., kiedy to wieś określaną jako **Czepyelow** odnotowano w zapiskach sądowych województwa sandomierskiego. Nie oznacza to oczywiście, iż Ciepeliów powstał dopiero w XV w. Skoro wzmiankowano wówczas o nim jako o wsi zorganizowanej, należącej do rodu szlacheckiego, to bez wątpienia istniał już w XIV (a może i XIII) stuleciu.

W związku z kwestionowaniem wzmianki dotyczącej wsi Czepla, należy też poddać wątpliwość, iż istniała wtedy parafia ciepielowska, a co za tym idzie miejscowy kościół. Nie da się obecnie ustalić, czy wzniesiono go w XIV, czy też w pierwszej połowie XV w. W każdym razie **Józef Długosz** w swym słynnym *Liber beneficiorum*, datowanym na lata 1470–1480, wspomina, iż kościół parafialny w Ciepeliowie, pod wezwaniem św. Krzyża, był budowlą drewnianą. Według jednej z późniejszych wizytacji biskupich został erygowany w 1512 r. Uposażeniem plebana były grunty orne i łąki, co potwierdził przywilej wystawiony przez dziedzica, **Jakuba z Ciepeliowa w 1489 r.** W początkach następnego stulecia pleban ciepielowski pobierał dziesięcinę ze wsi Ciepeliów, Jasieniec, Gardzienice, a częściowo także z Kałkowa.

Pierwszymi, znanymi z piętnastowiecznych dokumentów dziedzicami wsi byli **Pietucha**, a następnie **Jakub z rodu Gryfitów**. W XVI w. ich potomkowie przyjęli nazwisko **Ciepielowskich**, pochodzące od nazwy dziedziczonej przez nich miejscowości. W 1510 r., gdy właścicielem wsi był **Bernard Ciepielowski**, uprawiano w niej 3 łany kmiece (1 łan = 16 lub 24 ha), ziemię należącą do 1 zagrodnika, ponadto istniał młyn i 3 karczmy na półłankach. Wkrótce jednak Ciepielowscy sprzedali swe dobra ziemskie nad Iłżanką.

Około 1522 r., Ciepeliów został zakupiony przez **Stanisława Kazanowskiego z Kazanowa**. Odtąd, aż do połowy XVII w. wieś należała do rodziny Kazanowskich, która z wolna robiła karierę i z czasem doszła do znaczących godności w ówczesnej Rzeczypospolitej. Już syn nabywcy Ciepeliowa, Stanisława Kazanowskiego i Anny z Sienna zasłynął jako wytrawny parlamentarzysta i wojskowy. **Marcin Kazanowski (1523–1587)**, bo o nim mowa, dowodził rotą husarską we wszystkich kampaniach moskiewskich za Stefana Batorego. Sześciokrotnie powierzano mu funkcję poselską na Sejm Walny. Żonaty z Katarzyną z Tarłów pozostawił trzech synów. Najzdolniejszym okazał się **Zygmunt (1563–1634)**, uczestnik wojen z Moskwą oraz słynnych bitew pod Kircholmem (1605) i Chocimiem (1621). Był też podkomorzym

Most na rzece Iłżanka w Ciepeliowie, 1954 r.

wielkim koronnym oraz wychowawcą i nauczycielem królewicza Władysława Wazy, syna Zygmunta III Wazy. Dzięki stałej bytności na dworze królewskim zapewnił swym synom świetną karierę. Zarówno Stanisław, jak i Adam Kazanowscy byli towarzyszami zabaw królewicza Władysława, a następnie jego powiernikami. Z czasem Adam Kazanowski objął urząd marszałka nadwornego koronnego i zgromadził fortunę stawiającą go w rzędzie najbogatszych magnatów Rzeczypospolitej. Zmarł bezpotomnie w 1649 r., a jego dobra przeszły w ręce innych właścicieli.

Kazanowscy pojawiali się w swych dobrach nad Iłżanką dość sporadycznie. **Marcin Kazanowski** większość życia spędził w obozie wojskowym, a jego potomkowie na dworze królewskim w Warszawie. Dobra ciepielowskie, zgrupowane w tzw. klucz ciepielowski były zarządzane przez ich administratorów lub wdzierżawiane (np. Ligęzom). Mimo to właśnie Kazanowski zawdzięczał Ciepielów podniesienie swego statusu do rangi miasteczka. 21 stycznia 1548 r. na Sejmie Walnym w Piotrkowie Marcin Kazanowski wystarał się u króla Zygmunta Augusta o przywilej zezwalający na założenie miasta na gruntach wsi **Ciepielów i Gardzienice**. Otrzymało ono nazwę **Grzymałów**, od herbu Kazanowskich. Na herbie *Grzymała* był też wzorowany herb nowo lokowanego miasta. Przedstawiał trzy wieże z otwartą bramą, co miało przypominać legendarnego przodka Grzymalitów, broniącego rzekomo sarmackiego miasta Vindobona (dziś Wiedeń) przed rzymskim cesarzem Markiem Aureliuszem. Nazwa nie przyjęła się jednak i miasteczko nazywano nadal Ciepielowem (np. w 1595 r. *Ciepielow seu Grzimalow*), a istniejącą obok wieś zwano dla odróżnienia Starym Ciepielowem. W XVI w. uprawiano tu nadal ok. 5 łąńów ziemi.

Przywilej wystawiony w 1548 r. przyznawał miastu prawo magdeburskie z trzema jarmarkami, na św. Filipa i Jakuba Apostoła (1 maja), na św. Marię Magdalenę (22 lipca) oraz św. Mikołaja (6 grudnia) oraz targami we wtorki. Udzielono też osadnikom zwykłej wolnizny, zwalniającej ich na 20 lat od świadczeń na rzecz skarbu królewskiego.

Kolejnym efektem zabiegów Kazanowskich był **przywilej Zygmunta III Wazy z 5 maja 1597 r.**, zezwalający na zakładanie wszelkich zgromadzeń cechowych. Kiedy pożar strawił wszystkie przywileje miejskie, Zygmunt Kazanowski wystarał się w 1627 r. u króla o potwierdzenie obu szesnastowiecznych aktów, gdzie wymieniono ponownie jarmarki, targi, wolniznę, prawo zakładanie cechów rzemieślniczych, a także przypomniano o obowiązku odrabiania pańszczyzny. Później przywileje potwierdzali na prośbę dziedziców **Jan III Sobieski** (1694) i **August II Mocny** (1727).

Według wizytacji biskupiej z 1595 r., już u schyłku XVI w., wspomniany powyżej Zygmunt Kazanowski ufundował nowy, okazały kościół z drewna dębowego. Stał on na wzgórzu od zachodniej strony osady miejskiej, w niedalekiej odległości od kościoła parafialnego w Starym Ciepielowie. Jakis

Rynek i targi w Ciepielowie, 1954 r.

czas potem (wizytacja z 1602 r.) kościół miejski w Ciepiewie stał się siedzibą parafii, a dawny kościół parafialny w Starym Ciepiewie włączono do niego jako filię, wraz z 9 okolicznymi wioskami.

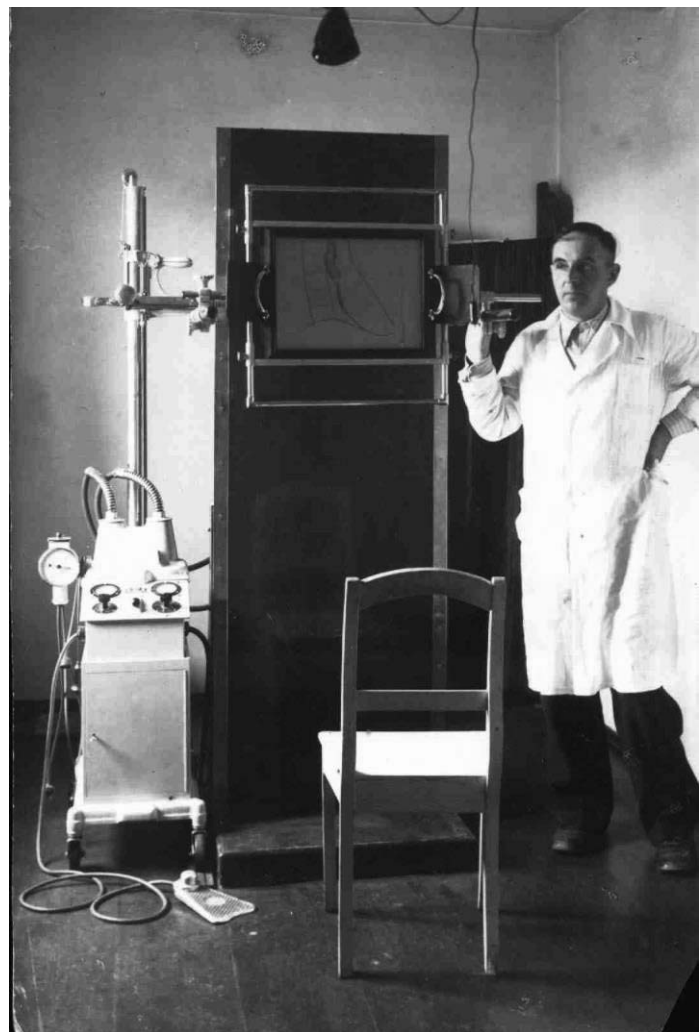
Mimo budowy kościoła oraz widocznej opieki dziedziców, przejawiającej się choćby w przywilejach, miasto rozwijało się dość słabo. Wynikało to zapewne m.in. z nieobecności właścicieli i częstej zmiany dzierżawców. Wspominano o tym np. w 1619 r., kiedy to przez niedbałość dzierżawcy zerwała się grobla przy stawie podmiejskim, a i budynki należące do folwarku nie wyglądały najlepiej.

Z roku **1619** pochodzi też **inwentarz dóbr ciepiewskich**, jeden z nielicznych tego typu dokumentów dotyczących majątków szlacheckich powiatu radomskiego z XVII w. Dzięki niemu możemy stwierdzić, iż w pierwszej połowie XVII w. na rynku ciepiewskim znajdowało się 35 placów, tj. parceli pod budowę domów. Placów ulicznych było 82, co wcale nie oznacza iż wszystkie, zarówno te rynkowe, jak i uliczne, były zabudowane. Z dużą ostrożnością można liczbę domów szacować na ok. 100. W miasteczku było wówczas 14 piekarzy, 4 rzeźników i 10 rzemieślników innych specjalności (kowale, kołodzieje, szewcy i prasłowicze rozprowadzający sól). Większość mieszczan żyła jednak z uprawy roli, o czym świadczy znaczna ilość pól uprawnych należących do miasta (35 łanów, 82 półtąki i ponad 100 ogrodów). Warto też wspomnieć o 13 tzw. baniach gorzałczanych, w których wyrabiano alkohol.

Miasteczkiem zarządzał z ramienia dziedzica wójt, do którego należało też sądzenie wszelkich spraw przy pomocy wybieranej spośród znaczniejszych mieszczan tzw. ławy miejskiej. Wójt nie ponosił żadnych świadczeń z tytułu posiadania 3 placów miejskich, 2,5 łanów pola oraz 4 ogrodów. Pozostali mieszkańcy Ciepiewa byli zobowiązani do rocznego czynszu w wysokości 4 gr. z domów rynkowych i 2 gr. z domów położonych przy bocznych ulicach. Z każdego łanu ziemi uprawnej płacili po 18 gr., z półtąki – 9 gr., a z ogrodu lub mniejszego poletka – 1 gr. Z racji wykonywanego zawodu rzeźnicy dostarczali po tzw. kamieniu łaju o wartości 48 gr., piekarze płacili po 4 gr., a pozostali rzemieślnicy po 12 gr. Warto też wspomnieć o 13 tzw. baniach gorzałczanych, w których wyrabiano alkohol, a ich właściciele płacili po 2 zł rocznego czynszu należnego dziedzicowi, nie licząc tzw. podatku czopowego na rzecz państwa. Wyrabianie srodu jęczmiennego służącego do warzenia piwa wiązało się z obowiązkiem oddawania części wyrobów do dworu. Ponadto ubodzy komornicy (tj. ludzie nie posiadający

Doktor M. Papuziński i rozpoczęcie budowy parku w Ciepiewie, poniżej ośrodek zdrowia i aparat rentgenowski

własnych domów lub innych nieruchomości) mieszkający w Ciepelowie byli zobowiązani do pewnych prac na rzecz dworu. Młynarze, posiadający dwa młyny przy stawach leżących koło Ciepelowa, byli zobowiązani do oddawania 6 wieprzów rocznie.

Lepsze pojęcie o wysokości świadczeń ówczesnych mieszkańców Ciepelowa możemy uzyskać, porównując je z ówczesnymi cenami. Kogut kosztował wówczas w Radomiu 3 gr., korzec owsa (ok. 140 l) – 8 gr., a wół – 2 zł. Powinności i ciężary mieszkańców Ciepelowa można też porównać ze świadczeniami mieszkańców innych miejscowości powiatu radomskiego. Mieszczanie radomscy płacili wówczas (w 1616

r.) za ledwie po 1 gr. czynszu z domów, ale po 24 gr. z łanu ziemi we wsiach podmiejskich, sukiennicy płacili po 12 gr. itp. Biorąc pod uwagę fakt, iż świadczenia mieszkańców miast królewskich, a takim był Radom, były zwykle mniejsze niż prywatnych widzimy, że obciążenia mieszczan ciepelowskich nie były wygórowane. Można to chyba tłumaczyć wspomnianym już, niezbyt dynamicznym, rozwojem miasteczka. Właściciele musieli po prostu uwzględniać możliwości i zasobność mieszkańców, możliwe też, że ich umiarkowana polityka w tym względzie miała zachęcać ewentualnych przybyszów do osiedlania się w Ciepelowie.

Kółko Rolnicze w Ciepelowie w 1933 r. (fragment okolicznościowego tableau).
Piąty od lewej w pierwszym rzędzie siedzi Wacław Długosz

Opisywany **inwentarz z 1619 r.** wspominał o dwóch młynach przy mieście i trzecim **w Rakówce**. Wzniesiono je przy stawach leżących nad rzeką Iłżanką, gdzie znajdowała się też piła poruszana siłą wody oraz papiernia. Te ostatnie zakłady w 1619 r. nie pracowały ze względu na zniszczenia i zaniedbanie ze strony dzierżawców.

Pod miastem istniał folwark z drewnianym dworem, piekarnią, trzema oborami, kilkoma stodołami i innymi budynkami gospodarskimi. Pola folwarku ciepelowskiego były natomiast porozrzucane po kilku miejscowościach. Wspominano o niwach na **Rzeczycy, Gardzienicach, Basice, na Krzywdzie, pod Dąbrową i na Pszczyнным** lesie. Obsiewano je głównie żytem, rzeczką i owsem, w mniejszej mierze pszenicą i prosem. We wsi Ciepelów (Stary Ciepelów) uprawiano wówczas 12 półtąnków. Ich właścicielami były rodziny kmieci (**Kordułów, Mrosów, Woycików, Jasików** i in.) posiadające zazwyczaj dwie pary wołów i 1 konia. Płacili po 12 gr. czynszu i odrabiali 4 dni pańszczyzny na polach dworskich. I tu należy zaznaczyć, że wymiar pańszczyzny w wioskach królewskich był wówczas nawet o połowę mniejszy. W Ciepelowie Starym mieszkało wówczas 6 rodzin zagrodniczych mających mniejsze pola i 3 komornice mieszkające u bogatszych.

W połowie XVII w. Ciepelów przeszedł w ręce spadkobierców Kazanowskich. Jednym z nich był najprawdopodobniej **Mikołaj Głogowski**, dziedziczący pobliski Kazanów w wyniku małżeństwa z Aleksandrą Kazanowską. Później miasteczko wraz z kluczem ciepelowskim przeszło w ręce **Piaseckich**, a od początków XVIII w. było kolejno w posiadaniu **Denhoffów, Sanguszków, Polanowskich, Karczewskich i Czarneckich**.

W latach 1655–1657 Radomskie stało się teatrem działań wojennych, na którym operowały wojska szwedzkie Karola X Gustawa i siedmiogrodzkie Jerzego II Rakoczego. Najprawdopodobniej to Węgrzy Rakoczego dopuścili się w 1657 r. spalenia miasta. Zniszczenia spowodowane działaniami wojennymi oraz towarzyszącymi im epidemiami musiały być olbrzymie. W 1662 w miasteczku odnotowano za ledwie 18 domów, z których można było ściągnąć podatek, a mieszkało w nim 114 osób powyżej 10 roku życia. Na wsi Stary Ciepelów było 15 domów i 44 osoby, a w dworze ciepelowskim 13 mieszkańców.

Dopiero w XVIII w. można zaobserwować szybszy rozwój Ciepiewowa. Około 1731 r. z polecenia Sanguszków zbudowano tu okazały pałac z drzewa modrzewiowego, „zewnątrz złożony arabeskami okryty, z basztami na rogach” (niestety, dwór ten spłonął w drugi dzień Zielonych Świąt 1889 r.). Kiedy w 1748 r., przeprowadzano kolejną wizytację biskupią w parafii Ciepiewów mieszkało ogółem 1477 katolików i 85 Żydów. Dziedzicami miasteczka i klucza ciepielowskiego byli książę **Janusz Sanguszko** i jego małżonka **Konstancja z Denhoffów**. Wizytacja ta, będąca kolejnym, cennym źródłem do dziejów Ciepiewowa, wspomina, iż tamtejszy kościół pod wezwaniem Bożego Ciała był już mocno zbutwiały i wymagał remontu. Funkcję proboszcza sprawował wówczas 35-letni Antoni Kokoszyński, legitymujący się szlacheckim pochodzeniem. Obok kościoła parafialnego w Ciepiewowie podlegały mu kaplice w Starym Ciepiewowie, Jasieńcu i kapliczka prywatna w dworze ciepielowskim.

Inwentarz kościelny wymieniał liczne monstrancje i srebrne kielichy, kilkanaście ornatów różnego kroju i koloru, kapy, obrusy, dzwonki, lichtarze i inne rzeczy niezbędne do sprawowania liturgii. Wśród ksiąg kościelnych wyróżniały się trzy mszały, graduał, ewangelia, ale wysłużony psalterz i 2 brewiarze były w bardzo złym stanie.

Wizytacja wspomina, iż przy kościele znajdował się dom plebana (domus rectori), dom organisty oraz obora. Utrzymywano w niej nieco inwentarza, ponieważ probostwo w Ciepiewowie było wyposażone przez dziedziców miasteczka w 5 pól uprawnych. Pierwsze z nich znajdowało się koło papierni nad Iłżanką, przy drodze prowadzącej do Lipska. Sąsiedowało z polami mieszczan ciepielowskich – Andrzeja Dudzińskiego i Stanisława Libskiego. Drugie znajdowało się w miejscu zwanym Dąbrowa, pozostałe koło Kałkowa. Pleban posiadał też łąki, przy stawach ciepielowskich, jedną za groblą rekowską, drugą przy łące mieszczanina ciepielowskiego Jana Grzybowskiiego. Dziesięciny na rzecz kościoła ciepielowskiego płacono wówczas z Ciepiewowa, Starego Ciepiewowa, Świesielic, Kałkowa, Gardzienic, Rekówki, Pcina i Ranachowa.

Wizytacja z 1748 r. nie wymienia niestety liczebności mieszkańców Ciepiewowa. Wspomina tylko, iż w miasteczku mieszkało 60 osób wyznania mojżeszowego i 1 luteranin. Ten ostatni był niezamożnym zagrodnikiem, a jako że jego żona była wyznania rzymskokatolickiego, wizytatorzy nie omieszkali napomknąć o potrzebie jego nawrócenia. W końcu 1785 lub na początku 1786 r. Ciepiewów spłonął, toteż przywilejem z lutego tego roku ówczesny dziedzic, starosta liwski

Ciepiewów, lata siedemdziesiąte ubiegłego wieku

Józef Karczewski, wezwał wszystkich obywateli do jego odbudowy. W 1787 Ciepeliów liczył 506 mieszkańców, w tym 41 Żydów (8,1%). We wsi Stary Ciepeliów zamieszkiwało 77 osób. Do klucza ciepielowskiego wchodziły poza Ciepeliowem Pcin, Ranachów, Gardzienice, Kałków, Chotyże, Rekówka i część Kroczoza, a roczny dochód z niego oszacowano na 14 265 zł. W takim stanie miasteczko przetrwało rozbiory Rzeczypospolitej, przemiany okresu napoleońskiego i dotrwało do czasów zaboru rosyjskiego.

W 1815 r. Radomskie znalazło się w granicach Królestwa Polskiego stanowiącego autonomiczną część zaboru rosyjskiego. Pod względem administracyjnym Ciepeliów leżał wówczas w powiecie soleckim obwodu opatowskiego i województwa sandomierskiego. W 1820 r. w miasteczku stał zaledwie jeden dom murowany i 109 drewnianych. Mieszkało tu 575 chrześcijan i 102 Żydów. Część mieszkańców zajmowała się, tak jak w poprzednich wiekach, rolnictwem, część utrzymywała się z rzemiosła. Pewien wpływ na życie mieszkańców miały też trzy jarmarki gromadzące ludność z okolicznych wsi – na św. Mikołaja, św. Sebastiana i św. Józefa.

W 1827 r. Ciepeliów liczył już 119 domów, zamieszkiwanych przez 476 osób wyznania chrześcijańskiego i 285 wyznania mojżeszowego. Siedem lat później założono tu szkołę elementarną, a jednym z bardziej znanych zakładów była usytuowana nad łąką papiernia. Jednak już w pierwszej połowie XIX w. dał się zauważyć proces wpływający dość negatywnie na rozwój miasta. Przyczyną było obciążanie mieszkańców Ciepeliowa nowymi świadczeniami na rzecz dworu, przy jednoczesnym zagarnianiu na rzecz folwarku pól i łąk należących niegdyś do mieszczan. Drugim czynnikiem spowalniającym rozwój miasta był brak dobrych dróg, przez miasto nie przechodziła żadna droga bita.

Odbieranie miastu pastwisk i gruntów przez dwór doprowadziło do długotrwałych procesów między mieszczanami a dziedzicami,

ciągnących się niemal przez cały XIX w. Kolejnym punktem spornym była kwestia korzystania z lasu. Zarządcy majątku ciepielowskiego nie pozwalali mieszczanom na wyrąb drzew. Przez 40 lat toczyły się także procesy o dochody z propinacji, czyli wyrobu i wyszynku alkoholu. Połowę należnych sąd

Ciepeliów, lata siedemdziesiąte ubiegłego wieku

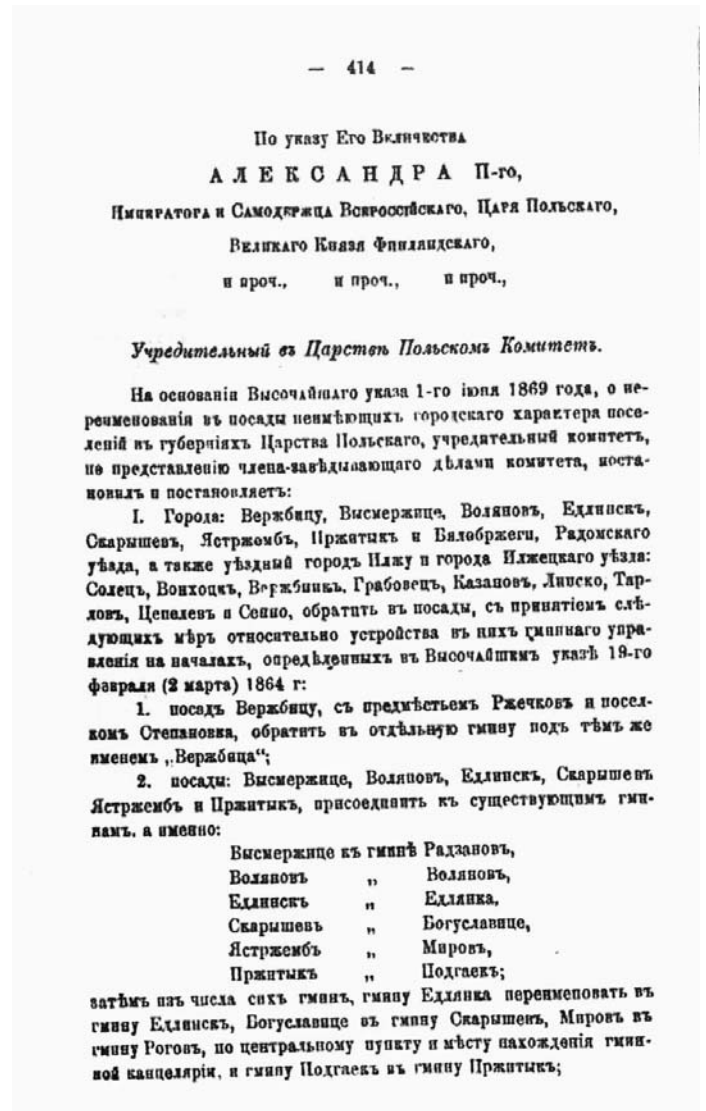
podatków zagarnął dwór, a drugą połowę mieszcianie przekazywali na rzecz kasy miejskiej. Według mieszkańców Ciepiewowa dwór nie miał prawa do dochodów z propinacji.

W 1860 r. dziedzicem Ciepiewowa był Aleksander Polanowski, mieszkający na stałe w Cesarstwie Austriackim, toteż bieżącymi sprawami gospodarczymi jego majątków nad Hżanką zajmowali się zarządcy. Według spisów rządowych z tego samego roku do mieszczan należało wówczas 134 morgi gruntów ornych, 28 mórg ogrodów, 56 mórg łąk i 262 mórg piaszczystych nieużytków. Zabudowany obszar miasta obejmował wówczas 85 mórg, na których wznosiło się 79 domów, w tym 77 drewnianych należących do mieszczan i 2 murowane, 28 będące własnością dworu. Poza rynkiem odnotowano ulice: Lipską, Kościelną i Tylną. Miasto liczyło 704 mieszkańców, w tym 262 Żydów.

W 1860 r. zarząd miasta, czyli magistrat składał się z burmistrza, sekretarza i dwóch ławników, z których jednym był zawsze miejscowy proboszcz. Szkoła elementarna zatrudniała jednego nauczyciela, a ludność żydowska jednego zastępcę rabina. Pracowało tu wówczas 10 szewców, 8 krawców, 7 stolarzy, 2 garbarzy, 2 tkaczy, 2 bednarzy, 2 kramarzy (było dwie karczmy) i 1 kowal. Wprawdzie urzędnicy carscy zapisali, że miasto Ciepiewów było bardziej rzemieślnicze niż rolnicze, ale chyba dlatego, że stu procentowych rolników, posiadających inwentarz, było tylko kilku. Należy jednak zauważyć, że żaden rzemieślnik nie mógł się utrzymać z wykonywanego rzemiosła i posiadał mniejsze lub większe pole, które uprawiał przy pomocy rodziny. Uprawiano na nich głównie żyto i ziemniaki.

W porównaniu z poprzednim spisem, sprzed 23 lat, liczba domów zmalała w 1860 r. o 37, a mieszkańców o 57 osób. Po kilku opuszczonych domach pozostały tylko ruiny. Spadek liczebności mieszkańców Ciepiewowa był spowodowany ciężkimi warunkami życia. W mieście nie odbywały się żadne jarmarki, toteż miejscowi rzemieślnicy mieli trudności ze zbytem swych towarów. Niektórzy z nich opuszczali Ciepiewów szukając pracy gdzie indziej. Podobnie robili młodzi ludzie. Wprawdzie pod miastem znajdowały się browar, gorzelnia, tartak, papiernia i trzy młyny, ale należały one do dziedzica i bazowały na sile roboczej z jego folwarku. Sytuację mieszkańców pogarszały także ich obowiązki na rzecz dworu. Nadal latem musieli odrabiać pańszczyznę na folwarku z racji posiadanej ziemi, a w czasie żniw dziedzic miał prawo wezwać dodatkowo po 2 osoby z domu rynkowego i po 1 z ulicznego.

22 stycznia 1863 r. wybuchło powstanie styczniowe. Także region radomski stał się widownią walk między siłami powstańców a wojskami rosyjskimi. Dysproporcja sił powodowała, że powstańcy musieli przemieszczać się dość szybko po ówczesnych drogach, starając się atakować mniejsze oddziały wroga i znikać w lasach. Pomoc dla powstańców groziła represjami ze strony władz carskich, toteż pierwsze spotkanie z nimi nie było zbyt przyjemne dla mieszkańców Ciepiewowa. 29 marca 1863 r. do miasteczka wkroczył oddział Dionizego Czachowskiego maszerujący od strony Zwolenia. Część

Decyzja Carska o odebraniu miejscowości Ciepiewów praw miejskich

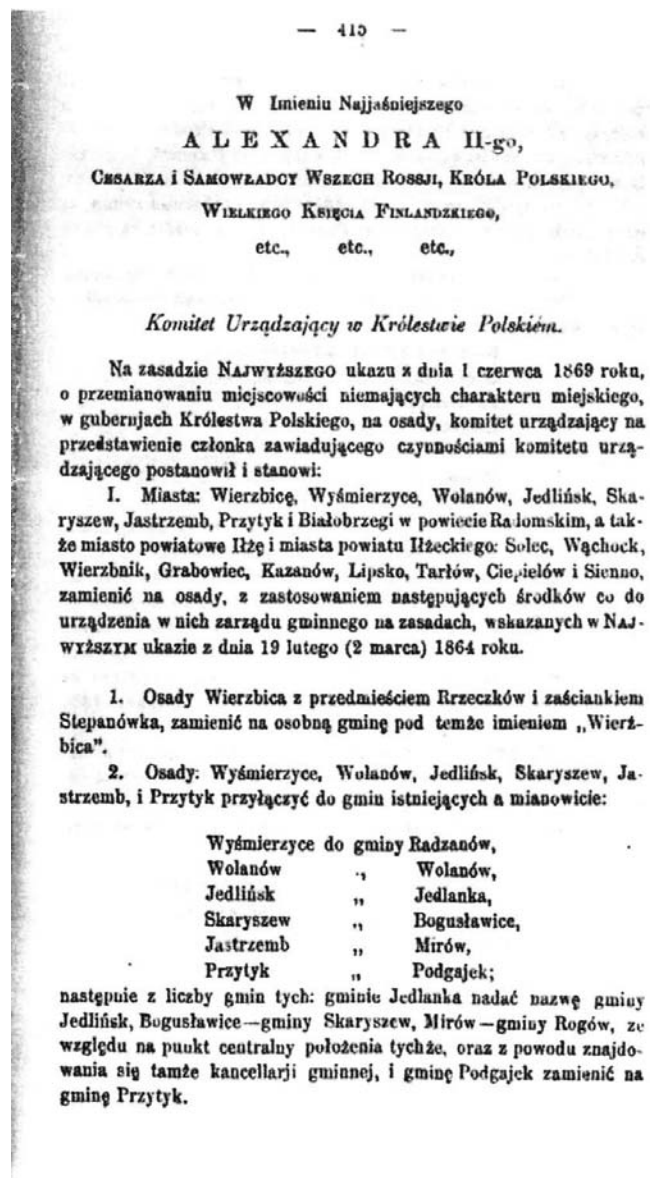
mieszkańców nie witała powstańców zbyt entuzjastycznie, a niektórzy obawiając się utraty dobytku i represji ze strony wojsk carskich chowali żywność. Być może padły i inne oskarżenia pod ich adresem, dość, że jeszcze tego samego dnia odbył się w Ciepeliowie sąd wojenny nad burmistrzem miasta, sekretarzem magistratu oraz czterema mieszczanami. Wszyscy zostali skazani na karę śmierci przez powieszenie. Dopiero na skutek próśb proboszcza i miejscowych mieszczan burmistrza uniewinniono, a sekretarz został ukarany chłostą. Niestety, na czterech mieszczanach kara śmierci została wykonana, a dziś po wiekach, nie jesteśmy w stanie stwierdzić, czy była słuszna.

W Ciepeliowie Czachowski zasięgnął informacji o ruchach wojsk rosyjskich, po czym na czele swych 500 partyzantów ruszył przez Kazanów i Tczów, by skryć się w lasach koło Suchej i Czarnej. Po raz drugi oddział sławnego dowódcy powstańczego pojawił się w Ciepeliowie 29 kwietnia, jednak tym razem przeszedł tylko spieszenie przez miasteczko kierując się na Lipsko.

Najdonioślejsze dla Ciepeliowa wydarzenie z czasów powstania styczniowego miało miejsce podczas trzeciego pobytu Dionizego Czachowskiego w tym mieście. Pobity w jednej z potyczek przez Rosjan musiał Czachowski rozpuścić swój oddział, a sam skrył się we dworze w Wielgiem. Wkrótce okazało się, że 250 konnych strzelców dochowało mu wierności i przez Czerwoną przybyło w nocy 12 maja do dworu w Wielgiem. Opuściwszy Wielgie na czele swych ludzi, Czachowski zorientował się, że w pobliżu nie ma większych sił rosyjskich. Wezwał więc okolicznych obywateli na niedzielę 17 maja 1863 r. do Ciepeliowa. W oznaczonym czasie w kościele ciepeliowskim zgromadzili się mieszczanie, chłopcy z okolicznych wsi oraz szlachta z pobliskich dworów. Proboszcz Maciej Tyimiński odprawił uroczyste nabożeństwo, a następnie odczytał dekret władz powstańczych informujący o przyjęciu przez nie nazwy „Rząd Narodowy”. Wszyscy obecni na nabożeństwie złożyli przysięgę na wierność rządowi. Po nabożeństwie i obiedzie wydanym na cześć Czachowskiego na plebani zwerbowano do oddziału powstańczego 16 młodych ludzi. Jeszcze tego samego dnia Czachowski opuścił wraz ze swym wojskiem Ciepeliów i udał się na nocleg do Zwolenia.

Wśród walczących pod rozkazami Czachowskiego znaleźli się m. in. Jan Karol Czarnecki, dziedzic Bąkowej, brat Ludwika Czarneckiego, późniejszego dziedzica majątku Ciepeliów. Walczyli Piotrowscy z Czerwonej, za co zapłacili zesłaniem na Sybir, ale w szeregach powstańczych znaleźli się także chłopcy, jak choćby urodzony w Pcinie Dominik Łaszczak, który zmarł w 1933 r. (jego grób z informacją o udziale w powstaniu zachował się szczęśliwie na cmentarzu ciepeliowskim).

Przebrane powstanie styczniowe pociągnęło jednak za sobą dość poważne zmiany gospodarczo społeczne. Dekret carski z marca 1864 r. doprowadził do uwłaszczenia chłopów

Decyzja Carska o odebraniu miejscowości Ciepeliów praw miejskich

nadając im użytkowane dotąd działki ziemi na własność. Likwidował też resztki świadczeń na rzecz dworu i oczywiście objął także tych mieszczan ciepielowskich, którzy żyli z uprawy roli. W ten sposób Ciepeliów przestał być miastem prywatnym. Mieszkańcy Ciepeliowa nie ponieśli poważniejszych, bezpośrednich konsekwencji związanych z przemarszami oddziału Czachowskiego. Natomiast proboszcz Maciej Tymiński już w 1864 r. został skazany „za goszczenie powstańców” na grzywnę w wysokości 50 rubli. W 1866 r. władze carskie skonfiskowały grunty rolne należące do parafii, co zresztą dotknęło wszystkich proboszczów na terenie zaboru rosyjskiego. Wreszcie dekretem z 1869 r. odebrano prawa miejskie wszystkim osadom, które posiadały poniżej 3000 ludności, ponad 50% mieszczan rolników i dochód mniejszy niż 1500 rubli. Wśród tych miast znalazł się Ciepeliów, Zwoleni i inne.

W 1880 r. osada Ciepeliów, leżąca w obwodzie iłżeckim Guberni Radomskiej liczyła 83 domy i 708 mieszkańców, obejmując 1046 mórg ziemi. Była wówczas siedzibą gminy, posiadającą m.in. szkołę i drewniany kościół parafialny. Szkoła elementarna mieściła się w domu Łączyńskich (obecny Urząd Gminy), a uczęszczało do niej 30 dzieci. W skład gminy Ciepeliów w 1880 r. wchodziły miejscowości: Barycz, osada Ciepeliów, wieś Ciepeliów Stary, Chotyże, Dąbrowa, Gardzienice, Goździowa-miedza, Jasieniec Solecki, Kałków, Kawęczyn, Pcin, Pcinolas, Ranachów, Rekówka i Świesielice. Mimo utraty praw miejskich, u schyłku XIX w. Ciepeliów

Kościół w Ciepeliowie, po wykonaniu przez samorząd gminy zagospodarowania terenów przyległych

rozwijał się coraz dynamiczniej, wyrastając na jeden z rynków lokalnych obsługujących okoliczne wioski. Nawet pożar, który wybuchł w mieście 29 kwietnia 1886 r. i strawił 80 domów nie poczynił trwałych zniszczeń. W 1895 r. w Ciepeliowie naliczono ponownie 97 domów drewnianych i 3 murowane. Mieszkało tu wówczas 539 mężczyzn i 586 kobiet (włącznie z dziećmi), a porządku strzegło 3 żandarmów carskich urzędujących w otwartym wówczas posterunku.

Dobra ziemskie Ciepeliów posiadali w latach sześćdziesiątych XIX w. Karczewscy, następnie nabył je na krótko Żyd Finkelsztejn, który odsprzedał je Ludwikowi Czarneckiemu. Ludwik Czarnecki był właścicielem Daniszowa, ale sprzedał go Jasieńskim, a za uzyskane stąd pieniądze nabył majątek Ciepeliów. W 1863 r. wartość majątku, w skład którego wchodziły jeszcze wioski Ciepeliów Stary, Pcin, Chotyże i Rekówka wynosiła 147 000 rubli srebrnych. Oczywiście po uwłaszczeniu chłopów

dziedzice utracili wszelkie prawa do ich ziemi. W 1880 r. majątek ciepielowski obejmował folwarki Ciepeliów i Dąbrowa, awuls Rekówkę oraz pewne grunty nad Iżanką i lasy, w sumie 2819 mórg, w tym 407 mórg gruntów ornych i łąk. Dochodziły do tego trzy młyny, toteż uprawa pól i obsługa dworu Czarneckich wymagała zatrudniania znacznej liczby służby oraz robotników rolnych. Dziedzic Ludwik Czarnecki był wówczas szeroko znany z wystawnego życia, urządzania licznych bali, kuligów itp. Być może było to pośrednią przyczyną pożaru, który wybuchł we dworze w dniu Zielonych Świątek 1889 r. i strawił piękną budowlę wzniesioną jeszcze w XVIII w. przez Sanguszków.

Wybuch I wojny światowej nie wpłynął początkowo na los mieszkańców Ciepeliowa. Dopiero pod koniec sierpnia 1914 r. doszło do walk wojsk niemieckich i rosyjskich w rejonie Lipska, Ciepeliowa, Sycyny i Zwolenia. W początkach września wojska niemiecko-austriackie stoczyły bój z siłami rosyjskimi pod Ciepeliowem i Lipskiem, w trakcie których najbardziej ucierpiał Kazanów (spłonął niemal doszczętnie). Dopiero jednak w czerwcu i lipcu 1915 r. na skutek przerwania frontu w Galicji Rosjanie opuścili Radomskie i wycofali się za Wisłę. Podczas walk 16 lipca 1915 r. kilka pocisków artyleryjskich spadło na Ciepeliów, spłonęła część osady, m.in. drewniany kościół i budynek szkoły. Ciepeliów znajdował się do 1918 r. pod okupacją austriacką.

Pierwszy spis przeprowadzony w 1921 r. w wolnej Rzeczypospolitej wykazał, że Ciepeliów tworzyło 151 budynków mieszkalnych. Było w nich 978 osób, w tym 339 narodowości żydowskiej.

W okresie międzywojennym Ciepeliów stanowił mały ośrodek lokalny ze słabymi funkcjami drobnego handlu i rzemiosła. Targi, nieco bardziej niż dawniej ożywione, odbywały się raz w tygodniu. Osada Ciepeliów połączona była z trasą prowadzącą do Radomia drewnianym mostem długości 109 m. W latach 1918–1939 pod względem administracyjnym należała do powiatu iżdeckiego z siedzibą w Wierzbniku (później do powiatu Wierzbnik-Starachowice).

Z uwagi na odbywające się tu w każdą środę jarmarki, stanowiła ona gminę wiejską o charakterze miejskim (poza kilkoma ulicami i studniami o charakterze prywatnym bądź publicznym nie było innych urządzeń komunalnych). Większe jarmarki odbywały się w Lipsku i Zwoleniu, a nawet w odległym o 9 km Kazanowie. W Zwoleniu odbywały się jarmarki w czwartki, słynęły one z handlu końmi, w Lipsku we wtorki, tu sprzedawano bydło i trzodę chlewną. Na jarmarki te jeździli ze straganami rzeźnicy i piekarze Polacy oraz krawcy i rymarze, przeważnie Żydzi.

W roku 1920 duży pożar zniszczył część Rynku i ulicę Kościelną. Domy były drewniane. Ludność utrzymywała się głównie z rzemiosła i drobnego rolnictwa (największe gospodarstwo 18 mórg rosyjskich). Przewaga handlu i rzemiosła była w rękach żydowskich. W okresie do 1939 r. były następujące ulice: Rynek – obecnie Plac Zwycięstwa, ulica Spacerowa – obecnie Jana Kochanowskiego, ulica Kościelna – obecnie Mariana Papuzińskiego, ulica Strażacka – obecnie Dionizego Czachowskiego, ulica Źródłana – część z niej nosi nazwę ulicy Partyzantów, część ulicy Sandomierskiej. Ulice: Wąska, Polna, Szkolna, Bożniczna – nie istnieje, włączona do placu szkolnego. Do roku 1934 na Rynku stała drewniana remiza strażacka, którą rozebrano (w niej odbywały się zabawy, przedstawienia i inne dochodowe imprezy).

Ciepeliów przed drugą wojną światową w 1939 r. liczył około 1500 mieszkańców, z czego około 450 (34%) stanowili Żydzi. W rynku na 41 domów 12 było polskich, a pozostałe były żydowskie. Wszystkie domy żydowskie położone w Rynku miały charakter mieszkalno-użytkowy (sklepy, warsztaty rzemieślnicze).

Do II wojny światowej na terenie gminy znajdowały się cztery majątki ziemskie, które po wojnie zostały rozparcelowane. Dwa dwory zostały spalone w czasie walk wojennych. Ostatnim właścicielem majątku w Górkach Ciepeliowskich był J. Mandelbaum, a administratorem Leon Radzicki, którego rozstrzelali Niemcy.

Mieszkańcy gminy Ciepeliów w okresie międzywojennym udzielali się społecznie, byli aktywni. Wówczas żył tu parlamentarzysta Wacław Długosz. Jeszcze zanim został wybrany na posła, zajmował się sprawami społecznymi. Był przewodniczącym dozoru szkolnego w gminie Ciepeliów. Interesował się sprawami oświaty, dlatego popierał wszelkie inwestycje, które dotyczyły tej płaszczyzny. Z jego inicjatywy powstała szkoła w Gardzienicach. Pełnił od 1918 r. funkcję przewodniczącego dozoru szkolnego. Wspierał rozpoczętą w 1921 r. budowę szkoły w Ciepeliowie, którą zakończono w 1923 roku. Na tym nie zakończono inwestycji. W 1925 r. budynek placówki

oświatowej poszerzono. W latach 1927–1928 została dobudowana sala rekreacyjna. W okresie międzywojennym szkoła działała na bardzo wysokim poziomie, zostały zakupione liczne pomoce naukowe do matematyki, fizyki, chemii. Wacław Długosz gorąco popierał i wspierał prowadzoną w latach 1923–1939 budowę kościoła w Ciepeliowie.

W 1928 roku z inicjatywy działaczy społecznych z terenu gminy: Słowika, Długosza, Sulimy, Łojka powstał bank w Ciepeliowie. W początkowym okresie działalności była to Gminna Kasa Spółdzielcza, która obsługiwała klientów w Ciepeliowie oraz w Punkcie Kasowym w Wielgiem. Przyjmowane były wówczas tylko wpłaty.

Dzięki staraniom parlamentarzysty Długosza przybył do Ciepeliowa w roku 1934 doktor Marian Papuziński. Jeszcze przed wojną założył przychodnię, która swoje pierwsze lokum miała w ambulansie. Następnie przeniesiono ją do domu wybudowanego przez doktora. Przed wojną istniała w Ciepeliowie prywatna apteka, którą prowadził mgr Stanisław Dereń. W okresie międzywojennym działały w Ciepeliowie liczne organizacje.

Długo nie było na terenie Ciepeliowa i jego okolic dobrych i odpowiednich warunków do działania i rozwoju chłopskich organizacji, takich jak: Stronnictwo Ludowe i Związek Młodzieży Wiejskiej „Wici”. Organizacje wiciowe wspólnie z KPP zorganizowały w 1937 r. potężną manifestację, przemarsz z Tymienicy do Jasieńca Soleckiego, gdzie po mszy odbył się wiec. Po próbie rozproszenia wiecu dochodziło do licznych starć z policją. Rząd sanacyjny pod różnymi pretekstami uniemożliwiał i utrudniał ich zakładanie. Trzej działacze ludowi: Józef Owczarek, Tomasz Sulima i Michał Pałgan dwukrotnie usiłowali w Dąbrowie założyć koło „Wici”, niestety przeszkodziła w tym policja. Chłopi żyli wtedy w nędzy. Ludowców oczerniano, posądzano o wywrotowość, antypaństwowość, bolszewizm. Ludzie na wsi byli przygnębieni, bezradni i mało uświadomieni. Przytłaczał ich fakt, że nie mogli zaspokoić najpilniejszych potrzeb.

Ludność wiejska, która posiadała choć niewielkie wykształcenie, buntowała się przeciwko tej sytuacji. Wiedziała, że siłą motoryczną do przeprowadzenia reform i zmian na lepsze są organizacje chłopskie.

Dlatego zakładali je i uaktywniali. Związek Młodzieży Wiejskiej „Wici” powstał w 1931 roku. Funkcjonował on w Gardzienicach, Wielgiem, Kałkowie, Pcinie, Ranachowie i w Świesielicach. W ramach tej organizacji propagowano i wspierano działalność kulturalno-oświatową na wsi. Odbywały się szkolenia, konkursy na najpiękniejszy ogródek kwiatowy czy najdorodniejsze warzywa. Urządzano rocznicowe i patriotyczne imprezy oraz dożynki.

Z kołami wiciowymi współpracowały Koła Gospodyń Wiejskich, które zakładane były przez absolwentki szkół rolniczych. Do tej organizacji należały, m.in. Helena Sawicka, Genowefa Fereniec, Maria Bańcerowska. Organizowały one i prowadziły imprezy i szkolenia. We wsi Wielgie rodzeństwo Józefa Czapla Giemza i jej brat oraz bracia Wójtowiczowie utworzyli usługowy punkt krawiecki. Pracowały w nim wiciarki w ramach programu ruchu spółdzielczego.

Ludowcy w gminie Ciepeliów czytali następujące czasopisma: „Zaranie”, „Wola Ludu”, „Wyzwolenie”, „Gazeta Grudziądzka”, „Nowiny”. Prenumerowali je m.in. Rogozińscy, Jan Mucha z Pcina, Piotr Górąj, Łukasz Gawin, Andrzej Szczodry i jego brat Michał z Łazisk, Owczarkowie z Chotyz, Władysław Bartos z Wólki Dąbrowskiej. Od 1931 roku czytano także „Zielony Sztandar”.

Organizacje ludowe dobrze spełniały funkcje wychowawcze. Ideały i wartości moralne w nich nabyte zostały przeniesione w szeregi BCh, a później w życie powojenne.

Ciepeliów, pozostałości po Synagodze

Działało również w Ciepeliowie Stowarzyszenie Młodzieży Katolickiej pod przewodnictwem księży. Jego działalność była ściśle oparta na zasadach religijnych. Ta organizacja służyła kościołowi, ale nieobce jej były sprawy świeckie. W pracy wyróżniały się m.in. Helena i Zofia Kacperskie, Maria Piorunówna, Maria Baryłkiewicz, Zofia i Janina Pszczołówny, Józef Bernat.

Jedną z organizacji był Oddział Związku Strzeleckiego. Nadzór i pieczę nad Strzelcami miał młody nauczyciel Jan Pękala, ale komendantem był Kazimierz Ostrach. Mieszkańcy Ciepeliowa wspominają, że z dumą patrzyli na chłopców ze Związku Strzeleckiego jak ćwiczą i maszerują. We wrześniu 1939 roku dołączyli do wojska polskiego by bronić ojczyzny. Organizacja ta obejmowała swoim działaniem również młodych chłopców z okolicznych wiosek. Wielu z nich odniosło rany lub padło od kuli wroga.

Wybuch wojny, a następnie okupacja przyniosły ze sobą strach, rozpacz, walkę, śmierć. Już na początku września Niemcy pojawili się w Ciepeliowie i okolicach. Na wieść, że wróg zbliża się do Ciepeliowa, część ludzi w popłochu opuściła swoje domy i schroniła się w pobliskich wioskach. Po powrocie zastali je splądrowane i okradzione ze wszystkich zapasów. Taki los spotkał rodzinę Marii i Stanisława Suszałów, którzy schronili się w Gardzienicach u rodziny Bańcerowskich. We wsi Rekówka u Posłusznych znalazła schronienie rodzina Oczkowskich. Wszędzie panowało napięcie, niepewność, lęk. Z przerażeniem patrzyli wszyscy na bombardowany, płonący Zwoleń. Do ludzi docierały niepokojące, groźne wieści o agresji armii hitlerowskiej, która uzbrojona nacierała na nasze wojsko, atakowała i zabijała cywilów, a nawet jeńców wojennych. W nocy z 7 na 8 września w lesie koło Dąbrowy pojawił się jakiś mały oddział wojska, a nad ranem nadciągnęło od strony Kałkowa polskie wojsko, a także prawdopodobnie zmotoryzowany podjazd Warszawskiej Brygady Pancerno- Motorowej płk. Stanisława Roweckiego. Brygada znajdowała się na prawym brzegu Wisły. Podjazd poślany w rejon Ciepeliowa pod dowództwem rotmistrza Leona Podroży składał się z plutonu pionierów i szwadronu liniowego. Miał przeprowadzić rozpoznanie aż do rejonu Lipska oraz Iłży. Kiedy żołnierze Podroży dotarli do lasu Dąbrowa-Struga-Anusin, spotkali tam 600-osobowy oddział polskiej piechoty. Tworzyli go żołnierze z jednostek rozbitych pod Częstochową, a dowodził nimi mjr Józef Pelc. Żołnierze mieli nadzieję na odpoczynek. Niestety rankiem 8 września od strony Ciepeliowa pojawiły się pierwsze oddziały niemieckie. Był to 15 pułk płk. Wessela z 29 Dywizji Zmotoryzowanej Wehrmachtu. Pod osłoną artylerii i samochodów pancernych Niemcy uderzyli na las. Rozpoczął się kilkugodzinny bój. Początkowo Niemcom zadano znaczne straty i odrzucono ich w kontrataku na bagnety. Dopiero gdy polegli wszyscy polscy oficerowie, a żołnierzom zabrakło amunicji – skapitulowali. Rozwścieczeni Niemcy dobijali rannych, po czym na wyraźny rozkaz płk. 35 Wessela rozstrzelali około 300 wziętych do niewoli polskich żołnierzy. Była to największa zbrodnia, jaką popełnił Wehrmacht na jeńcach wojennych w czasie kampanii wrześniowej. Gdy w lesie trwała walka w Gardzienicach Niemcy terroryzowali mieszkańców. Spalono tam 13 zagród chłopskich. W Ciepeliowie zastrzelili przechodzącego spokojnie ulicą Mariana Osucha, głuchoniemego Stanisława

Ciepeliów, park po modernizacji w roku 2006

Ambroziaka, Piotra Wilka, Stanisława Morawskiego, Karola Pastuszkę, Piotra Ziolo. Pociskami z pancernego wozu ciężko zraniona została Janina Sajnog, która zmarła po kilku dniach. Zamordowano również pod domem dra Papuzińskiego, przejeżdżających przez Ciepeliów pilota Mariana Futro, 16-letniego mieszkańca Cieszyna Jerzego Buczackiego, mieszkańca Piotrkowa Jana Rudzkiego i Kazimierza Kuskowskiego z Adamowa. Dnia 9 września zastrzelono administratora majątku Ciepeliów Górki p. Leona Radzickiego i jego brata Mariana. W wojnie obronnej w 1939 roku z gminy Ciepeliów walczyli i już nigdy nie powrócili: Antoni Michalski ze Świesielic, Bronisław Kubas i Józef Bartosz z Pcina. Po zajęciu Ciepeliowa Niemcy rozpoczęli swoje okrutne panowanie. U Ignacego Ostracha okupanci urządzili kasyno oficerskie, a na podwórku kuchnię polową. W domu Józefa Rajkiewicza mieli swoją kwaterę. Stamtąd zawsze nocą wyjeżdżali do okolicznych wiosek na łapanki. Ludzi gromadzono w budynku szkoły, a później wywożono do obozów koncentracyjnych, do Niemiec na przymusowe roboty lub zabijano. Aresztowanych przetrzymywano również we dworku na Górkach. Co jakiś czas przyjeżdżał z komendy z Lipska Niemiec Martin i „urządzał sobie polowania na Żydów”, których tak jak wszędzie, tak i w Ciepeliowie nie ominął okrutny los. Zamknięto ich w getcie, w wydzielonej części miasta. W roku 1942 masowo wywożono ich do Tarłowa. Dzieci i ludzie starsi wiezieni byli furmankami, młodzi szli pieszo, a niedołączyli zabijano na miejscu. Z Tarłowa koleją wywieziono ich do Oświęcimia i Majdanka.

U sołtysa Józefa Kiliana powstała zlewnia mleka. Rolnicy przymusowo oddawali mleko, które było zabierane do Lipska na potrzeby Niemców. Później zlewnię tę przeniesiono do jednego z pożydowskich domów w Rynku (w tym domu mieścił się później przez długie lata komisariat MO). Przez całą okupację Niemcy nie tylko likwidowali Polaków, ale również zmuszali mieszkańców całej gminy do ciężkiej, niewolniczej pracy. Szczególnie trudno było pracować przy budowie kolei. Na miejsce ludzie musieli chodzić pieszo około 6 km, a potem przez 8 godzin wykonywano mordercze zajęcia. Należało wrzucać ziemię między szyny i ubijać ją między kolejowymi podkładami nawet w czasie zimna i deszczu. Część osób, przede wszystkim kobiety, pracowały na rzecz niemieckich żołnierzy stacjonujących w lesie. Tam było znacznie lżej. Musiały one prać im bieliznę, cerować skarpety, prasować mundury i sprzątać po niemieckich żołnierzach. Inne z kolei wykonywały zajęcia w kuchni. Obierały ziemniaki, warzywa, myły naczynia. W czasie okupacji Ciepeliów był żywym ośrodkiem ruchu partyzanckiego. W odpowiedzi na terror już w 1939 roku rozpoczęła się konspiracja. Obszary Ciepeliowa wraz z całym rejonem tzw. Powiśla wchodziły pod względem organizacyjnym w skład obwodu AK Iłża i podobowodu nr 4 o kryptonimie „Lipa” i „Zorza”. Jego komendantem był Wiktor Łukasik ps. „Sosna”. Na obszarze Powiśla działało w początkach 1944 r. szesnastce placówek AK o łącznej liczebności około 870 żołnierzy. Zimą 1940 roku utworzone zostało Centralne Kierownictwo Ruchu Ludowego i Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”. Stanowiło ono tajną, polityczną reprezentację ludowców. Wtedy też utworzono polityczne trójki „Rocha”: powiatowe, gminne i wiejskie, do których weszli wypróbowani działacze SL i „Wici”. Przystąpiono do organizowania formacji bojowej pod nazwą Straż Chłopska „Chłostrą”, która później przyjęła nazwę Bataliony Chłopskie. Znajdowały się one jednak pod silnym wpływem lewicowych ośrodków (Chotczy, Sycyny, Zwolenia). Centralne kierownictwo „Rocha” powołało Komendę Główną, a w terenie powstawały komendy okręgowe i obwodowe. W oparciu o komendy gminne i wiejskie organizowano drużyny i plutony. Wszystkie jednostki miały kryptonimy, a działający w nich ludzie pseudonimy. Na terenie gminy w organizowaniu partyzantki brali udział m.in.: Władysław Gołąbek „Boryna”, Stanisław Małaczek „Sławek”, Stanisław Bańcerowski „Basta”, Tadeusz Wojtyniak „Baca”, Józef Owczarek „Pośepny”, Edward Ciesielski „Kula”, Bolesław Drózdź „Jodła”, Jan Sońta „Ośka”. Dnia 10 maja 1940 roku Jan Sońta „Ośka” jako komendant odebrał przysięgę od siedmiu kospiratorów przy zbiorowej Mogile Żołnierzy Września w lesie pod Dąbrową. Oddział bardzo szybko się powiększał i przybrał nazwę Partyzanckie Zgrupowanie BCh „Ośka”. Z dnia na dzień, z miesiąca na miesiąc przybywali nowi ochotnicy do walki z wrogiem. Początkowo zgrupowanie działało samodzielnie, na własną rękę. Po spotkaniu z Janem Gruszką „Bartosem” 17 czerwca 1942 r. w Niedarczowie u Aleksandra Durasiewicza podporządkowało się komendzie obwodu 3 BCh. Faktycznie współpraca z komendą z obwodu 3 Janem Gruszką i Tomaszem Sulimą „Wróblem” trwała już od dawna poprzez braci Owczarków z Chotyz i braci Wójtowiczów i Mariana Ładaka z Wielgiego. Do zgrupowania należały

również kobiety. Najbardziej wyróżniające się członkinie, łączniczki i sanitariuszki to: Janina Łacińska „Córka”, Janina Sołta „Siostra”, Natalia Gregorczyk „Rusałka” ze Świesielic, Kazimiera Rogozińska „Dolina” z Gardzienic, siostry Wojtyniakówny, siostry Pastuszkówny z Kroczo. Członkowie konspiracyjnej grupy zdobywali broń poprzez tzw. rozbrajanie Niemców. Konspiratorzy otrzymywali dużą pomoc od okolicznej ludności. Bez niej byłoby im trudno. Duże wsparcie dawała im matka braci Wojewódków. Kobieta przyrządzała posiłki i wypiekała chleb dla partyzantów. Pozwoliła stworzyć we własnym domu bazę i miejsce spotkań organizacyjnych, przechowywania broni, amunicji, sprzętu do powielania ulotek, prasy. Taką sama twierdzą partyzancką był dom Karoliny i Wojciecha Rogozińskich w Gardzienicach Owczarków, Gębków, Siepietowskich i Ryłów w Chotyżach, Gołąbków, Wojtyniaków i Pastuszków w Kroczo. Partyzanci „Ośki” znajdowali schronienie także w kościołach w Ciepeliowie i w Wielgiem, zarówno parafialnym, jak i w przymentarnym oraz w grobowcach. Działo się to za wiedzą ówczesnego proboszcza Franciszka Sendysa, kościelnych – Antoniego Pomorskiego, Ludwika Niedzieli oraz jego synów Franciszka i Mariana ps. „Kobek”, który był komendantem placówki BCh w Wielgiem. Partyzanci stoczyli wiele bitew z faszystami. Wśród akcji zbrojnych należy wymienić tę z 30 września 1942 r. w Zwoleniu, podczas której uwolniono 50 więźniów i zlikwidowano „księgi dłużników”. W miesiąc później w Solcu nad Wisłą uwolniono 300 junaków skazanych na przymusową pracę. Ciężkim i trudnym rokiem okupacji okazał się rok 1942. Zimą 1941 r. stacjonujący w Dąbrowie Niemcy aresztowali dwudziestoletniego Józefa Grzeszczyka, który już nigdy nie wrócił. Władze niemieckie przysłały do Ciepeliowa oddział ekspedycji karnej, który miał spacyfikować teren. Stacjonował on w Ciepeliowie Górki, gdzie znajdował się pałac szlachecki. Mieszkały tam kiedyś rodziny Targowskich, Malczewskich, Karczewskich. W czasie wojny Niemcy uczynili z niego swoją twierdzę warowną. Stąd wyjeżdżali do okolicznych miejscowości, zwozili ludzi podejrzanych o udział w konspiracji przeciw Rzeszy. Więzili ich w piwnicach, bili, przywiązywali do drzew, a potem rozstrzelali. Obecnie

Ciepeliów, cmentarz, młodzież szkolna z wójtem odwiedza patriotyczne groby podczas żywej lekcji historii

znajduje się obok tego miejsca pomnik pamięci pomordowanych. Na terenie Ciepiewowa Górki Niemcy założyli swój cmentarz, na którym chowano żołnierzy Wehrmachtu. Grobami opiekowała się stała grupa ludzi, która była do prac zmuszana. Jednym z nich był pan Henryk Miżejewski. W czasie okupacji cmentarz był więc zadbane. Po wojnie zapomniano o nim. Ludzie pamiętali wszystkie krzywdy wyrządzone przez okupanta, dlatego nie liczyli się z tym miejscem. Drewniane ogrodzenie i krzyże zostało rozgrabione na opał. Już w latach 50 nie było widać śladu po cmentarzu. Teren, na którym się znajdował stał się własnością spółdzielni, a później gminy. Następnie osiedliła się tu rodzina Nowotników, która otrzymała zgodę na postawienie zabudowań. Ostatnio na posesję przybyła Polsko-Niemiecka Fundacja „Pamięć” w celu ekshumacji zwłok i zabrania ich na cmentarz niemiecki w Polesiu. Właściciele ziemi nie zgodzili się na przeprowadzenie prac. W czasie pobytu w Ciepiewowie ekspedycji karnej dokonywane były masowe mordy przez oddziały SS na mieszkańcach okolicznych wiosek: Świesielice, Rekówka, Ciepiewów-Górki za ukrywanie Żydów. Wielkim i

wstrząsającym przeżyciem dla mieszkańców Ciepiewowa Starego był dzień 06.12.1942 r. Zmotoryzowany oddział SS pod dowództwem oficera Biernera spalił żywcem 34 rolników, podejrzanych o przechowywanie Żydów. Zginęli: Karolina i Władysław Kosiorowie, ich sześcioro dzieci i dwóch ukrywających się Żydów, Bronisława i Adam Kowalscy z pięciorgiem dzieci, Helena i Piotr Obuchniewiczowie oraz czworo dzieci. Rodzinę Kowalskich Niemcy przepędzili do mieszkającej naprzeciwko rodziny Obuchniewiczów. Obie rodziny zostały zamknięte w mieszkaniu i spalone żywcem. Kosiorowie również zostali spaleni w swoim mieszkaniu. W Rekówce zamordowano Piotra Skoczylasa z córką Leokadią, córką Marianną, zięciem Stanisławem Kosiorem i ich czworgiem dzieci, matkę Kosiora – Mariannę Kościńską oraz Henrykę Kordulę. Egzekucji hitlerowcy dokonali w stodole Skoczylasa. Pomimo upływu czasu tragedia i bohaterska postawa tych ludzi żyje w pamięci miejscowej społeczności. Należy pielęgnować tę pamięć, gdyż jest ona twórczą siłą historii uświadamiającą obywatelom, że „tyle wiemy o sobie, na ile nas sprawdzono”. W pięćdziesiątą rocznicę tej zbrodni 6 grudnia 1992 roku zrodziła się idea wzniesienia pomnika naszym rolnikom z Gminy Ciepiewów, którzy chrześcijańską postawą wobec skazanych na zagładę polskich Żydów zapłacili życiem. Do Ciepiewowa przybył Waldemar Pawlak i ambasador Izraela Miron Gordon. Wówczas wmurowano w parku kamień węgielny. Na tym skończył się zamiar wystawienia pomnika. Istnieją różne

Ciepiewów cmentarz „Stary Ciepiewów, Świesielice, młodzież szkolna z wójtłem odwiedza patriotyczne groby podczas żywej lekcji historii

opinie, co do przyczyny wstrzymania budowy. Jedni mówią, że historycy nie zgadzają się z tożsamością jednego z zamordowanych Żydów. Inni uważają, że taki pomnik byłby dewastowany przez tych, którzy go nie chcą. Dnia 7 grudnia 1942 roku zamordowano kolejne rodziny, tym razem za działalność w BCh. We wsi Świesielice rozstrzelano rodziny Wojewódków i Wdowiaków. W Gardzienicach zastrzelono Jana Wolskiego i dwóch jego braci oraz Stanisława Bańcerowskiego. Dnia 18 marca 1942 r. rozstrzelano w Karolinie aresztowanych mieszkańców Ciepiewowa: Jana Słowika, Mariana Rusinowicza, Pawła Pucułka, Józefa Bernata i Adama Oczkowskiego. Oddział niemiecki, którego zadaniem było mordowanie przebywał na terenie gminy w latach 1942–43. W tym czasie zgładził około 900 ludzi. Partyzanci zastanawiali się jak unieszkodliwić grupę. Zaczęli planować sposób przeciwstawienia i unieszkodliwienia. Liczyli się z konsekwencjami, bali się, że po akcji mogą nastąpić jeszcze większe represje. Jednak zdecydowano się na opór. Atak wyznaczono na 30 września 1943 roku. Zorganizowana zasadzka okazała się pomyślna dla BCh. W walce zginęło 15 Niemców i wielu zraniono. Wśród Polaków nie było ofiar śmiertelnych, został ranny tylko jeden partyzant. Był nim Gruzin Szaława Gogiebaszwili ps. „Polityk”. Gestapo prowadzące śledztwo w tej sprawie stwierdziło, że napadu dokonała konspiracja sowiecka, ponieważ znaleziono magazynek od rosyjskiego karabinu, dlatego też Polacy po akcji uniknęli jakichkolwiek represji. Na szczęście oddział po walce opuścił teren Ciepiewowa. Kiedy pojawiły się pogłoski o jej powrocie, postanowiono spalić pałac-warownię. Dokonano tego 19 lipca 1944 roku. Nadal jednak, choć nie tak masowo, okupant likwidował mieszkańców Ciepiewowa i okolic. W tym samym roku 15 maja doszło do walki oddziału pod dowództwem „Boryny” z żandarmerią w Lipsku. Zdobyto wojskowe magazyny z żywnością i innymi towarami. Część rozdano wysiedlonym, a resztę na potrzeby własne. Dnia 28 lipca Tadeusz Wojtyniak „Baca” z 50-osobową grupą partyzantów przebranych w Niemieckie mundury rozbił sztab dywizyjny wroga w Chwałowicach. Wzięci wtedy do niewoli Niemcy zostali wymienieni za aresztowanych cywilów. Powoli oddziały partyzanckie opuszczały tereny Ciepiewowa. Prowadzili wówczas walki wzdłuż Wisły, gdzie przebiegała linia frontu. W czasie wyzwolenia Ciepiewowa toczyły się zacięte walki między Niemcami a Rosjanami. W drugiej połowie 1944 r. wiele oddziałów partyzanckich starało się przebić w kierunku Wisły, by dotrzeć na obszary wyzwolonej Lubelszczyzny, gdzie można było otrzymać broń i amunicję. W miarę bezpieczna przeprawa przez Wisłę znajdowała się pod Chotczą, toteż trasa przemarszu niektórych jednostek wiodła przez okolice Ciepiewowa. 19 lipca 1944 r. kompania Władysława Gołąbka „Boryny” z oddziału BCh „Ośki” zmierzając na Lubelszczyznę zajęła na kilka godzin Ciepiewów. Miejscowy oddział policji granatowej nie bronił się. Partyzanci zdemolowali budowany przez Niemców nowy budynek dla tejże policji i odeszli na wschód. 28 października 1944 r. w stronę Chotczy zmierzało zgrupowanie partyzanckie BCh „Oski”. Towarzyszyły mu oddziały Armii Ludowej: 3 brygada AL „Świt”, 10 brygada „Zwycięstwo” i 1 batalion z 1 brygady im. Ziemi Kieleckiej. Podczas przebijania się przez front stoczono wówczas zaciętą walkę z wojskami niemieckimi. Zginęło 70 partyzantów i pewna liczba żołnierzy wroga, choć straty niemieckie nie są znane. W styczniu 1945 r. armia radziecka ruszyła do ofensywy, w wyniku której wyzwolono resztę ziem polskich. W nocy z 14 na 15 stycznia front przetoczył się przez Ciepiewów i okolice. Mieszkańcy określając te wydarzenia mianem „strasznej nocy” przeżyli chwile grozy. Mimo wkroczenia do miasta żołnierzy radzieckich, nocą nastąpiło niespodziewane uderzenie oddziału niemieckiego. Wtedy padli od kuli: Bolesław Kosior z Dąbrowy, Stanisław Lewandowski z Ciepiewowa. Spłonęło wówczas kilka domów i stodół oraz drewniany barak zbożowy znajdujący się w Rynku o wymiarach 100 x 20 m. Niemcy wycofali się jednak dość szybko na zachód, zniszczywszy dość dużo sprzętu radzieckiego. Po tej nocy zapanowała ogólna radość. 15 stycznia Ciepiewów był wolny. Wszyscy cieszyli się z wyzwolenia. Życie powoli stabilizowało się. Powracali do domów ludzie z zawieruchy wojennej. Niektórzy pozostali tam, gdzie rzucił ich los, nawet poza granicami Polski. Tylko Żydzi do Ciepiewowa już nie powrócili.

Zakończenie działań wojennych nie przyniosło Polakom stabilizacji i spokoju. Wydawało się, że po zakończeniu wojny nastąpi spokój, ale niestety rozpoczęła się walka o władzę i miały miejsce liczne napady zbrojne. Ciepiewów znowu stał się miejscem napięć.

Kiedy Niemcy zostali wyparci z terenów byłego woj. radomskiego, sowieckie wojska zaczęły rozbrajać oddziały partyzanckie. Należało poczynić pewne kroki, mające na celu stworzenie

bezpieczeństwa dla ludzi i zorganizowanie odpowiedniego stanowiska w kierunku nowej dominacji. Na ostatnim zebraniu zgrupowania BCh „Ośki” w Wielgim ustalono, że część konspiracji zostanie zachowana. Zaczęły więc powstawać grupy „Samobrony”, które miały bronić ludność przed napadami i grabieżami. Część byłych partyzantów ujawniła się i zasiła szeregi MO, aby w ten sposób mieć wpływ na władzę. Szczególne zasługi na tym polu miał Jan Sońta „Ośka”, który ostrzegał swoich byłych żołnierzy przed represjami, jak i werbował ich do nowej walki. Z czasem sytuacja stabilizowała się i ludzie zaczęli przyzwyczajać się do nowej rzeczywistości. Dla Ciepeliowa rozpoczął się nowy rozdział, który okazał się czasem wielu zmian.

Aktywność i prężność osiągnęły w pierwszych latach po II wojnie światowej organizacje ludowe. Wstępowali do nich, co światlejsi chłopcy, młodzież, a przede wszystkim ujawniający się członkowie BCh. Ludowcy włączali się w tworzenie władzy terenowej i brali czynny udział w życiu społeczno-gospodarczym. Władysław Giemza z Wielgiego i Jan Gąbka z Łazisk zorganizowali w Ciepeliowie Gminną Radę Narodową. Pierwszy został jej przewodniczącym i komendantem do spraw przeprowadzania reformy rolnej, a drugi był wójtem gminy Bąkowa. Powstawały nowe koła „Wici” zgodnie z hasłem: „W każdej wsi koło młodzieży wiejskiej”. Prowadzone były prace kulturalno-oświatowe, przysposobienia rolniczego, sekcji teatralnej, spółdzielczości. Młodzież masowo szkoliła się na różnych kursach. Były to szkolenia kroju i szycia, gotowania, racjonalnego żywienia, nawet dla przodownic zdrowia. Wysyłano kursantów do różnorodnych typów szkół zawodowych i rolniczych. Organizowano wyjazdy rodzin chłopskich na Ziemię Odzyskaną. Niejedna chłopska stodoła zamieniona została na salę widowiskową, gdzie wicjarze prezentowali przedstawienia, na które przychodzili mieszkańcy wsi. Wyróżniały się koła w Świesielicach, Kałkowie i w Łaziskach. Kres organizacjom położyła „demokracja Wici”.

Duże zasługi po wyborach w 1947 r. w dziedzinie ochrony zdrowia odniósł dr Marian Papuziński. Starał się, aby powstał tu ośrodek z prawdziwego zdarzenia. Na ten cel zbierano od ludzi dobrowolne datki i wpłacano na specjalne konto bankowe. Z tych pieniędzy zakupiono plac pod budowę i materiały budowlane. W roku 1961 z inicjatywy lekarza wybudowano przystanek PKS za sumę 51 000 zł. Po śmierci doktora resztę pieniędzy chciano zabrać na inne cele. Tłumaczono to tym, że nie ma odpowiedniego wykonawcy budynku ośrodka zdrowia, ale p. Eleonora Szepetowska, która pracowała z dr. Papuzińskim, na to nie pozwoliła. Zwróciła się z prośbą do ówczesnego dyrektora SUW-u Jana Głowki, aby to przedsiębiorstwo podjęło się budowy ośrodka i dzięki temu pieniądze społeczne, zbierane na ten cel przez kilka lat, nie poszły na marne. Po wojnie z pieniędzy społecznych wybudowano także poczekalnię dla podróżujących PKS-em.

Po okupacji zmienił się sposób funkcjonowania apteki, która stała się państwową, należała do Cefarmu. Długoletnimi jej pracownikami byli Danuta i Jerzy Jaglińscy, którzy dużo także udzielali się społecznie. W 1983 roku odeszli na emeryturę i wyprowadzili się stąd, a aptekę przejęli następni właściciele. W marcu 1951 roku powstała w Ciepeliowie izba porodowa. Jedyne położną przez 10 lat była Eleonora Szepetowska. Pierwszymi salowymi były Janina Niedziela i Barbara Niedziela. Izba ta obejmowała opiekę również kobiety z sąsiednich gmin. Obecnie swoją działalnością Ośrodek Zdrowia obejmuje teren całej gminy. Pierwszym kierownikiem był lekarz Władysław Burakowski, obecnie ośrodek usytuowany w nowym miejscu zarządzany jest przez panią dr Agnieszkę Podgóorską – Zdyb.

Ciepeliów, pomnik Jana Sońty, Ośki, młodzież szkolna z wójtem odwiedza patriotyczne groby i pomniki podczas żywej lekcji historii

Po wojnie zaczęła również funkcjonować lecznica dla zwierząt. Powstała w 60. latach. Pierwszymi jej pracownikami byli: Stanisław Przygoda i Henryk Kostyra, następnie Jerzy Lejwoda. Obecnie pracuje tu lekarz weterynarii Zbigniew Nieciecki.

Po wojnie nastąpił duży rozkwit życia towarzyskiego i kulturalnego. Życie kulturalne mieszkańców wyglądało podobnie jak innych małych miejscowości. Tuż po okupacji w remizie strażackiej (z 1930 r.) zaczęło funkcjonować kino. Prowadzili je Mieczysław Niemkiewicz i Wacław Mężyk. Filmy wyświetlane były dwa razy w tygodniu. W latach późniejszych w każdą niedzielę po pierwszej mszy św. wyświetlano, tzw. poranki dla dzieci. Aparatura początkowo zasilana była bateriami, a po elektryfikacji osady w 1952 r. prądem. Kino dobrze prosperowało do początków lat 70. Po pojawieniu się w wielu domach telewizorów do kina przychodziło coraz mniej widzów i wkrótce je zlikwidowano. Pierwszy w Ciepeliowie telewizor zakupiono do Urzędu Gminy. Tam wieczorami zbierali się mieszkańcy i oglądali różne programy. W remizie strażackiej organizowane były w soboty zabawy taneczne, a w późniejszym okresie dyskoteki.

W roku 1953 założono Klub „Ruch-u”. Od początku, aż do przejścia na emeryturę w roku 1988 prowadziła go Kazimiera Kacperska. Przy klubie funkcjonowała świetlica, w której wieczorami zbierała się młodzież, aby wspólnie oglądać telewizję, słuchać muzyki z płyt, grać w szachy i warcaby. Organizowane też były spotkania z ciekawymi ludźmi.

Ważną rolę odgrywała założona w 1947 roku Biblioteka Publiczna, która oprócz wypożyczania książek prowadziła zespoły czytelnicze i taneczne, organizowała wieczory poezji i różne konkursy zachęcające do czytania książek.

Prężnie działał Ośrodek Nowoczesnej Gospodyni, a przy nim Koło Gospodyń Wiejskich, w którym dużo udzielała się Halina Lejwoda. Panie prowadziły wypożyczalnię naczyń kuchennych i nakryć stołowych, zbierały od rolników zapisy na drób i prowadziły jego sprzedaż. Organizowały kursy gotowania, kroju i szycia oraz wiele innych. Występami artystycznymi uświetniały wszystkie uroczystości państwowe i gminne.

Na początku lat 50., najprawdopodobniej w roku 1954, bo nikt tego dokładnie nie pamięta, z inicjatywy dr. M. Papuzińskiego i p. Tadeusza Ciszka, na placu w Rynku powstał park, zwany też przez miejscowych zieleńcem. Wcześniej ten błotnisty plac służył jako „parking” dla furmanek oraz targowisko. Drzewka sadzili uczniowie tutejszej szkoły podstawowej oraz strażacy pod kierunkiem nauczyciela Jana Siepietowskiego, który pełnił wówczas również funkcję naczelnika miejscowej OSP. Wyznaczono alejki i klomby. Złośliwi wyrwali i łamali młode drzewka, ale na ich miejsce sadzono nowe. W późniejszym czasie położono wokół parku chodniki oraz twardą nawierzchnię dróg. Park tętnił życiem, był miejscem spotkań różnych ludzi, zarówno młodszych, jak i starszych. Organizowano na jego terenie różne imprezy i uroczystości okolicznościowe.

Obecnie życie kulturalne, tak jak w większości miejscowości podobnych do Ciepeliowa, wygląda zupełnie inaczej. Ludzie pozamykali się w domach i najchętniej oglądają telewizję. Nie ma już takich imprez, jak kiedyś. Młodzież nie potrafi lub nie chce zorganizować sobie wolnego czasu. Faktem jest również, że obecnie nie ma tu żadnej świetlicy ani klubu, gdzie młodzi ludzie mogliby się spotykać. Starsi zauważają, że kiedyś było biedniej, ale weselej.

W związku ze zmianami gospodarczymi, społeczno-politycznymi i prawnymi, jakie następowały po zakończeniu II wojny światowej, powstawały na terenie Ciepeliowa różne instytucje i przedsiębiorstwa, głównie spółdzielcze. Jeszcze przed wojną istniała tu założona przez p. Kozła z Ranachowa „Spółdzielnia Spożywców”. Jej członkowie sprowadzali z różnych miejsc towary i zaopatrywali w nie okoliczne sklepy. Na bazie tej spółdzielni powstała na przełomie lat 1949/50 Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”. Pierwszym jej prezesem był Jan Piasek. Dzięki temu wiele osób znalazło tu pracę. Przez wiele lat spółdzielnia prosperowała bardzo dobrze. Do niej należały wszystkie sklepy, także w okolicznych wioskach, które prowadziły sprzedaż towarów z różnych branż, a także restauracja. Spółdzielnia prowadziła skup płodów rolnych, żywca, jaj, pierza, surowców włókienniczych, makulatury i złomu. Niestety nie posiadała własnej bazy lokalowej. Wszystkie pomieszczenia na sklepy i biura wynajmowane były w domach prywatnych. Na magazyny zajęto bożnicę i łaźnię pożydowską. Dopiero później wybudowano restaurację, część sklepów, nawet magazyny oraz piekarnię. Około roku 1980 został oddany do użytku pawilon handlowy, w którym

oprócz sklepów mieściły się też biura spółdzielni. GS miał również swoje filie w Wielgim i w Chotczy. Na początku lat 90., kiedy zaczęły powstawać prywatne sklepy i przedsiębiorstwa, GS podupadł. Wydzierzawiono wówczas lub sprzedano osobom prywatnym niektóre formy działalności. W chwili obecnej GS istnieje w formie szczątkowej, znajduje się w stanie likwidacji.

Na terenie Ciepiewowa istniała Spółdzielnia Usługowa z własną stolarnią, kuźnią, betoniarnią, wytwarzającą materiały budowlane. Została ona założona w 1961 r. przez doktora Mariana Papuzińskiego.

Innym przedsiębiorstwem było Kółko Rolnicze. Jego założycielem na początku lat 50. byli: Hipolit Fundowicz i Władysław Giemza. Długoletnim jego prezesem był Tadeusz Ciszek. Siedziba Kółka mieściła się przy dzisiejszej ulicy Witosa. Podstawą działalności były usługi dla rolnictwa. W okresie letnim dodatkowo prowadzono produkcję materiałów budowlanych. KR zatrudniało na stałe około 10 osób, a latem około 20 osób.

W 1972 roku do KR w Ciepiewowie przyłączono KR Świesielice i KR Gardzienice Stare. Od 1973 r. KR zajmowało się też uprawą ziemi przejętej od Urzędu Gminy. W tym też roku przyłączono do niego KR Gardzienice Kolonia. Wtedy zatrudnienie wzrosło do około 30 osób. Po reorganizacji województw w 1974 r. na bazie kótek rolniczych gminy Ciepiewów powstała Spółdzielnia Kótek Rolniczych. Siedzibę SKR-u utworzono w budynkach dotychczasowego POM-u w Ciepiewowie Starym. Rozpoczęto nową działalność: usługi naprawcze. SKR w Ciepiewowie tworzyły Zakłady Usług

Mechanizacyjnych: Nr 1 w Ciepiewowie, Nr 2 w Wielgim, Nr 3 w Bąkowej i Zakład Gospodarki Rolnej. W ciągu lat zwiększało się zatrudnienie. Na bazie KR w Gardzienicach Kolonii powstała nowa działalność usługi produkcyjne – produkcja zawieszek (w kooperacji z TECHMATRANS Radom).

W 1975 r. rozpoczęto budowę obiektu handlowego w Ciepiewowie Starym, gdzie prowadzono hodowlę bydła. W 1976 r. od PZZ w Warszawie otrzymano budynki produkcyjne wraz z blokiem mieszkalnym przy ul. Czachowskiego. Tam powstała mieszalnia pasz. Odbiorcami mieszanek pasz treściwych produkowanych w tutejszym SKR były SKR-y z całego byłego województwa radomskiego. W roku 1982 w SKR Ciepiewów zatrudnionych było około 17 osób. I było to według ówczesnego prezesa jedna z najlepiej prosperujących Spółdzielni Kótek Rolniczych w woj. radomskim.

Pod koniec lat 80., w dobie przemian społecznych i gospodarczych SKR zaczął podupadać. Ludziom tam zatrudnionym groziło bezrobocie, ale z część wykupionego ze spółdzielni majątku powstała firma „Rol-Mot” i wiele osób pracujących wcześniej w SKR znalazło pracę w tym nowym przedsiębiorstwie.

Spółdzielnia Usługowo-Wytwórcza to jeszcze jedno przedsiębiorstwo w Ciepiewowie, które powstało w powojennym Ciepiewowie. Założycielami SUW byli przedstawiciele poszczególnych Kótek Rolniczych funkcjonujących w okolicy. Przez długie lata dyrektorem ekonomicznym tego przedsiębiorstwa był Kazimierz Giemza. Społecznymi działaczami byli: Tadeusz Ciszek i Tadeusz

Ciepiewów park , tablice tematyczne, obrazujące rozwój inwestycyjny Gminy Ciepiewów

Bañcerowski. Działalność SUW obejmowała następujące działy: usługi budowlane, produkcja materiałów budowlanych, stolarnia, warsztat naprawczy, półmechaniczny przerób lnu i konopii. Na przełomie lat 1970/71 sprowadzono tu ciężki sprzęt budowlany: spychacze, koparki, dźwigi i rozpoczęto budowę cegielni, wypalano też wapno budowlane. Około roku 1980 oddano do użytku nowy biurowiec. W latach 80 SUW zmieniała nazwy na SPPR i RJ w Radomiu Zakład Produkcyjny w Ciepeliowie, WSBW w Radomiu Zakład Produkcyjny w Ciepeliowie. W roku 1991 powróciła dawna nazwa zakładu. Lata 80. i początek 90. to również częste zmiany na stanowisku dyrektora. Ostatnim był Roman Śledziński. W czasach kiedy przedsiębiorstwo dobrze prosperowało, pracowało tu około 170 osób. Od roku 1989 zatrudnienie stopniowo malało, zakład zaczynał upadać. Dnia 31 października 1996 r. zwolniono ostatnich pracowników, 2 osoby. Firma pozostała w upadłości.

W latach 1958–1960 wprowadzono zmiany w funkcjonowaniu banku. Przed wojną przyjmowane były w nim tylko wpłaty. Od tej pory wprowadzono również kredyty i oszczędności. Obsługa klientów odbywała się w wynajmowanych lokalach. Warunki obsługi, jak i pracy były bardzo trudne. W roku 1961 oddano do użytku pierwszą część budynku, w którym obecnie mieści się bank. Po przyjęciu w 1970 roku kredytów inwestycyjnych z byłego Banku Rolnego w Starachowicach rozpoczęto obsługę klientów w pełnym zakresie. W tym też czasie uruchomiono oddział w Chotczy, a następnie poszerzono działalność Punktu Kasowego w Wielgim i przemianowano go na filię. W 1985 roku przystąpiono do rozbudowy budynku w Ciepeliowie.

Wprowadzenie szeregu zmian na rynku kapitałowym zmusiło ten bank do połączenia się z innym, silniejszym kapitałowo. Zarząd, Rada, a następnie Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli podjęło uchwałę o połączeniu się z Bankiem Spółdzielczym w Zwoleniu i od 1 stycznia 1999 roku w Ciepeliowie jest jego oddziałem. Zrzesza on 768 członków, z tego 444 w Ciepeliowie i 324 w Chotczy.

Od 1962 roku w banku pracuje p. Lech Lewandowski, od 1967 roku do tej chwili na stanowisku kierowniczym. Długoletnią główną księgową była p. Helena Kasińska. Obecnie jest już na emeryturze. Na tym stanowisku zastąpiła ją Anna Ostrach. Długoletnimi pracownikami są również: Marianna Opalska, Alicja Fałek, Henryka Korczak. Oprócz nich pracują obecnie jeszcze: Elżbieta Kapciak, Teresa Sykut i Halina Wajs.

Z biegiem czasu zaszły znaczne zmiany w Ciepeliowie. Społeczeństwo naszego kraju cierpi z powodu bezrobocia. Ciepeliowa również nie omija ten problem. Mieszkańcy próbują sobie jakoś radzić. Wyjeżdżają do pracy poza teren swojej miejscowości. Mimo wszystko w ostatnim czasie Ciepeliów się rozwija. Przykład stanowi przedsiębiorstwo Rol-Mot, które jest dowodem, że można odnosić sukcesy również w nowej, trudnej rzeczywistości. Obecnie istnieje jeszcze w Ciepeliowie kilka mniejszych przedsiębiorstw: Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowe „Biegański”, Zakład Instalacyjny Henryk Dygas, Zakład Usług Budowlano-Instalacyjnych Grzegorz Dygas, Wytwórnia Mas Bitumicznych podlegająca Przedsiębiorstwu Robót Drogowych w Zwoleniu.

Ciepeliów park , tablice tematyczne, obrazujące rozwój inwestycyjny Gminy Ciepeliów

Zakupy można zrobić w 16 sklepach zajmujących się sprzedażą artykułów z wielu branż. W pieczywo można się zaopatrzyć również w prywatnej piekarni, należącej do rodziny Rusinowskich, a istniejącej tu od dziesiątków lat.

Koniec lat 80. i 90. to szereg inwestycji finansowych z budżetu gminy: budowa bloków komunalnych, wodociągu, kanalizacji, ekologicznej oczyszczalni ścieków oraz siedziby urzędu gminy, gdzie swoje stałe miejsce znalazły również urząd pocztowy oraz posterunek policji. Obecnie ważnym zadaniem dla Ciepiewa jest budowa nowoczesnego gimnazjum, gdyż do tej pory mieściło się ono w starych budynkach po byłej szkole podstawowej.

Chlubą i dumą Gminy Ciepiewa jest odnosząca sukcesy drużyna piłkarska „LKS Rol-Mot Video Ciepiewa”. Powstała ona w 1994 roku. Prezesem jest Henryk Mazierek. Od momentu powstania drużyny, każdego roku awansowała ona do wyższej klasy rozgrywek. W końcu zawodnicy dotarli do IV ligi, ich pierwszy w niej sezon okazał się bardzo udany. Na finiszu rozgrywek zajęli czwarte miejsce. Mają za sobą wygraną z pobliską drużyną z Kozienc 3:2. Tym bardziej jest się czym szcycić, że awansowała ona do III ligi. „Rol-Mot Video” wygrywał także z Radomiakiem. Na początku drużyna nie grała na własnym stadionie, tylko musiała jeździć do Lipska. Dlatego pomyślano o przebudowie stadionu w Ciepiewie. Modernizacja zakończyła się w 1998 roku. Nowy stadion jest naprawdę piękny. Plastikowe krzesła ufundowane przez prezesa Henryk Maziarka. Zawodnicy mogli już grać na przystawionym swoim podwórku. W kolejnych sezonach walczyli dzielnie i ciągle udawało się im pozostać w lidze. W sezonie 2000/2001 Video grało w barażach o utrzymanie w gronie czwartoligowców, m.in. z Sarmatą Warszawą. Drużyna dokonała wszelkich starań i baraże wygrała. W sezonie 2001/2002 Video będzie miało lokalnego rywala Zwoleniankę Zwolen, która awansowała z ligi okręgowej do IV ligi. Przyszła roczna walka zapowiada się więc ciekawie. Mamy nadzieję że nasza drużyna poradzi sobie z nowym konkurentem i będzie dalej odnosiła sukcesy i przynosiła zaszczyt całej gminie.

W 1973 r. utworzono nowe (do dzisiaj istniejące) granice Gminy Ciepiewa. W wyniku reform ustrojowych od 1990 roku rolę administracji gminnej przejął samorząd gminy, na czele z wójtem wybieranym przez Radę Gminy.

W 1990 r. oddano do użytkowania bloki komunalne przy ulicy Batalionów Chłopskich. W 1992 r. rozpoczęto budowę sieci wodociągowej dla miejscowości Ciepiewa. W 1994 r. oddano do użytku nowy budynek szkoły podstawowej, a w 1996 r. nowy budynek Urzędu Gminy, rok później ukończono budowę oczyszczalni ścieków i przystąpiono do skanalizowania miejscowości. W latach 2000-2004 wybudowano kompleks Publicznego Gimnazjum wraz z pierwszą w gminie salą gimnastyczną.

W kolejnych latach następuje znaczny rozwój Gminy Ciepiewa, dzięki zaangażowaniu młodego, energicznego Wójta Artura Szewczyka, dla którego dobro gminy i jego mieszkańców jest najważniejsze. W 2006 r. przeprowadzono kompleksową modernizację ciepielowskiego parku, który stał się wizytówką całej gminy. W 2012 r. wykonano zagospodarowanie centrum miejscowości, od kościoła parafialnego do cmentarza wraz z parkingami i chodnikami. W 2013 r. odnowiono budynek Urzędu Gminy. W latach 2005-2013 przeprowadzono wodociągowanie

Ciepiewa park , tablice tematyczne, obrazujące rozwój inwestycyjny Gminy Ciepiewa

całej Gminy Ciepiałów. Oraz zakończono budowę sieci wodociągowej w miejscowości Ciepiałów W latach 2005-2014 wykonano modernizację oświetlenia ulicznego, zainstalowano system monitoringu wizyjnego, w kolejnych latach pokryto nawierzchnią asfaltową wszystkie ulice w Ciepiałowie oraz wykonano chodniki i zagospodarowania z kostki brukowej. W 2016 roku przeprowadzono termomodernizację szkoły podstawowej wraz z budową boisk sportowych oraz budową drugiej w miejscowości salą gimnastyczną. W 2017 roku wybudowano duży kompleks sportowo – rekreacyjny przy ulicy Partyzantów, który następnie co roku był rozbudowywany. W 2021 roku wybudowano na terenie kompleksu pierwszy w powiecie tor rowerowy PUMPTTRACK, a w roku 2022 rozszerzono jego działalność o drugi tor rowerowy dla dzieci PUMPTRAC KIDS. W 2022 roku zakończono przebudowę wschodniej części centrum Ciepiałowa poprzez utworzenie nowoczesnego, drugiego po parku, skwerku, któremu nadano nazwę Skwerek Europejski. W 2023 roku przy szkole podstawowej wybudowano pierwszy w powiecie lipskim basen pływacki.

Mieszkańcy Ciepiałowa, któremu niegdyś nadano, a później odebrano prawa miejskie, zawsze czuli się mieszczanami. Ich tryb życia różnił się od wiejskiego. Wraz z upływem czasu Ciepiałów i jego gmina zmieniły się, ale ludzie pamiętają dawną osadę miejską i przekazują jej wizerunek potomnym.

KALENDARIUM MIEJSCOWOŚCI CIEPIAŁÓW

- 1413 -pierwsza pewna wzmianka o wsi Czepyelow i jej dziedzicu Pietusze.
- 1470-1480 wzmianka o kościele ciepiałowskim.
- 1512 - erekcja drewnianego kościoła w Ciepiałowie Starym.
- 1548- rok założenia miasta, początkowa nazwa Grzymałów nad Iłżanką.
- 1597 - nadanie w dniu 7 maja przez króla Zygmunta Starego przywileju na założenie i prowadzenie cechów rzemieślniczych w Ciepiałowie.
- 1619 - inwentarz wzmiankujący 2 młyny, piłę wodną i papiernię.
- 1627—Zygmunt z Kazanowa Kazanowski, dziedzic Ciepiałowa dnia 6 lipca 1627 r. dał miastu przywilej, gdzie były wskazane robocizny i czynsz względem dworu.
- 1657 - Ciepiałów spalony podczas najazdu szwedzkiego przez wojska Rakoczego.
- 1694 - nadanie miastu przywileju na cztery jarmarki i jeden targ niedzielny przez Jana III Sobieskiego.
- 1727- potwierdzenie przywileju przez Augusta II, dotyczącego jarmarków.
- 1731- budowa pałacu z drzewa modrzewiowego przez ks. Sanguszków.
- 1752 - budowa nowego drewnianego kościoła w Ciepiałowie.
- 1780 - dziedzicem Ciepiałowa i Ranachowa był Józef Karczewski starosta Liwski.
- 1835 - została założona szkoła w Ciepiałowie (po raz drugi);
- 1837 - papiernia w Ciepiałowie.
- 1863 - w czasie powstania styczniowego przez gminę Ciepiałów przechodzi oddział płk Dionizego Czachowskiego
- 1863 - wkroczenia do miasta oddziału Dionizego Czachowskiego i uroczystego nabożeństwa w Ciepiałowskim kościele wraz z odczytaniem dekretu władz powstańczych (17 maja 1863 roku).
- 1869 - odebranie praw miejskich przez władze carskie.
- 1886- początek budowy bożnicy.
- 1889 - spłonął modrzewiowy dwór stawiany przez ks. Sanguszków.
- 1915 - spłonął budynek szkolny i drewniany kościół.
- 1920 - rozpoczęto budowę szosy o twardej nawierzchni, zbudowano także most.
- 1921 - rozpoczęto budowę szkoły w Ciepiałowie.
- 1923 - zakończenie budowy szkoły;
- 1923 - rozpoczęcie budowy kościoła w Ciepiałowie.
- 1928 - powstanie banku, który początkowo nosił nazwę Gminnej Kasy Spółdzielczej.
- 1931 - powstało koło Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”.
- 1932 - przybycie do Ciepiałowa lekarza i społecznika Mariana Papuzińskiego.
- 1939 - zakończenie budowy kościoła w Ciepiałowie;

1939 - 8 września - bitwa oddziałów 74 Górnośląskiego Pułku Piechoty z Lublińca pod dowództwem majora Józefa Pelca z 29 dywizją zmotoryzowaną Wehrmachtu, rozstrzelanie przez Niemców polskich jeńców.

1940 - powstanie pierwszej organizacji konspiracyjnej założonej przez Jana Sońkę, załóżka późniejszego zgrupowania partyzanckiego BCh „Ośki”. 5941 -powstanie Ludowego Związku Kobiet.

1942 - 18 marca - rozstrzelano w Karolinie m.in. mieszkańców Ciepiewowa;

1942 - 6 grudnia spalenie przez SS pod dowództwem Biernera 34 rolników za ukrywanie Żydów w Ciepiewowie Starym i Rekówce;

1942 - 7 grudnia wymordowanie za działalność w partyzantce rodziny Wojewódków i Wdowiaków.

1943 - 30 września bitwa z ekspedycją karną w Ciepiewowie Górki, zakończona sukcesem;

1944 - 19 lipca spalenie pałacu-warowni w Ciepiewowie Górki;

1945 - 15 stycznia - wyzwolenie Ciepiewowa.

1947 - 2 lutego założono Bibliotekę Publiczną.

1949 -1950-powstaje Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”.

1950 - powstanie Kółka Rolniczego.

1951 - powstanie izby porodowej.

1953 - założenie Klubu „Ruch-u”.

1954 - elektryfikacja Ciepiewowa.

1954 –w miejscu dotychczasowego rynku powstał park, w którym zasadzono drzewa i wyznaczono alejki spacerowe.

1955 - powstanie Gromadzkich Rad Narodowych. Nastąpiła reorganizacja dużych powiatów. Ciepiewów należący do powiatu Starachowice przeniesiono do powiatu Lipsko. Ciepiewów jako GRN obejmuje swym zasięgiem 8 wsi.

1957 - zakładanie nowego parku na rynku w Ciepiewowie.

1958 - powstanie Funduszu Gromadzkiego,

1961 - oddanie do użytku agronomówki i części budynku Banu Spółdzielczego.

1964 - otwarcie apteki.

1966 - została wprowadzona 8-letnia szkoła podstawowa;

1969 - umiera miejscowy społecznik doktor Marian Papuziński;

1969 - konsekracja kościoła.

1972 - ustawa o likwidacji gromad i tworzeniu gmin, przyłączenie do Ciepiewowa byłej GRN w Bąkowej i części GRN w Jasieńcu, tj. Pcin, Ranachów, Ciepiewów Kolonia oraz Anusin, Drezno z GRN Lipsko;

1973 - utworzenie nowych, obecnych granic Gminy Ciepiewów;

1981 - oddanie do użytku nowego mostu na rzece Iłżance.

1990 – pierwszym wójtem gminy zostaje Bogdan Czapla

1990 - oddano do użytkowania bloki komunalne przy ulicy Batalionów Chłopskich.

1992 - rozpoczęcie budowy wodociągu w miejscowości Ciepiewów.

1990 - oddano do użytkowania bloki komunalne przy ulicy Batalionów Chłopskich.

1992 - powstanie Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego „Rol-Mot”.

1994 – wójtem zostaje wybrany Bogdan Czapla.

1994 - oddanie do użytku nowego budynku szkoły podstawowej.

1994 - przeniesienie Gminnej Biblioteki Publicznej do budynku Ochotniczej Straży Pożarnej.

1995- Gmina przystępuje do Związku Gmin nad Iłżanką.

1996 - oddanie do użytku nowego budynku Urzędu Gminy w Ciepiewowie;

1997 - powstanie oczyszczalni ścieków, rozpoczęcie budowy kanalizacji.

1997 –zakończenie budowy wodociągu Ciepiewów - Stare Gardzienice - Gardzienic Kolonia.

1998 - modernizacja gminnego stadionu sportowego.

1998 –wójtem gminy zostaje Zbigniew Ostrach.

1999 - utworzenie gimnazjum w miejscu starego budynku szkoły podstawowej.

2000 - wydanie pierwszego numeru Biuletynu Informacyjnego „Nasza Gmina”.

2001 – wydanie monografii „Ciepielów dawniej i dziś”.

2001 – przystąpienie do budowy gimnazjum w Ciepielowie.

2002 – pierwszym wójtem gminy w wyborach bezpośrednich zostaje Bogdan Czapla.

2003 – nadanie szkole podstawowej w Ciepielowie imienia dr Papuzińskiego.

2004 – wejście Polski do Unii Europejskiej.

2004 – modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Ciepielowie.

2004 – oficjalne zakończenie budowy nowego gimnazjum wraz z salą gimnastyczną.

2004 – uchwalenie planu zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu rozwoju lokalnego.

2004 – umiera wieloletni wójt gminy Bogdan Czapla.

2004 – nowo wybranym wójtem zostaje Artur Szewczyk.

2005 – rozbudowanie sieci wodociągowej, do całkowitego zwodociągowania gminy i miejscowości
Ciepielów w roku 2013.

2005 – pierwsza edycja Gminnego Konkursu Ortograficznego.

2005 – wykonanie gminnych szlaków rowerowych w ramach Związku Gmin nad Iłżanką.

2005 – nadanie gimnazjum w Ciepielowie imienia Jana Pawła II.

2005 – powstanie Gminnego Centrum Informacji.

2005 – kompleksowa modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie całej gminy.

2006 – modernizacja parku w Ciepielowie w ramach programu „Odnowa i rozwój wsi”.

2006 – wprowadzenie bezpłatnego systemu segregacji i odbioru odpadów na terenie gminy.

2006 – wójtem zostaje wybrany Artur Szewczyk.

2007 - modernizacja wejścia i klatki schodowej wraz z podjazdem dla autobusów szkolnych w Publicznym
Gimnazjum w Ciepielowie.

2007 - modernizacja kotłowni w Publicznej Szkole Podstawowej w Ciepielowie.

2007 - przebudowa drogi gminnej – Ciepielów ul. Partyzantów.

2007 - przebudowa drogi gminnej - Ciepielów, ul. Słoneczna.

2008 – przystąpienie Gminy do „Stowarzyszenia Dziedzictwo i Rozwój”.

2008 - modernizacja drogi gminnej - Ciepielów, ul. Wąska.

2009 - budowa odcinka wodociągu łączącego studnię z Leczniczy Weterynaryjnej ze stacją uzdatniania wody w Ciepielowie.

2009 - modernizacja budynku w PSP Ciepielów.

2009 - modernizacja ul. Konopnickiej w Ciepielowie.

2009 - modernizacja ul. Polnej w Ciepielowie.

2010 - rekultywacja gminnego wysypiska odpadów w Ciepielowie.

2010 - przebudowa drogi gminnej ul. Lekarska w Ciepielowie.

2010 - przebudowa ul. Papuzińskiego w Ciepielowie.

2010 - przebudowa – modernizacja ul. Malczewskiego do Źródlanej w Ciepielowie.

2010 – wójtem zostaje wybrany Artur Szewczyk.

2012 – budowa oświetlenia ulicznego przy drodze Ciepielów -Wielgie ul. Papuzińskiego w Ciepielowie.

2012 - poprawa wizerunku otoczenia kościoła w Ciepielowie oraz bezpieczeństwa mieszkańców poprzez budowę parkingów i chodników do cmentarza parafialnego wraz z małą architekturą krajobrazu.

2012 - budowa odcinka sieci wodociągowej z przyłączami przy ul. Sandomierskiej w Ciepielowie.

2012 - budowa monitoringu wizyjnego w Ciepielowie.

2012 – budowa i montaż siłowni zewnętrznej w parku w Ciepielowie wraz z zagospodarowaniem terenu.

2013 - budowa punktu zlewnego oraz wykonanie otuliny filtracyjnej oczyszczalni ścieków w Ciepielowie.

2013 - termomodernizacja i odnowienie budynku Urzędu Gminy w Ciepielowie.

2013 - przebudowa ul. Źródlanej w Ciepielowie.

2013 - budowa chodnika przy ul. Konopnickiej w Ciepielowie.

2014 – wójtem zostaje wybrany Artur Szewczyk.

2014 - budowa chodnika przy ul. Słonecznej w Ciepielowie z oświetleniem parkowym.

2014 - przebudowa drogi gminnej Ciepeliów ul. Partyzantów.

2014 - przebudowa drogi gminnej Ciepeliów ul. Polna.

2016 - budowa sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Ciepielowie.

2016 - termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Ciepielowie.

2016 - zagospodarowanie terenu i budowa boisk przy Publicznej Szkole Podstawowej w Ciepielowie.

2016 - zakup na cele ochrony przeciwpożarowej fabrycznie nowego średniego samochodu pożarniczego dla OSP w Ciepielowie.

2016 - zakup i dostawa fabrycznie nowych szafek ubraniowych do szatni Publicznego Gimnazjum w Ciepielowie.

2016 - zakup i dostawa fabrycznie nowych szafek ubraniowych do szatni Publicznej Szkoły Podstawowej w Ciepielowie.

2016 - wykonanie ujęcia wody podziemnej (studni głębinowej) dla potrzeb wodociągu wiejskiego w miejscowości Ciepeliów.

2016 - budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Ciepeliów przy ul. Słonecznej i ul. Batalionów Chłopskich.

2016 - wykonanie prac instalacyjnych i elektrycznych związanych z podłączeniem studni nr 3 z SUW w Ciepielowie ujęcia wody podziemnej (studni głębinowej) dla potrzeb wodociągu wiejskiego w miejscowości Ciepeliów .

2016 - termomodernizacja wraz z zabezpieczeniem alarmowym SUW w Ciepielowie etap

2016 - utwardzenie placu przy cmentarzu parafialnym w Ciepielowie.

2016 - budowa (przebudowa) chodników przy ul. Batalionów Chłopskich w Ciepielowie etap II.

2016 - przebudowa ul. Papużyńskiego w Ciepielowie.

2017 - budowa kompleksu sportowo – rekreacyjnego w Ciepielowie przy ul. Partyzantów.

2017 - budowa budynku SPZOZ przy ulicy Batalionów Chłopskich w Ciepielowie.

2018 – wójtem zostaje wybrany Artur Szewczyk.

2018 - termomodernizacja budynku remizy OSP w Ciepielowie.

2019 – budowa miejsc postojowych, wykonanie tablic informacyjnych, pola do minigolfa na kompleksie sportowo – rekreacyjnym w Ciepielowie.

2020 - rewitalizacja parku w Ciepielowie – etap I.

2020 - usprawnienie ruchu na Placu Zwycięstwa w Ciepielowie poprzez wprowadzenie strefy mieszkańca.

2021 – rozpoczęcie budowy basenu przy PSP w Ciepielowie.

2021 - wykonanie pracowni przedmiotowych dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Ciepielowie.

2021 - modernizacja budynku PSP Ciepeliowie Plac Zwycięstwa.

2021 - budowa toru rowerowego PUMPTRACK na terenie kompleksu sportowo – rekreacyjnego w Ciepielowie.

2021 - budowa chodników z kostki brukowej na kompleksie sportowo-rekreacyjnym w Ciepielowie.

2021 - renowacja otoczenia Urzędu Gminy w Ciepielowie wraz z poprawą nawierzchni parkingu przed budynkiem Urzędu Gminy w Ciepielowie.

2021 - dostawa i montaż iluminacji świetlnej – fontanna do centrum Ciepeliowa.

2021 - termomodernizacja budynku hydroforni w Ciepielowie.

2021 – zagospodarowanie wschodniej części Placu Zwycięstwa w Ciepielowie etap I.

2022 - dostosowanie budynku SPZOZ przy ul. Papużyńskiego na PSP w Ciepielowie.

2022 - budowa toru rowerowego PUMPTRACK KIDS na terenie kompleksu sportowo rekreacyjnego w Ciepielowie.

2022 - zakup masztu i flagi oraz ich instalacja w miejscowości Ciepeliów w ramach projektu „Pod Biało-czerwoną”.

2022 - zagospodarowanie wschodniej części Placu Zwycięstwa w Ciepielowie etap II – utworzenie skwerku Europejskiego.

2023 - dostosowanie budynku Urzędu Gminy w Ciepielowie dla osób niepełnosprawnych.

2023 – zakończenie budowy basenu – pływalni „Wodny Świat” przy PSP Ciepeliów.

2023 – Rozpoczęcie procedury przywrócenia miejscowości Ciepeliów praw miejskich.

Podsumowując dzieje Ciepeliowa warto podkreślić, że miejscowość ta na przestrzeni lat przeszła olbrzymią metamorfozę. Z początkowo małej rolniczej wsi, przekształciła się w nowoczesną, dynamicznie rozwijającą się miejscowość, o dobrze rozwiniętych funkcjach administracyjno–oświatowo–handlowo–usługowych. Kierunek rozwoju przyjęty przez władze gminy w ostatnim trzydziestoleciu został przyjęty przez lokalną społeczność i pozytywnie oceniony przez ogólnopolskie komisje konkursowe. Czego potwierdzeniem są następujące nagrody i wyróżnienia przyznane gminie Ciepeliów: Wójt Roku 2011 w plebiscyście Euro – Gmina, Lider Regionu 2015 w kategorii „Inwestycje”, Mazowiecka Gmina Roku 2016 w plebiscyście Orły Polskiego Samorządu, Lider Regionu 2017 roku w kategorii „Gmina Przyjazna Mieszkańcom”, Lider Regionu 2018 roku w kategorii „Samorząd: Inwestycje Oświatowe”, Medal Gali Liderów Samorządowych w roku 2023.

PRZESŁANKI SPOŁECZNO – GOSPODARCZE

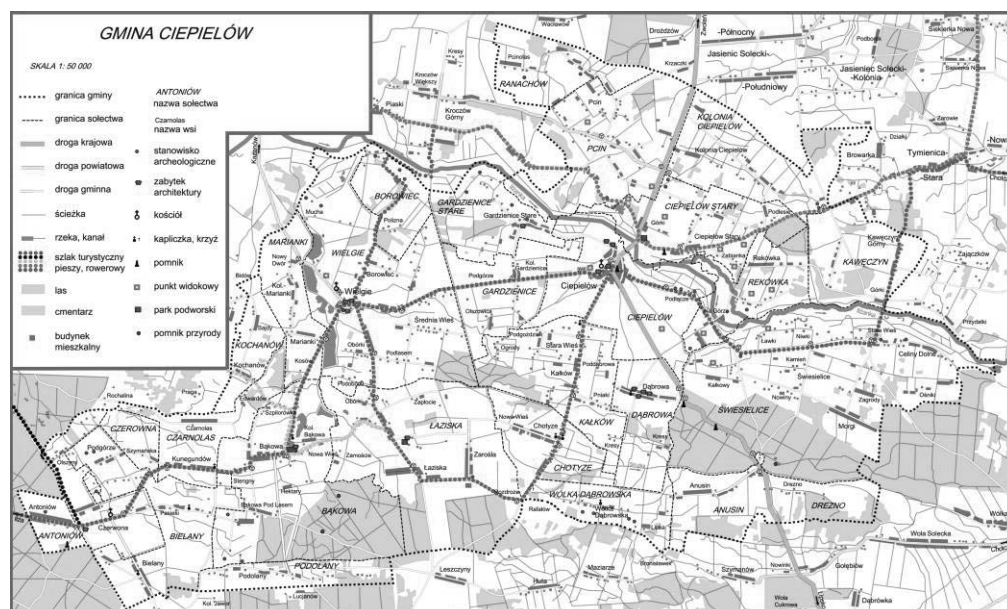
POŁOŻENIE

Ciepeliów – wieś położona w województwie mazowieckim w powiecie lipskim, w gminie Ciepeliów. Zajmuje powierzchnię 13 530 ha.

Ciepeliów położony jest w odległości ok. 126 km od miasta wojewódzkiego Warszawa, ok. 11 km od miasta powiatowego Lipska, będącego siedzibą powiatu oraz ok. 12 km od miasta powiatowego Zwoleń. Gmina jest bardzo dobrze skomunikowana z okolicznymi miastami: Radom, Puławy, Lublin, Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Iłża, Koźnice,. Przez jej teren przebiega droga krajowa nr 79, łącząca Warszawę z Tarnobrzegiem. Ciepeliów z roku na rok staje się piękniejszy, bogatszy. Jeszcze do niedawna wyglądały jak średniej wielkości wieś, dzisiaj przypominają ładne miasteczko. Miejscowość Ciepeliów ciągle się rozbudowuje. Nowe domy i budynki nadsyły jej nowoczesności nie przysłaniając walorów dziedzictwa kulturowego. Wyraźnie widać, że jest to miejscowość, która autentycznie pełni funkcję głównego ośrodka gminy, zapewniając zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców – socjalnych, oświatowych, kulturalnych, zdrowotnych, usługowych i innych.

Miejscowość Ciepeliów jest jedną z 29 jednostek pomocniczych gminy a także siedzibą władz gminy. Posiada pełną infrastrukturę w

zakresie: kanalizacji, wodociągów, telefonii, światłowodów, dróg, chodników. Działają tu liczne placówki handlowe (11 sklepów w tym 5 spożywczych) i usługowe (stacja paliw, restauracja, pizzeria, apteka, 4 zakłady fryzjerskie, salon kosmetyczny, kwiaciarnia, 3 zakłady mechaniki pojazdów, piekarnie, skład materiałów budowlanych), 2 banki, poczta, przychodnia lekarska, przychodnia

weterynaryjna, Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe „ROL- MOT” Spółka z o.o.. Warunki życia w gminie Ciepiałów nie ustępują miejskim standardom, a jej dodatkowym atutem są okoliczne lasy i rzeka Iżanka oraz piękna przyroda.

LUDNOŚĆ CIEPIEŁOWA

Miejscowość Ciepiałów jest największą miejscowością na terenie gminy Ciepiałów pod względem liczby ludności. Nowoczesny charakter gminy oraz bardzo dobra infrastruktura sprawiają, że coraz więcej osób wybiera Ciepiałów na swoje stałe miejsce zamieszkania. Po 1990 r. nastąpił dynamiczny rozwój budownictwa jednorodzinnego co spowodowało znaczący rozwój miejscowości i jej mieszkańców. W 1970 r. zameldowanych było 306 osób, a na dzień 31 grudnia 2022 r. było to już 737 osób. W ostatnich latach odnotowuje się niewielki spadek liczby mieszkańców, który jednak pozostaje na podobnym poziomie od lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku.

Lp.	Rok	Liczba mieszkańców
1	1900	70
2	1939	107
3	1945	117
4	1950	120
5	1970	306
6	1990	742
7	1995	781
8	2000	799
9	2005	789
10	2010	812
11	2015	788
12	2022	737

Liczba mieszkańców aktualnie wg zameldowania w miejscowości Ciepiałów:

- stali mieszkańcy- 733
- czasowi mieszkańcy- 4

Liczba mieszkańców aktualnie wg płci: Ciepiałów- 737 osób

- kobiety- 405
- mężczyźni- 332

Liczba mieszkańców aktualnie wg podziału na płeć i wiek: Ciepiałów

Lp.	Wiek	Liczba mieszkańców		
		razem	kobiety	mężczyźni
1	0-17	126	73	53
2	18	7	5	2
3	pow.18	16	11	5
4	19-60 kobiety	426	221	205
5	19-65 mężczyźni	458	236	222
6	pow. 60 kobiety	185	109	76
7	pow. 65 mężczyźni	145	91	54

Liczba mieszkańców aktualnie wg płci: gmina Ciepiałów- 5513 osób

- kobiety- 2787
- mężczyźni- 2726

Liczba mieszkańców aktualnie wg podziału na płeć i wiek: gmina Ciepiałów:

Lp.	Wiek	Liczba mieszkańców		
		razem	kobiety	mężczyźni
1	0-17	993	488	505

2	18	54	35	19
3	pow.18	109	66	43
4	19-60 kobiety	3117	1491	1626
5	19-65 mężczyźni	3777	1611	1766
6	pow. 60 kobiety	1142	796	616
7	pow. 65 mężczyźni	1082	647	435

ZABUDOWA

Ciepielów leży w malowniczo położonej dolinie rzeki Iżanki. Najstarszą część Ciepielowa tworzą ulice Pl. Zwycięstwa, Papuzińskiego, Jana Kochanowskiego, Czachowskiego, Źródłana, Sandomierska. Obszar miejscowości charakteryzuje się uporządkowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną. Jego obecna forma urbanistyczna wynika z lokalnych uwarunkowań oraz przyjętego kierunku rozwoju miejscowości i gminy. Przez obszar miejscowości Ciepielów przebiega drogi powiatowe: nr 34560 Ciepielów – Chotyże – Sienno, nr 34557 Ciepielów – Czerwona – Iża, nr 34576 Ciepielów – Zajączków oraz droga krajowa nr 79 relacja Warszawa – Tarnobrzeg.

Centrum Ciepielowa – Urząd Gminy

W centrum miejscowości usytuowany jest budynek Urzędu Gminy Ciepielów (będący także siedzibą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Stanu Cywilnego, placówki Poczty Polskiej, placówki Komisariatu Policji), budynek Gminnej Biblioteki Publicznej gruntownie zmodernizowany w 2018 r., 2 budynki Banku Spółdzielczego, budynek Przychodni Lekarskiej w Ciepielowie. Rejony centralne to także zabudowa mieszkaniowa oraz budynki usługowe świadczące usługi handlu, gastronomii, kosmetyczne, fryzjerskie, florystyczne.

Budynek Urzędu Gminy przeszedł przemianę. Wykonano ocieplenie budynku, wraz z wykonaniem nowej elewacji. W ramach prac modernizacyjnych zaplanowano także przebudowę obiektu, dobudowę windę wraz z podestem między wejściem do urzędu. Powstaje nowoczesny, atrakcyjny budynek, o podwyższonym standardzie, dostosowany do potrzeb mieszkańców gminy.

Dodatkowo wykonano kompleksowe zagospodarowanie terenu w sąsiedztwie budynku – skwerek europejski, kompleks sportowo -rekreacyjny. W samym Ciepielowie zlokalizowane są dwa budynki Szkoły Podstawowej jeden z nich mieści się w części centralnej natomiast drugi budynek Szkoły Podstawowej znajduje się w części zachodniej, który jest wyposażony w zespół boisk sportowych, oraz nowoczesny obiekt basenu „Wodny świat”. Całość tworzy spójny kompleks placówek publicznych.

Centrum Ciepielowa – ulica Słoneczna nocą

W kierunku zachodnim mieści się zabytkowy kościół podwyższenia Krzyża Świętego oraz cmentarz.

W części północno-wschodniej miejscowości, zaplanowano utworzenie obwodnicy. W ostatnim czasie w miejscowości Ciepiałów rozwija się budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne, a grono osób zainteresowanych budową jest coraz większe.

W Ciepiałowie istnieje kompleks zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, stanowiące pewną całość przestrzenną, na którą składają się powierzchnie zabudowane oraz powierzchnie niezabudowanych terenów zieleni, dojazdów, dojeżdż, parkingów oraz budynków gospodarczych i urządzeń technicznych. W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na lokale mieszkalne planuje się wyznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną w Ciepiałowie.

W części wschodniej, na obrzeżach miejscowości znajduje się także stacja paliw, oraz myjnia. Ponadto, na terenie całej miejscowości znajdują się obiekty małej architektury, tj. siłownia plenerowa, place zabaw, obiekty kultu religijnego – figurki i przydrożne krzyże. Na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat w miejscowości Ciepiałów następowało sukcesywne odchodzenie od produkcji rolnej, poszukiwanie nowych funkcji oraz zmiana dotychczasowego charakteru zabudowy. Wieś, kiedyś typowo rolnicza, przekształciła się w ośrodek wielofunkcyjny. Dawne zagrody nie pełnią już swoich funkcji, a budynki gospodarcze czy inwentarskie zostały rozebrane lub przeznaczone na inne cele, mieszkalne lub usługowe. Nieustannie powstają nowe budynki mieszkalne, które, nawiązują do istniejących form zainwestowania.

Układ przestrzenny zabudowy, względem którego miejscowość kiedyś się kształtowała, cały czas ulega przekształceniu. Miejscowość posiada zwarty układ zabudowy uzupełniony siatką ulic porządkujących zabudowę. Przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z budynkami jedno- i dwukondygnacyjnymi. Sieć dróg i ulic, przestrzenny układ zabudowy mieszkalnej i użyteczności publicznej, wszystko rozplanowane jest łącznie na tle miejscowych warunków naturalnych. Układ komunikacyjny jest czytelny. Ulice są utwardzone i posiadają oświetlenie uliczne. W fazie projektu jest budowa ronda – na ulicy J. Kochanowskiego i ulicy Sandomierskiej.

W Ciepiałowie zdecydowana większość ulic obsadzona jest drzewami, zarówno wieloletnimi okazami różnych gatunków liściastych. Zieleni istnieje też w ścisłym centrum, gdzie istnieje park. Całości dopełniają wygodne ławki oraz nowoczesne lampy parkowe. Istniejąca zabudowa, liczna działalność o

Centrum Ciepiałowa – ulica Kochanowskiego

Panorama Ciepiałowa

Kompleks sportowo -rekreacyjny w Ciepiałowie

charakterze usługowym i handlowym kreują miejski charakter miejscowości. Wzrost jakości życia związany jest z podniesieniem standardu:

zamieszkania, zatrudnienia, dostępu do zróżnicowanej bazy usług, rekreacji, komunikacji indywidualnej i zbiorowej oraz estetyki miejsca i przestrzeni. Wymienione zagadnienia w poszczególnych sferach realizowane są przez władze lokalne, ale także wynikają z potrzeb samych mieszkańców, ich możliwości i kreatywności. Zagwarantowanie mieszkańcom odpowiednich warunków życia wymaga między innymi wielu sprawnie działających systemów technicznych. Do podstawowych należą sieci zaopatrzenia w wodę, energię i kanalizację. Ważnym zadaniem

Skrzyżowanie w centrum Ciepielowa – Plac Zwycięstwa

jest także zapewnienie odpowiedniej sieci dróg. W Ciepielowie tereny zainwestowane są wyposażone w niezbędną infrastrukturę techniczną, w tym także sieć teleinformatyczną, a istniejąca sieć drogowa zapewnia sprawny system powiązań komunikacyjnych w relacjach wewnętrznych i zewnętrznych. Wyznaczone dla miejscowości kierunki rozwoju przestrzennego zakładają sukcesywny rozwój istniejących funkcji mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych przy założeniu równoczesnej rozbudowy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz stopniowe przekształcanie zabudowy siedliskowej w różne formy aktywności gospodarczej wspomagające rozwój społeczno-gospodarczy oraz precyzyjne wyznaczenie zasięgu nowych zwartych terenów przeznaczonych docelowo pod dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej z maksymalnym wykorzystaniem istniejącego potencjału przestrzennego.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Gmina Ciepielów posiada studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzone uchwałą nr VIII/56/99 Rady Gminy Ciepielów z dnia 25 maja 1999 r., w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepielów. Zmienionego uchwałą nr II/16/2014 Rady Gminy w Ciepielowie z dnia 5 grudnia 2014, oraz uchwałą nr XXI/123/2016 Rady Gminy w Ciepielowie z dnia 27 maja 2016 r. Na obszarze gminy obowiązuje również miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący całą gminę uchwalony uchwałą nr XIII/55/2004 Rady Gminy w Ciepielowie z dnia 29 kwietnia 2004 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego nr 143 poz. 3598 z dnia 14 czerwca 2004 r. Zmienionego uchwałą nr XXVII/146/2016 Rady Gminy w Ciepielowie z dnia 8 grudnia 2016 r. /Dz. U. Woj. Mazow. Z 2017 poz. 854/, oraz uchwałą nr XXVII/147/2016 Rady Gminy w Ciepielowie z dnia 8 grudnia 2016 r. /Dz. U. Woj. Mazow. Z 2017 poz. 670/ w sprawie chwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepielów. W trakcie realizacji jest również kolejna procedura zmierzająca do uchwalenia nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Ciepielowie. Zestawienie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Ciepielów jest obecnie najlepszym narzędziem kształtowania odpowiedniej polityki przestrzennej danych obszarów. Objęcie tego rodzaju aktami miejscowymi całego obszaru miejscowości Ciepielów pozwala na zachowanie ładu przestrzennego i zaplanowanie zrównoważonego rozwoju miejscowości.

Wśród rodzajów przeznaczenia określonych w ustaleniach planów miejscowych najczęściej wyznaczano tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z terenami zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Tego rodzaju tereny obejmują powierzchnię niemal 686 ha objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Intensywny rozwój budownictwa dokonuje się także na podstawie planów miejscowych opracowywanych dla terenów poza granicami obrębu ewidencyjnego miejscowości Ciepielów, jednak z nim sąsiadujących. Takie zjawisko następuje wzdłuż

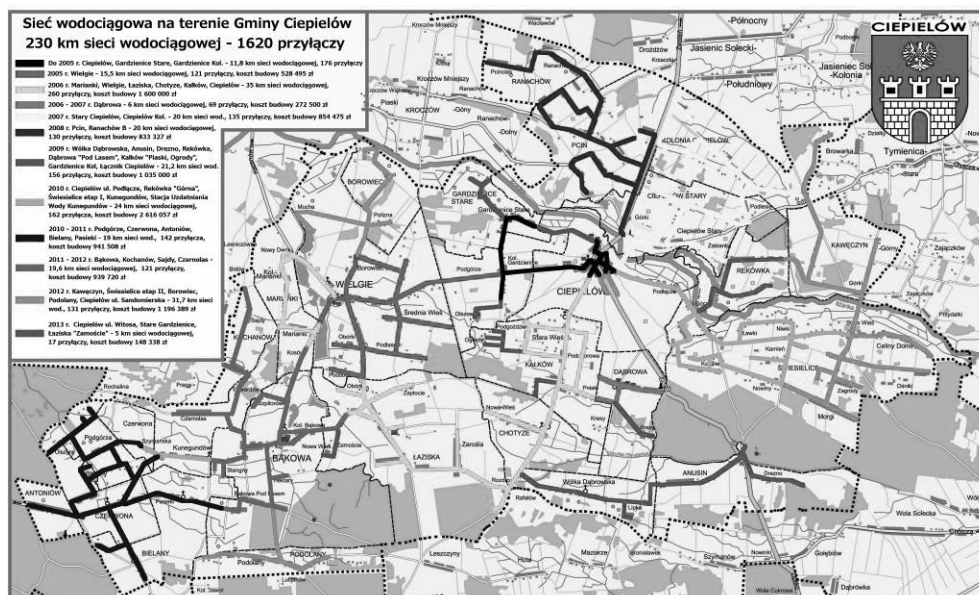
drogi łączącej miejscowości Ciepeliów i Kałków. Tereny usługowe są zlokalizowane przede wszystkim w centralnej części miejscowości, jednak występują punktowo także na każdym z pozostałych obszarów. Przy wyznaczaniu nowych terenów zabudowy przewiduje się możliwość prowadzenia działalności usługowej na wybranych obszarach.

OCHRONA ŚRODOWISKA

WODOCIĄGI

System wodociągowy na terenie gminy Ciepeliów, którego zadaniem jest dostarczenie wody do miejsc jej użytkowania w potrzebnej ilości, jakości oraz o wymaganym ciśnieniu obejmuje 100% mieszkańców gminy. Z sieci wodociągowej nie korzysta jedynie nieliczna część mieszkańców posiadająca własne ujęcia wody. Jeśli chodzi o miejscowość Ciepeliów to wszyscy jej mieszkańcy korzystają z gminnej sieci wodociągowej. Łączna długość sieci wodociągowej rozdzielczej eksploatowanej na terenie gminy wynosi 172,16 km. Ilość wody produkowanej i rozprowadzanej przez sieć

pokrywa pełne zapotrzebowanie mieszkańców w gminy a poziom świadczonych usług zapewnia ciągłość i niezawodność dostaw wody dla mieszkańców.

Infrastruktur techniczna w zakresie uzbrojenia w sieć wodociągową na terenie gminy jest dobrze rozwinięta i sprzyja właściwemu rozwojowi wszystkich dziedzin życia społecznego i gospodarczego. Infrastruktura ta zapewnia pokrycie wszelakich potrzeb konsumpcyjnych i produkcyjnych, a ponadto jest wykładnikiem atrakcyjności inwestycyjnej dla większości inicjatyw gospodarczych oraz warunkiem wzrostu liczby mieszkańców. Poprzez rozbudowaną infrastrukturę wodociągową woda dostarczana jest do wszystkich miejscowości znajdujących się w obrębie gminy. Pobór wody następuje z 4 studni głębinowych w 2 stacjach uzdatniania wody (hydroforniach). Woda wydobywana jest ze studni głębinowych do głębokości nawet 50 metrów. W ostatnich latach została odnowiona stacja uzdatniania wody w Ciepeliowie. Ponadto, w najbliższym czasie powstaną 2 stacje uzdatniania wody w Starym Ciepeliowie i Świesielicach oraz 2 studnie głębinowe. Wydajność ujęć wody znajdujących się na terenie gminy jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców i nawet w okresach zwiększonego zapotrzebowania, tj. w miesiącach letnich woda podawana jest bez zakłóceń.

Monitoring kontrolny jakości podawanej wody prowadzony jest zgodnie z ustawowymi wymaganiami i parametrami przez akredytowane firmy takie jak Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lipsku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Radomiu oddział Laboratoryjny, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Siedlcach, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Warszawie oddział Laboratoryjny Badań Pozostałości Pesticydów.

Wyniki badań podawane są do publicznej wiadomości poprzez stronę internetową BIP Ciepiałów. Woda pochodząca ze studni głębinowych znajdujących się na terenie gminy Ciepiałów podawana do sieci jest czysta chemicznie, biologicznie i nasycona jest dobroczynnymi naturalnymi minerałami.

KANALIZACJA

Sieć kanalizacyjna na terenie gminy Ciepiałów ma łączną długość 3,9 km. Eksploatowana jest wyłącznie kanalizacja sanitarna za pośrednictwem, której odprowadzane są ścieki bytowo-gospodarcze spływające z budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej. W przypadku braku możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, z uwagi na położenie posesji w zbyt dużej odległości od sieci, mieszkańcy korzystają z ok. 528 przydomowych oczyszczalni oraz ze zbiorników bezodpływowych. Ścieki z terenu gminy dowożone są do gminnej oczyszczalni ścieków znajdującej się w Ciepiałowie. Przepustowość maksymalna oczyszczalni ścieków w Ciepiałowie wynosi 132 m³ na dobę. Średnia ilość przyjmowanych ścieków to około 90 m³ na dobę, tak więc istnieje rezerwa na przyjęcie większej ilości ścieków. W 2013 roku został wybudowany punkt zlewny ścieków dowożonych a w 2022 roku zakupiono i zamontowano dmuchawy wraz z systemem napowietrzania. Oczyszczalnia ścieków wraz z siecią kanalizacyjną jest niezbędnym elementem ochrony wód i ochrony sanitarnej ludności a także podstawą rozwoju gminy oraz doskonałych warunków życia mieszkańców.

GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Ciepiałów od 2006 jako pierwsza gmina w regionie radomskim realizuje program segregacji i odbioru odpadów. Wszystkie posesje objęte są selektywną zbiórką odpadów, tj. tworzyw sztucznych, szkła, papieru i odpadów biodegradowalnych. Odbiór odpadów odbywa się z częstotliwością, co miesiąc a dodatkowo odpady biodegradowalne i zmieszane od kwietnia do października, dwa razy w miesiącu. Na terenie miejscowości Ciepiałów utworzony został Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Czynnny dwa razy w miesiącu (pierwszą środę oraz trzecią sobotę miesiąca), według podanego harmonogramu w godzinach od 8:00 do 13:00. W punkcie zbierane są następujące rodzaje odpadów: papier i tektura, tworzywa sztuczne, metal, szkło, opakowania wielomateriałowe, odpady zielone, przeterminowane leki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, odpady niebezpieczne (baterie i akumulatory, zużyte świetlówki, lampy fluorescencyjne i zawierające rtęć, pozostałości farb, tuszy lakierów żywic lepischerzy, aerozoli, rozpuszczalników w tym opakowań po tych środkach, pozostałości środków ochrony roślin, nawozów w tym opakowania po tych środkach, pozostałości środków chemii gospodarczej, inne zawierające substancje niebezpieczne), popiół i żużel, inne odpady komunalne. Zarówno wprowadzona segregacja jak i zrekultywowanie gminnego składowiska odpadów niewątpliwie przyczyniło się przez ostatnie lata do polepszenia czystości środowiska w naszej gminie.

Gmina Ciepiałów
Inwestująca w Przyszłość

Urząd Gminy w Ciepiałowie
ul. Czachowskiego 1, 27-310 Ciepiałów
Sekretariat: tel/fax: 48 37 88 08,
Artur Szewczyk - Wójt Gminy Ciepiałów
tel. 605 659 504 email: gmina@ciepielow.pl

Usługi Ekologiczne Eko-Jas
Garno, ul. Kasztanowa 21
26-625 Wolańdów
tel: 48 618 68 54
email: biuro@eko-jas.com.pl

www.ciepielow.pl

Moja Gmina Ciepiałów

2023

Szanowni Mieszkańcy!

2023 rok będzie dla nas wyjątkowo ważnym i historycznym rokiem. Gmina realizuje swój program strategiczny i sfinansuje odpłatnie zadanie na rozwój gminy w ramach budżetu państwa. W ramach projektu "Zielone Ciepiałów" w 2023 roku. Zarząd reprezentuje interesy mieszkańców i przekazuje informacje o możliwościach i warunkach realizacji projektu. Proszymy o przeliczenie i przekazanie danych do pakietu danych statystycznych w formie Excela.

W naszym 2023 roku, jesteśmy ogromnie wdzięczni za Wasz udział w realizacji projektu "Zielone Ciepiałów".

UWAGA - BARDZO WAŻNE!!!

Odpady zielone będą w harmonogramie zbiorów w naszej gminie na podstawie tabeli. Wskazane dni zbiorów odpadów zielonych będą w następujących dniach: 15.04, 13.05, 10.06, 08.07, 05.08, 02.09, 30.09, 28.10, 26.11, 24.12.

UWAGA - BARDZO WAŻNE!!!

Odpady zielone będą w harmonogramie zbiorów w naszej gminie na podstawie tabeli. Wskazane dni zbiorów odpadów zielonych będą w następujących dniach: 15.04, 13.05, 10.06, 08.07, 05.08, 02.09, 30.09, 28.10, 26.11, 24.12.

Artur Szewczyk
Wójt Gminy Ciepiałów

PROSIMY O WYSTAWIENIE WORKÓW ZGODNIE Z KALENDARZEM z UWZGLĘDNIENIEM REGIONÓW:
R1, R2, R3 (worek czarny, worek biały, popiół, gąbryt)
R4, R5 (worek niebieski, worek zielony, worek brązowy)

OCHRONA POWIETRZA

Mając na względzie potrzebę podejmowania działań w celu poprawy jakości środowiska, gmina Ciepelów przystąpiła do wspólnej realizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze z właściwym miejscowo Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Dzięki podpisanemu porozumieniu w Urzędzie Gminy w Ciepelowie powstał Punkt Obsługi w ramach rządowego programu #CzystePowietrze. Dzięki temu mieszkańcy Gminy Ciepelów mają możliwość w swojej gminie złożyć wniosek na dofinansowanie wymiany starego pieca na bardziej ekologiczne ogrzewanie i ocieplenie domu. Od tego czasu przeszkoleni pracownicy Urzędu Gminy podejmują działania polegające na promocji programu oraz doradztwie i wsparciu w zakresie korzystania z dofinansowania przyczyniającego się do poprawy efektywności energetycznej oraz zmniejszenia lub uniknięcia emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców.

PRZYRODA

Obszar Gminy Ciepelów, w tym sam Ciepelów położony jest w obrębie wysoczyzny plejstoceniowej, której główne rysy rzeźby zostały wykształcone w okresie zlodowacenia środkowopolskiego, a następnie uległy przemodelowaniu i złagodzeniu w warunkach klimatu

Urokliwe zakątki rzeki Lżanki w Ciepelowie

Park w centrum Ciepelowa jesienią

peryglacialnego. Powierzchnia wysoczyzny jest płaska, lekko pochylona ku północy i wschodowi.

Gmina Ciepelów leży w malowniczo położonej dolinie rzeki Lżanki. Rzeka ta jest jedną z najczystszych rzek w naszym regionie. Zważywszy na fakt, że gmina jest gminą typowo rolniczą - czyste powietrze, okalające gminę lasy, dolina rzeki - wszystko to podkreśla walory gminy.

Na terenie gminy przeważającą część stanowią gospodarstwa średniej powierzchni. Duże znaczenie posiada uprawa roślin przemysłowych (tytoń) oraz warzyw (pomidory, fasola, ogórki). W okolicach Ciepelowa rozwinęła się upraw krzewów jagodowych i truskawek.

Na obszarze gminy występują formy ochrony przyrody są to użytki ekologiczne zlokalizowane na terenie leśnym o łącznej powierzchni 1,4 ha:

1. halizna porośnięta tarniną i głogiem o powierzchni 1,03 ha - nadleśnictwo Zwoleń;
2. halizna-bagno okresowo zalewane wodą o powierzchni 0,37 ha - nadleśnictwo Zwoleń;

a także pomniki przyrody ożywionej objęte ochroną prawną:

- dąb szypułkowy w wieku 250 lat, obwód pnia 420 cm, wysokość 21 m, zlokalizowany w nadleśnictwie Zwoleń, obręb Małomierzyce, kompleks „Bąkowa”,

- dąb szypułkowy w wieku 250 lat, obwód pnia 390 cm, wysokość 21 m, zlokalizowany w nadleśnictwie Zwoleń, obręb Małomierzyce, kompleks „Bąkowa”,
- dąb szypułkowy w wieku 200 lat, obwód pnia 320 cm, wysokość 26 m, zlokalizowany w nadleśnictwie Zwoleń, obręb Lipsko,
- dąb szypułkowy w wieku 600 lat, obwód 630 cm, wysokość 27 m, zlokalizowany w parku wiejskim we wsi Wielgie,

Przebieg rzeki Iżanki przez Ciepiałów

- lipa drobnolistna w wieku 100 lat, obwód 450 cm, wysokość 21 m, zlokalizowana w zabytkowym parku wiejskim we wsi Bąkowa.

Lasy umiejscowione są głównie w południowej części gminy, występując tu w formie kilku dość rozległych kompleksów. Na terenie gminy utworzono lasy ochronne o powierzchni 37,9 ha, które występują tu w formie dwóch oddzielnych kompleksów, usytuowanych w południowo-zachodniej (kompleks „Bąkowa” na północny-wschód od Podolan) oraz północno-wschodniej (na północ od Kawęczyna Dolnego) części gminy. Są to lasy wodochronne, chroniące istniejące tu siedliska wilgotne i podmokłe z naturalnymi zasobami wód gruntowych. Lasy te korzystnie oddziałują na całe środowisko przyrodnicze, w tym zapewniają ochronę miejsc lęgowych ptaków.

Na terenie gminy Ciepiałów znajdują się obszary Natura 2000 są to:

- PLH140006 Dolina Zwolenki (ok. 3,5 km od gminy Ciepiałów),
- PLB140013 Ostoja Kozienicka (ok. 7,5 km od gminy Ciepiałów),
- PLH 140035 Puszcza Kozienicka (ok. 7,5 km od gminy Ciepiałów).

INTERNET

Na terenie gminy Ciepiałów dostęp do Internetu w technologii światłowodowej posiada około 85% mieszkańców, a usługę dostępu do Internetu świadczy m. in. Orange Polska S.A. Dzięki realizacji projektów „INTERNET DLA MAZOWSZA” oraz „Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu w wysokich przepustowościach” mieszkańcy mają do dyspozycji szybki i

bezpieczny Internet oraz dodatkowo bogatą listę programów telewizji cyfrowej oraz atrakcyjną ofertę telefonii stacjonarnej. Efektem realizacji projektów jest zapewnienie lokalnej społeczności dostępu do 24 Internetu o wysokich przepływnościach danych, jak również podłączenie placówek

oświatowych. Na obszarach do których nie występuje światłowód dostęp do Internetu zapewniają operatorzy telefonii komórkowej.

INFRASTRUKTURA DROGOWA

W Ciepeliowie znajduje się rozbudowana infrastruktura drogowa, większość dróg została wybudowana o nawierzchni asfaltowej. W miejscowości znajduje się 20 ulic oraz 1 osiedle mieszkaniowe. Wykaz ulic stanowi załącznik do niniejszego wniosku.

Początek XXI wieku był okresem, w którym gmina z bardzo dobrym skutkiem korzystała z funduszy przedakcesyjnych oraz krajowych i w późniejszym okresie także unijnych. W latach 2003-2016 udało się wyremontować prawie wszystkie drogi gminne, które teraz są naszym wielkim atutem, w niewyobrażalny sposób poprawiło komunikację w gminie i skróciło dojazd z najodleglejszych zakątków gminy do Ciepeliowa. W najbliższym czasie planowana jest modernizacja oświetlenia drogowego na energooszczędne w technologii LED. Przygotowywana do realizacji jest także bardzo ważna inwestycja drogowa w postaci obwodnicy Ciepeliowa w ciągu drogi krajowej nr 79.

Wykaz ulic m. Ciepeliów

- 1.ul. Batalionów Chłopskich
- 2.ul. Czachowskiego
- 3.ul. Długosza
- 4.ul. Górna
- 5.ul. Kochanowskiego
- 6.ul. Konopnickiej
- 7.ul. Lekarska
- 8.ul. Malczewskiego
- 9.ul. Papuzińskiego
- 10.ul. Partyzantów
- 11.ul. Podłącze
- 12.ul. Polna
- 13.ul. Sandomierska
- 14.ul. Słoneczna
- 15.ul. Szkolna
- 16.ul. Wąska
- 17.ul. Wiosenna
- 18.ul. Witosa
- 19.ul. Źródłana
- 20.pl. Zwycięstwa

ZABYTKI, POMNIKI I MIEJSCA PAMIĘCI

Wśród zabytków gminy Ciepeliów wyróżniają się wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Mazowieckiego z terenu gminy Ciepeliów:

- **Bąkowa** - budynek dworu wraz z parkiem, XIX, nr rej.: 142/A z 05.03.1982r.; dwór; park, nr rej.: 746 z 20.12.1957r. i nr rej. jak wyżej
- **Ciepeliów** - kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża, 1923-39, nr rej.: 338/A z 10.04.1986r.; synagoga, XIX, nr rej.: 144/A z 15.03.1982r.
- **Łaziska** - park dworski, poł. XIX, nr rej.: 739 z 20.12.1957r. oraz 350/A/86 z 24.10.1986r.
- **Stary Ciepeliów** - park, XVIII, nr rej.: 742 z 20.12.1957r.
- **Wielgie** - kościół cmentarny p.w. św. Wojciecha, nr rej.: 331/A z 21.06.1967r. oraz 180/A z 15.10.1982r.; park, XVIII, nr rej.: 745 z 20.12.1957r.
- **Rekówka** - część nieruchomości - piwnica przy domu nr 36 nr rej.: A-1300 z 12.06.2015r.

Wymienione wyżej obiekty objęte są rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. 2022 poz. 840).

Dwór i park – stan obecny

Bąkowa – dwór i park

Dwór w Bąkowej został wybudowany w 1905 roku przez Stanisława Domańskiego. W końcu XVIII wieku miejscowe dobra zwane Bąkową Solecką należały do rodziny Lipińskich. Pod koniec XIX wieku posiadłość należała już do rodziny Czarneckich. Wraz z posagiem Janiny z Czarneckich przeszła w posiadanie Stanisława Domańskiego (w rękach tej rodziny majątek pozostawał aż do zakończenia II wojny światowej). Pod koniec lat 20-tych XX wieku dwór należał do Janiny Domańskiej (ziemia liczyła wtedy 607 hektarów). Właściciele dworu zmarli w czasie II wojny. Obecnie dwór jest niezamieszkały i opuszczony, pozostaje w stanie ruiny. Przed samym dworem poprowadzono nową drogę, wyraźnie degradując jego otoczenie.

Wygląd dworu: dwór murowany z cegły i otynkowany, posadowiony na planie prostokąta, o regularnej bryle. Parterowy, podpiwniczony, z poddaszem nakrytym dachem dwuspadowym. Elewacja frontowa 7 osiowa z 3 osiową częścią środkową poprzedzoną drewnianym, wydatnym gankiem wspartym na czterech drewnianych słupkach posadowionych na murowanych, czworobocznych cokołach. Ganek nakryty dachem dwuspadowym. Wystrój elewacji ograniczony do prostych naczółków nadokiennych. Całość skomponowana w stylu klasycznym.

Dawniej wokół dworu rozciągał się park krajobrazowy z pomnikowymi dębami. Dziś park jest w stanie zdziczałym.

Ciepielów – kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego

Kościół wraz z zabytkowym krzyżem i tablica nagrobkową

W skład zespołu kościelnego wchodzi: kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego (murowany w latach 1923-1939), plebania (1901r.), organistówka (1928r.) ogrodzenie kościoła z przełomu XIX/XX w., pomnik nagrobny (1871r.). Kościół powstał na terenie kościoła drewnianego z 1326r., według projektu Stanisława Wąsa i jest przykładem neogotyckiej architektury sakralnej okresu międzywojennego. Wewnątrz kościoła znajdują się elementy wystroju z XVIII wieku.

Ciepielów – synagoga

Obecny stan synagogi

W latach 1843-1870 na terenie Ciepielowa znajdowała się drewniana synagoga. Bezpośrednią przyczyną budowy obecnie istniejącej bożnicy był pożar miasta 29 kwietnia 1886r. Cztery miesiące później architekt powiatowy iłżecki Lucjan Mierzejewski ukończył plany nowego, murowanego już budynku. W marcu 1887r. Żydzi ciepielowscy przystąpili do odbudowy spalonego budynku. Prace budowlane trwały do 1891r. Jednak już 26 lat później, 9 lipca 1915r. bożnica spłonęła w wyniku działań wojennych. Synagogę odbudowano w 1929r. Prace wykończeniowe we wnętrzach trwały do 1932r. Po II wojnie światowej budynek przejęła Gminna Spółdzielnia Rolnicza w Ciepielowie, która adaptowała budynek na cele magazynowe. Obecnie budynek nie jest zagospodarowany, znajduje się w stanie ruiny. Pierwotnie synagoga była usytuowana przy placu położonym w pd.-wsch. części rynku. Obecny budynek znajduje się przy ul. Źródlanej 9. Działka, na której stoi bocznicą ogrodzona jest siatka metalową. Synagoga to założona na planie prostokąta, piętrowa niepodpiwniczona, zbudowana z czerwonej cegły, przykryta czterospadowym łamanym dachem polskim krytym wtórnie blachą.

Łaziska – park dworski

Aleja starodrzewu i fragment parku w Łaziskach

Park założony został w poł. XIX w. jako otoczenie dworu, którego ostatnią właścicielką była Anna Boska. Park posiada piękny, stary drzewostan, prowadzi do niego długa modrzewiowa aleja.

Wielgie - kościół cmentarny p.w. św. Wojciecha

Kościół i zabytkowy nagrobek na cmentarzu grzebalnym w miejscowości Wielgie
Kościół cmentarny p.w. św. Wojciecha wniesiony został najprawdopodobniej w XVI w., zbudowany jest z cegły, nietynkowany. Orientowany. Kościół posiada jedną nawę z węższym prezbiterium zamkniętym półkoliście oraz nowszą prostokątną kaplicą Matki Boskiej Różańcowej od południa oraz taką samą kruchtą od zachodu. Kościół znajduje się na wzniesieniu na terenie cmentarza grzebalnego.

Wielgie – park

Stan parku podworskiego w Wielgiem

Park w Wielgiem pochodzi z XVII w. Znajdują się tu cenne okazy przyrodnicze: aleja kasztanowa i 660 letni dąb (pomnik przyrody – 630 cm w obwodzie i 27 m wysokości). Dawniej w parku znajdował się dwór Karczewskich rozebrany po wprowadzeniu reformy rolnej w 1944r. i eksmitowaniu ówczesnych właścicieli. Po dworku została aleja kasztanowa i piwnica. Nieopodal parku są obory, suszarnia chmielu i kurnik (ptaszarnia) należące niegdyś do dziedzica.

Rekówka – część nieruchomości - piwnica przy domu nr 36 (miejsce upamiętniające ważne wydarzenie historyczne) Obecny stan piwnicy

Część nieruchomości - piwnica przy domu nr 36 w Rekówce, w której ukrywano Żydów w czasie II wojny światowej została wpisana do rejestru zabytków, jako miejsce upamiętniające upamiętniające ważne wydarzenie historyczne. W czasie II wojny światowej w piwnicy w Rekówce rodziny Skoczylasów i Kosiorów ukrywały Żydów - swoich przedwojennych sąsiadów. Podobną pomoc żydowskim znajomym świadczyli Polacy w Starym Ciepeliowie. Udawało się do grudnia 1942 roku, do czasu, gdy dowiedzieli się o tym okupanci. 6 i 7 grudnia hitlerowcy zamordowali m.in. siedmioosobową rodzinę Kowalskich i sześćoosobową rodzinę Obuchowiczów w Starym Ciepeliowie oraz 14 osób z rodziny Kosiorów i małżeństwo Skoczylasów z Rekówki, a także ukrywanych przez nich Żydów. Łącznie zginęło 33 Polaków – mężczyzn, kobiet i dzieci. Zostali spaleni żywcem albo zastrzeleni i wrzuceni do ognia. Jest to miejsce upamiętniające ważne wydarzenie historyczne, będące materialnym i niematerialnym świadectwem zbrodni hitlerowskich, dokonywanych na Polakach za pomoc udzieloną Żydom w czasie II wojny światowej.

Zabytki ruchome

Zabytki ruchome obecne na terenie gminy Ciepeliów stanowią wyposażenie obiektów wpisanych do rejestru zabytków, głównie kościołów.

W kościele parafialnym p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Ciepeliowie znajdują się elementy wyposażenia z XVIII wieku: tabernakulum drewniane, chrzcielnica drewniana z 1726r. oraz obraz Matki Boskiej Miłosiernej.

W kościele cmentarnym w Wielgim znajdują się:

- ołtarz główny o charakterze późnogotyckim z XIX w.,
- malowana predella ze scenami Zwiastowania i Hołdu Trzech Króli z 1 połowy XVII wieku,
- obrazy: Matki Boskiej Różańcowej i św. Franciszka z XVIIIw.,
- rzeźba: postać św. Wojciecha z początku XVII w. oraz krucyfiks ludowy.

W nowym kościele w Wielgim znajdują się trzy zabytkowe ołtarze (barokowe i rokokowe) z drewnianej świątyni z 1414r..

W obiektach dawnych dworów w Łaziskach i Gardzienicach nie zachowały się ruchome obiekty zabytkowe związane z wyposażeniem. W dworze w Bąkowej jedynym zachowanym elementem wystroju wnętrza jest piec kaflowy.

Nie zachowały się zabytki ruchome związane z obiektami wystroju wnętrza synagogi czy łaźni żydowskiej.

Cmentarze

Cmentarze stanowią ważny element krajobrazu kulturowego. Odznaczając się wyjątkowym charakterem „sacrum”, wpływają na określenie „genius locci” danej miejscowości. Przechowując pamięć o minionych latach, stają się pomnikami historii. W tym kontekście dbałość o miejsca ostatniego spoczynku wydaje się rzeczą oczywistą, bez względu na charakter wyznaniowy cmentarza, czy podziały narodowościowo-społeczne. W granicach cmentarza obowiązuje zachowanie: historycznej parcelacji, historycznego rozplanowania, zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia. Na cmentarzach znajduje się wiele cennych historycznie pomników, a także pomniki upamiętniające ofiary I i II wojny światowej. Cmentarze zlokalizowane na terenie gminy Ciepeliów:

- cmentarz rzymsko-katolicki w miejscowości Ciepeliów z I połowy XIX wieku,
- cmentarz rzymsko-katolicki z kaplicą w miejscowości Czerwona z początku XX wieku,
- cmentarz rzymsko-katolicki w miejscowości Wielgie z XIX wieku.

Miejsca pamięci narodowej

Miejsca Pamięci Narodowej na terenie gminy Ciepeliów związane są z ruchem narodowo-wyzwoleńczym głównie w czasie II wojny światowej, a także martyrologią i męczeństwem mieszkańców gminy podczas ostatniej wojny. Miejsca Pamięci Narodowej w gminie to:

- Ciepeliów, Plac Zwycięstwa 37, pomnik płk Jana Sołty „Ośka”,

- Ciepielów, ul. Papuzińskiego, cmentarz rzymsko-katolicki, Pomnik Jana Futro - lotnika poległego w 1939r.,
- Ciepielów, ul. Papuzińskiego, cmentarz rzymsko-katolicki, Miejsce Pamięci Narodowej na Cmentarzu dla uczczenia poległych w II wojnie światowej,
- Ciepielów, Czachowskiego 1, tablica pamiątkowa na budynku Urzędu Gminy, ku czci walk Batalionów Chłopskich w latach 1942-1944,
- Ciepielów, ul. Podłącze, Miejsce Pamięci Narodowej - pomnik pamięci ok. 600 osób pomordowanych w latach 1939-1945,
- Dąbrowa - Miejsce Pamięci Narodowej dla uczczenia żołnierzy polskich 74 Górnoląskiego Pułku Piechoty z Lublińca pod dowództwem majora Pelca poległych i pomordowanych w walce z Wermachtem w dniu 8 września 1939r.
- Dąbrowa - Miejsce Pamięci Narodowej dla uczczenia 300 jeńców pomordowanych po walce z Wermachtem w dniu 8 września 1939r.

Zabytki archeologiczne

Zabytki archeologiczne są ważnym elementem krajobrazu kulturowego i stanowią podstawę wiedzy o najdawniejszych dziejach okolic gminy Ciepiałów.

Stanowiska archeologiczne z terenu gminy Ciepiałów zostały odkryte m.in. na podstawie badań Archeologicznego Zdjęcia Polski, które były realizowane w latach 70-tych i 80-tych XX wieku. Karty ewidencyjne stanowisk archeologicznych znajdują się w archiwum dokumentacji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy rozkłada się na powierzchni 6 obszarów AZP: 78-70, 78-71, 78-72, 77-71, 77-72, 76-72.

Na terenie gminy Ciepiałów odnotowano i zewidencjonowano 78 stanowisk archeologicznych pochodzących z różnych okresów, głównie ze śladami osadnictwa, nie posiadające własnej formy terenowej. Żadne ze stanowisk nie są wpisane do Rejestru Zabytków Archeologicznych Województwa Mazowieckiego.

Stanowiska archeologiczne znajdujące się w rejonie miejscowości Ciepiałów ul. Podłącze stanowią skupisko osad kultury łużyckiej, przeworskiej i pucharów lejkowych.

Najbardziej znaczącym stanowiskiem archeologicznym jest odkryta osada hutnicza w Gardzienicach położona na prawym brzegu Iżanki. Związana jest ona z ośrodkiem hutnictwa świętokrzyskiego. W czasie badań archeologicznych stwierdzono istnienie budynków mieszkalnych, wśród których wystąpiły 2 piecowiska i 1 mielerz. W pierwszym piecowisku odkryto pozostałości 4 pieców, w drugim – 5. Piece te nie były uporządkowane (nie troczyły szeregów). W mielerzu wytwarzano węgiel drzewny służący do wytopu żelaza. Znalezione w osadzie fragmenty ceramiki pozwoliły na datowanie stanowiska na młodszy okres przedrzymski – wczesny okres wpływów rzymskich, tj. od II do IV wieku naszej ery.

W tym czasie powstał i działał głównie na terenie dzisiejszych Gór Świętokrzyskich nie mający sobie równego ośrodek produkcji żelaza – według przeprowadzonych badań teren obejmował obszar ok. 800 km² i przebiegał na północ od grzbietu Łysogór aż po Iżę, Lipsko i Gardzienice. Stanowisko to jest znane z badań PAK Przedsiębiorstwa Państwowego Pracowni Konserwatorskiej Zabytków oddz. Łódź.

Według zapisów „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ciepiałów” szczególnej ochronie podlegać powinny stanowiska i strefy archeologiczne.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach administracyjnych powinno się uwzględniać położenie tych stanowisk. Wszelkie prace inwestycyjne w granicach stanowisk archeologicznych wymagać będą uzgodnień z Mazowieckim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W razie konieczności powinny zostać zapewnione badania archeologiczne, których zakres i rodzaj określi MWKZ. Mogą to być badania:

- powierzchniowe (polegające na prospekcji terenowej obszaru planowanej inwestycji w celu odkrycia widocznych zabytków archeologicznych - znalezisk na powierzchni bądź form terenowych),
- nadzór archeologiczny (polegający na stałej obecności archeologa w miejscu prowadzenia inwestycji, jego zadaniem jest udokumentowanie wszystkich obiektów mogących mieć charakter

zabytkowy, a także wstrzymanie prac w przypadku natrafienia na nieruchomy zabytek archeologiczny bądź ruchomy wymagający konsultacji z konserwatorem),

- badania wykopaliskowe (najbardziej inwazyjna metoda, polegająca na eksploracji nawarstwień stratygraficznych i znajdujących się w nich obiektów oraz konstrukcji),
- badania sondażowe (polegające na otwarciu niewielkiego wykopu w celu weryfikacji obecności stanowiska archeologicznego).

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Na terenie gminy Ciepiałów ze względu na główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej w centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej zarejestrowanych jest 203 aktywnych podmiotów, z czego 26 w miejscowości Ciepiałów (stan na 23.03.2023 r.). Przeważającym rodzajem działalności są szeroko rozumiane roboty budowlane (w tym wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych, tynkowanie, malowanie i szklenie, stolarka budowlana, wykonywanie instalacji elektrycznej), konserwacja i naprawa pojazdów, transport drogowy towarów, sprzedaż detaliczna. W miejscowości Ciepiałów w rejestrze przedsiębiorstw Krajowego Rejestru Sądowego wpisanych jest 2 podmioty, a w rejestrze stowarzyszeń wpisane jest 5 stowarzyszeń.

INSYGNIA GMINY CIEPIELÓW

Herbem gminy Ciepiałów jest znak herbowy przyjęty od rodziny Kazanowskich. Herb miejscowości przedstawia wizerunek w polu czerwonym biały mur z trzema wieżami o trzech blankach każda, wszystkie wieże są równiej wysokości z otwartą bramą miejską. Nad wieżami widnieje wizerunek orła, całość zwieńcza napis drukowanymi literami CIEPIELÓW.

Herb używany od 1584 r., kiedy to dziedzic Ciepiałowa rotmistrz Marcin Kazanowski wystarał się u króla Zygmunta Augusta o przywilej zezwalający na założenie miasta na gruntach wsi Ciepiałów i Gardzienic. Nowo utworzone miasto otrzymało nazwę Grzymałów. Nowa nazwa jednak się nie przyjęła i miasteczko nazwano Ciepiałowem.

Tradycyjnie flagą gminy jest flaga biała z centralnie umieszczonym herbem gminy.

ADMINISTRACJA PUBLICZNA

Zadania z zakresu administracji publicznej realizowane są przez Urząd Gminy w Ciepiałowie. W Urzędzie Gminy na dzień 22.03.2023r. zatrudnionych jest łącznie 35 pracowników samorządowych (31 etatów), w tym: 19 pracowników administracyjnych oraz 16 pracowników na stanowiskach pomocniczych i obsługi (robotnik gospodarczy, sprzątaczkę, inkasenci, konserwatorzy, strażacy OSP), w Urzędzie Gminy zatrudniona jest również jedna osoba na umowę zlecenie. Ponadto zadania z administracji publicznej realizowane są przez jednostki organizacyjne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – 6 pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę oraz 4 osoby zatrudnione na umowę zlecenie,
- Gminna Biblioteka Publiczna – 3 osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę oraz 1 osoba zatrudniona na umowę zlecenia.

OŚWIATA

Na terenie gminy Ciepiałów funkcjonują dwie szkoły podstawowe o strukturze organizacyjnej klas I-VIII oraz jedno przedszkole:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa im. dr. M. Papuzińskiego w Ciepiałowie;
2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Bąkowej;
3. Przedszkole Samorządowe w Ciepiałowie z siedzibą w Wielgim.

Szkoła podstawowa w Ciepiałowie, ulica Lekarska 1

Publiczna Szkoła Podstawowa im. dr. M. Papuzińskiego w Ciepiałowie swoim obwodem obejmuje miejscowości: Ciepiałów, Ciepiałów Kolonia, Stary Ciepiałów, Drezno, Anusin, Wólka Dąbrowska, Chotyże, Kałków, Dąbrowa, Stare Gardzienice, Gardzienice Kolonia, Ranachów B, Pcin, Kawęczyn, Świesielice, Rekówka, Wielgie, Marianki, Borowiec, Łaziska od nr 1 do 34.
Publiczna Szkoła Podstawowa im. dr. M.

Papuzińskiego w Ciepiałowie, swoją siedzibę ma w dwóch budynkach przy ulicach: Lekarskiej 1 oraz Plac Zwycięstwa 37.

Budynek przy ulicy Lekarskiej 1 do celów nauczania i wychowania posiada 7 sal lekcyjnych, które wyposażone są w sprzęt multimedialny nowej generacji, ułatwiający realizację podstawy programowej, m. in. tablice interaktywne, monitory interaktywne, rzutniki i ekrany. W szkole funkcjonuje świetlica szkolna, składająca się z jednej sali, wykorzystywanych do realizacji zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz edukacyjnych, czynna w godzinach od 7.00 do 14.30. Czas trwania zajęć świetlicowych zaspokaja potrzeby uczniów i

Szkoła podstawowa w Ciepiałowie, ulica Plac Zwycięstwa

rodziców. Lekcje odbywają się w salach wyposażonych w profesjonalny sprzęt, sala informatyczne wyposażona jest w wysokiej klasy stacjonarny oraz przenośny sprzęt komputerowy. Szkoła posiada nowoczesną halę sportową oraz wielofunkcyjne boisko sportowe, które wykorzystywane są do zajęć z wychowania fizycznego, rozgrywek sportowych. W budynku szkoły znajduje się nowoczesna biblioteka, w której uczniowie miło i pożytecznie spędzają czas przed i po zajęciach lekcyjnych, a także między zajęciami.

Budynek przy ulicy Plac Zwycięstwa 37 do celów nauczania i wychowania posiada 11 sal lekcyjnych, które wyposażone są w sprzęt multimedialny nowej generacji, ułatwiający realizację podstawy programowej, m. in. tablice interaktywne, monitory interaktywne, rzutniki i ekrany. W szkole funkcjonuje świetlica szkolna, składająca się z jednej sali, wykorzystywanych do realizacji zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz edukacyjnych, czynna w godzinach od 7.00 do 14.30. Czas trwania zajęć świetlicowych zaspokaja potrzeby uczniów i rodziców. Lekcje

Szkoła podstawowa w Ciepeliowie, pływalnia „Wodny Świat”

odbywają się w salach wyposażonych w profesjonalny sprzęt, sala informatyczne wyposażona jest w wysokiej klasy stacjonarny oraz przenośny sprzęt komputerowy. W szkole znajdują się również nowoczesna pracownice: humanistyczna, językowa, fizyczna i biologiczno–geograficzna. Wyposażone w nowoczesne ergonomiczne stoliki i krzesła, sprzęt laboratoryjny w postaci cyfrowych mikroskopów, mobilnego cyfrowego laboratorium Einsteina, robotów edukacyjnych Jimu Astrobot, multimedialnych przedmiotowych programów edukacyjnych, wizualizatorów lumensa, wyposażenia multimedialnego.

Przedszkole samorządowe

W 2023 r. do dyspozycji uczniów zostanie oddana pływalnia „Wodny Świat” przy PSP Ciepeliów. W której będą się odbywać zajęcia wychowania fizycznego; dzięki czemu chcemy, aby wszystkie dzieci z naszej gminy potrafili pływać, co bardzo podniesie ich bezpieczeństwo w przypadku spędzania wolnego czasu nad wodą.

W szkole funkcjonuje stołówka szkolna, z posiłków korzysta około 2/3 uczniów. W szkole obecnie uczy się 295 uczniów, w piętnastu oddziałach. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Dr. M

Papuzińskiego w Ciepeliowie zatrudnia 41 nauczycieli w tym specjalistów z zakresu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej: psychologa, logopedę. Uczniom zapewniana jest pomoc psychologiczno pedagogiczna zgodnie z zaleceniami zawartymi w opiniach i orzeczeniach. Szkoła współpracuje z podmiotami na terenie gminy Ciepeliów i nie tylko m. in. Ochotniczą Strażą Pożarną

w Ciepeliowie, Posterunkiem Policji w Ciepeliowie, Gminną Biblioteką Publiczną w Ciepeliowie, Lipskim Centrum Kultury, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Lipsku. Nauczyciele wraz z uczniami przy pomocy rodziców, którzy aktywnie angażują się w życie szkoły, wspólnie przygotowują oprawę artystyczną obchodów ważnych rocznic, np. odzyskanie niepodległości 11 Listopada czy rocznicę bitwy pod Dąbrową w czasie II wojny światowej. Uczniowie mają doskonałe warunki do nauki i rozwijania swoich zainteresowań, a nauczyciele warunki do pracy.

Samorządowe Przedszkole w Ciepeliowie z siedzibą w Wielgim mieści się w odnowionym i

Nowoczesne klasopracownie w szkołach podstawowych w Ciepeliowie

zmodernizowanym budynku. W ostatnich latach wykonano termomodernizację obiektu oraz wykonano kompleksowy remont budynku. Przedszkole posiada nowoczesny, bezpieczny i dobrze wyposażony plac zabaw. Przeprowadzono kapitalny remont pomieszczeń przedszkola m.in.: wymieniono drzwi wejściowe do budynku, przeprowadzono gruntowny remont holu i korytarzy, wyremontowano sanitariaty. Dopuszono placówkę w nowoczesne meble oraz sprzęt kuchenny. Do przedszkola uczęszcza 148 dzieci, nad którymi opieka odbywa się w 6 oddziałach. W przedszkolu zatrudnionych jest 8 nauczycieli oraz 6 pracowników

obsługi. Przedszkole posiada przestronne sale zajęć z dostępem do internetu, mini urządzenia do ćwiczeń, dywan interaktywny, które pozwalają na prowadzenie zajęć dydaktycznych na najwyższym poziomie. W przedszkolu odbywają się dla dzieci przedstawienia teatralne, koncerty muzyczne, zajęcia umuzykalniające, wycieczki, imprezy okolicznościowe oraz spotkania z ciekawymi ludźmi. Edukacja dzieci i młodzieży w gminie Ciepeliów prowadzona jest w nowoczesnych, dobrze wyposażonych obiektach oświatowych. Wszystkie szkoły dysponują bibliotekami, pracowniami komputerowymi z dostępem do internetu oraz halami sportowymi, na których organizowane są zajęcia w ramach lekcji wychowania fizycznego. Na terenie gminy wszyscy uczniowie w szkołach uczą się na jedną zmianę. Natomiast przedszkole oferuje miejsca dla wszystkich chętnych dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Szkoły i przedszkola tworzą i zapewniają bezpieczne warunki nauki, pracy, pobytu uczniów, podejmując działania mające na celu eliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań uczniów. Olbrzymim osiągnięciem w wieloletniej pracy samorządowej jest stworzenie komfortowych warunków do nauki dla uczniów oraz pracy dla nauczycieli.

POMOC SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepeliowie, to jednostka organizacyjna, która na gruncie lokalnym realizuje zadania z zakresu szeroko pojętej pomocy społecznej. GOPS swoją działalnością obejmuje teren gminy w skład, której wchodzi 31 wsi, w 29 sołectwach. Ośrodek w ramach swych zadań udziela wsparcia osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnych sytuacjach życiowych i własnym staraniem, przy wykorzystaniu własnych możliwości, nie są w stanie przezwyciężyć tych sytuacji. W ramach wyznaczonych celów i zgodnie z kierunkami działań, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepeliowie:

- systematycznie podnosi jakość i dostępność realizowanych świadczeń,

- zajmuje się przyznawaniem i wypłacaniem przewidzianych ustawą świadczeń z zakresu pomocy społecznej
- świadczy pracę socjalną, poradnictwo i interwencję kryzysową,
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych, uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, uzyskaniu świadczeń emerytalno – rentowych,
- udziela różnorodnych form wsparcia dla osób i rodzin z terenu gminy, jest to wsparcie finansowe i rzeczowe,
- realizuje usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne,
- usługi asystenta rodziny w miejscu zamieszkania dla rodzin niewydolnych wychowawczo,
- pomaga osobom dotkniętym przemocą oraz osobom uzależnionym i współuzależnionym motywując je do podjęcia leczenia
- realizuje program wieloletni na lata 2018-2023 „Posiłek w szkole i w domu”,
- kieruje osoby wymagające całodobowej opieki do domu pomocy społecznej
- Przyjmowane są również wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny.

W Ośrodku realizowane są również zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Część świadczeń w ramach pomocy społecznej realizowana jest z budżetu gminy a część z budżetu państwa. Świadczenia rodzinne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, realizowane są z budżetu państwa. W swej działalności, która ma na celu jak najlepsze słuźenie mieszkańcom gminy Ośrodek współpracuje z wieloma instytucjami tj. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policjĄ, szkołami i przedszkolami, sądami i kuratorami zawodowymi i społecznymi, pielęgniarzkami środowiskowymi i innymi instytucjami zarówno z terenu gminy jak i spoza gminy, które mogą przyczynić się do polepszenia bytu naszych mieszkańców.

TURYSTYKA

Gmina Ciepiałów jest dobrym miejscem do wypoczynku a szczególnie turystyki aktywnej. Przez teren gminy przebiegają wyznaczone szlaki rowerowe z miejscami odpoczynku oraz

Rajd rowerowy nad Iłżanką

Spływ kajakowy nad Iłżanką

usytuowanych jest kilkanaście stacji naprawy rowerów typu IBOMBO. Niewątpliwą atrakcją turystyczną jest sam Ciepiałów, położony w dolinie malowniczej rzeki Iłżanki, jednej z najczystszych rzek w Polsce.

Dla promowania zalet doliny rzeki Iłżanki, gmina Ciepiałów wraz z innymi gminami powołała do życia Związek Gmin nad Iłżanką (od 1995 roku), obejmujący swoim zasięgiem pięć gmin i cztery powiaty: Mirów (powiat szydłowiecki), Iłża (powiat radomski), Kazanów (powiat zwoleński), Ciepiałów oraz Chotcza (powiat lipski). Jest to najstarszy związek Gmin na terenie subregionu radomskiego. Celem działania Związku jest między innymi: ochrona środowiska doliny rzeki Iłżanki, dbałość o czystość rzeki, rozwój turystyki,

Stacje do obsługi rowerów, w samym Ciepeliowie występują 3 szt.

Lokalna Grupa Działania- Stowarzyszenie Dziedzictwo i Rozwój w Zwoleniu. LGD działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, uwzględniając ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych, a także uwzględnia promocję wykształcenia wśród mieszkańców obszarów wiejskich, wspieranie przedsiębiorczości i mikroprzedsiębiorstw.

przedstawienie walorów i promocja gmin wchodzących w skład Związku. Bardzo ważną rolą jest informacja i edukacja ekologiczna społeczności lokalnej w zakresie dziedzin należących do zakresu działania. Drugą organizacją promującą turystykę

KULTURA I BIBLIOTEKA

Gminna Biblioteka Publiczna w Ciepeliowie jest instytucją kultury Gminy Ciepeliów wchodzącą w skład ogólnopolskiej sieci bibliotecznej. Służy zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, edukacyjnych, informacyjnych i kulturalnych społeczeństwa oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Organizuje i zapewnia dostęp do zasobów dorobku nauki i kultury polskiej i światowej. Działalność biblioteki koncentruje się na:

- gromadzeniu, opracowywaniu, przechowywaniu, ochronie i konserwacji oraz udostępnianiu zbiorów bibliotecznych,
- wypożyczaniu na zewnątrz i udostępnianiu na miejscu zbiorów bibliotecznych oraz udzielaniu informacji,

W RAMACH OBCHODÓW TYGODNIA BIBLIOTEK 2021
POD HASEM "ZNAJDZIESZ MNIE W BIBLIOTECE"

Gminna Biblioteka Publiczna w Ciepeliowie
oraz
Filia Biblioteczna w Wielgiem
ogłaszają

KONKURS NA
WIERSZ PROMUJĄCY
KSIĄŻKI, CZYTANIE
I BIBLIOTEKĘ

Honorowy patronat nad konkursem sprawuje
Wójt Gminy Ciepeliów

Napisz wiersz i dostarcz do Biblioteki
lub prześlij na adres biblioteka@ciepielow.pl
Termin składania prac: 31 maja 2021r.

Plakat z informacją o konkursie organizowanym przez bibliotekę

Regulamin konkursu na stronie Biblioteki
www.ciepielow.naszabiblioteka.com

- upowszechnianiu literatury pięknej i czytelnictwa (spotkania autorskie z pisarzami adresowane do dzieci, młodzieży i dorosłych, lekcje biblioteczne, konkursy, dyskusje nad książką, wystawki rocznicowe i tematyczne),
- rozwijaniu czytelnictwa,
- rozwijaniu działalności informacyjno-dokumentalnej środowiska lokalnego (gromadzenie informacji dotyczących Gminy Ciepeliów, wydarzeń historycznych i życia społecznego mieszkańców),
- komputeryzacji procesów bibliotecznych – tworzenie elektronicznej bazy katalogowej i bazy

czytelników, prowadzeniu działalności informacyjnej.

Biblioteka w Ciepeliowie ma bogatą historię i wieloletnią tradycję, bowiem działa już od 76 lat. Biblioteka została założona 2 lutego 1947 roku, o czym świadczy pierwszy wpis do księgi inwentarzowej. Pierwszym pracownikiem biblioteki był kierownik miejscowej szkoły. Biblioteka nie posiadała własnego lokalu, mieściła się w kancelarii siedmioklasowej szkoły powszechnej. W 1957 roku, jak wynika z pierwszego sprawozdania, biblioteka posiadała 4470 książek. Zarejestrowanych było 325 czytelników, którzy wypożyczyli w ciągu roku 2400 tomów. W tym czasie biblioteka

Spotkanie z poezją w bibliotece w Ciepeliowie

czytelników i najnowszych rankingów. Zakup finansowany jest z dotacji organizatora oraz ze środków

zajmowała jednoosobowy lokal o powierzchni 8 m². w Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej. Siedziba biblioteki w ciągu lat była kilkakrotnie zmieniana. Na uwagę zasługuje fakt, że każda kolejna zmiana niosła ze sobą poprawę warunków, co z kolei pozwalało na rozszerzanie działalności. Od listopada 1994 r. biblioteka mieści się na piętrze w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Ciepeliowie przy ulicy Jana Kochanowskiego 4 i zajmuje powierzchnię 160 m².

Gminna Biblioteka Publiczna w

Ciepeliowie na podstawie Uchwały Nr XX/79/2004 Rady Gminy Ciepeliów z dnia 29 grudnia 2004 r. jest gminną instytucją kultury wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury, prowadzonego przez Gminę Ciepeliów, pod nr 1 z dnia 29 grudnia 2004 r. i posiada osobowość prawną.

W strukturze organizacyjnej biblioteki znajdują się obecnie jedna filia biblioteczna w Wielgiem. Podstawowym warunkiem prawidłowego funkcjonowania biblioteki jest systematyczny wpływ nowości i równoległe ubytkiwanie publikacji nieprzydatnych zgodnie z obowiązującymi przepisami. Każdego roku przybywa wiele nowości z zakresu literatury pięknej dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz literatury popularno-naukowej. Systematycznie dokonywany jest zakup książek ze szczególnym uwzględnieniem zainteresowań

pozyskiwanych z Biblioteki Narodowej w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”, w którym biblioteka uczestniczy od 2004 roku.

W 2022 r. biblioteka uzyskała dofinansowanie zadania w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025” Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych, Kierunek Interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych w wysokości 6000,00 zł. Za pozyskane środki zakupiono 243 książki. Program przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności oferty czytelniczej biblioteki dzięki zwiększeniu zakupów nowości wydawniczych. Ze środków własnych zakupiono 237 woluminów. Na dzień 31 grudnia 2022 r. stan zbiorów wynosił 35080 egzemplarzy. W ciągu 2022 roku z usług poszczególnych bibliotek skorzystało 652 czytelników, którzy wypożyczyli łącznie 19853 książki. W ciągu 2022 roku odnotowana liczba odwiedzin w bibliotekach wyniosła 7640.

Dla czytelników dostępny jest katalog online księgozbioru, który oprócz dostarczania informacji o posiadanych zbiorach i ich lokalizacji umożliwia wgląd do swojego konta i możliwość sprawdzenia tytułów książek wypożyczonych oraz przewidzianych terminów ich zwrotu, a także dokonania rezerwacji lub zamówienia wybranych egzemplarzy. System biblioteczny automatycznie wysyła czytelnikom przypomnienie o zbliżającym się terminie zwrotu wypożyczonych zbiorów. Biblioteka zapewnia dostęp do Katalogu on-line na swojej stronie www.ciepielow.naszabiblioteka.com, która dostosowana jest do potrzeb czytelników niedowidzących - wyraźny kontrast, możliwość powiększania czcionki.

Od 2021 roku biblioteka umożliwia czytelnikom także dostęp do bazy książek elektronicznych Legimi w mazowieckim konsorcjum. Dostęp finansowany jest ze środków powiatowych. W 2022 r. biblioteka dysponowała trzema kodami na każdy miesiąc. Z tej oferty w minionym roku skorzystało 6 osób, wypożyczając 231 e-booków i 83 audiobooki. Biblioteka oferuje swoim użytkownikom możliwość nieodpłatnego korzystania z

Spotkanie z poezją w bibliotece w Ciepielowie

kawiarenki internetowej. W bibliotece można skorzystać również z Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych - ACADEMICA. CWPN ACADEMICA to największa cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna książek i czasopism naukowych ze wszystkich dziedzin wiedzy, która umożliwia dostęp do zbiorów Biblioteki Narodowej za pomocą dedykowanych terminali, zlokalizowanych w bibliotekach partnerskich. Dzięki ACADEMICE czytelnik zyskuje bezpłatny dostęp do ponad 3 milionów publikacji, w tym artykułów, monografii, całych numerów czasopism, współczesnego piśmiennictwa naukowego ze wszystkich dziedzin, a także najnowszych wydań podręczników akademickich, tekstów źródłowych i literatury pięknej.

W bibliotece od 2020 roku realizowany jest projekt Instytutu Książki „Mała książka-wielki człowiek”, skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym. Akcja zachęca do czytania, do regularnego odwiedzania biblioteki i korzystania ze zbiorów. Od momentu przystąpienia do projektu, wyprawki czytelnicze odebrało 127 małych czytelników. Dzięki akcji dzieci jeszcze chętniej, już od najmłodszych lat rozpoczynają przygodę z książką, czytaniem i biblioteką.

W 2022 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Ciepielowie została Beneficjentem Programu Instytutu Książki „Kraszewski. Komputery dla bibliotek”. Koszt ogółem zadania wynosił 29 540,00 zł, z tego 25 109,00 zł dofinansowania z Instytutu Książki. W ramach zadania zakupiono do biblioteki nowoczesny sprzęt komputerowy.

Biblioteka współpracuje z instytucjami i placówkami oświatowymi na terenie gminy. Placówka wspomaga organizacje zrzeszające seniorów, m.in. przez lata współpracowała z Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Ciepiewie, a obecnie z Klubem Seniora „Razem Raźniej”. Biblioteka wspiera również Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Koło Gminne w Ciepiewie.

OPIEKA ZDROWOTNA

Opiekę zdrowotną dla mieszkańców Ciepiewa i całej gminy zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ciepiewie. Przychodnia realizuje bezpłatne świadczenia zdrowotne na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Zapewnia chorym pacjentom jak i osobom zdrowym, ciągły dostęp do świadczeń zdrowotnych w miejscu udzielania świadczeń jak i w środowisku zamieszkania.

Przychodnia jest zlokalizowana w nowoczesnym nowo wybudowanym w roku 2018 budynku zapewniającym ponad standardowe warunki lecznicze.

W ramach SPZOZu działa: gabinet lekarza POZ, gabinet pielęgniarki i położnej POZ, gabinet pielęgniarki szkolnej, laboratorium, punkt szczepień, gabinet zabiegowy oraz rehabilitacja ambulatoryjna (kinezyterapia, fizykoterapia, masaż). W Ciepiewie jest jedna apteka zapewniająca stały dostęp do leków.

SPZOZ Ciepiewów uzyskał akredytację ministerialną POZ w 2021 roku, korzysta z programów wspierania placówek medycznych w ramach cyfryzacji i informatyzacji.

Liczba pacjentów zadeklarowanych do SPZOZ Ciepiewów to: 3267 osób.

W tym kobiet 1609, mężczyzn 1658.

- Ubezpieczeni 0-6 rż	109
- Ubezpieczeni 7-19 rż	385
- Ubezpieczeni 20-39 rż	845
- Ubezpieczeni 40-65 rż	1210
- Ubezpieczeni 66-75 rż	407
- Ubezpieczeni powyżej 75 rż	311

W rozbiciu na miejsce zamieszkania aktywną deklarację wśród kobiet zamieszkałych w Ciepiewie ma 416 osób.

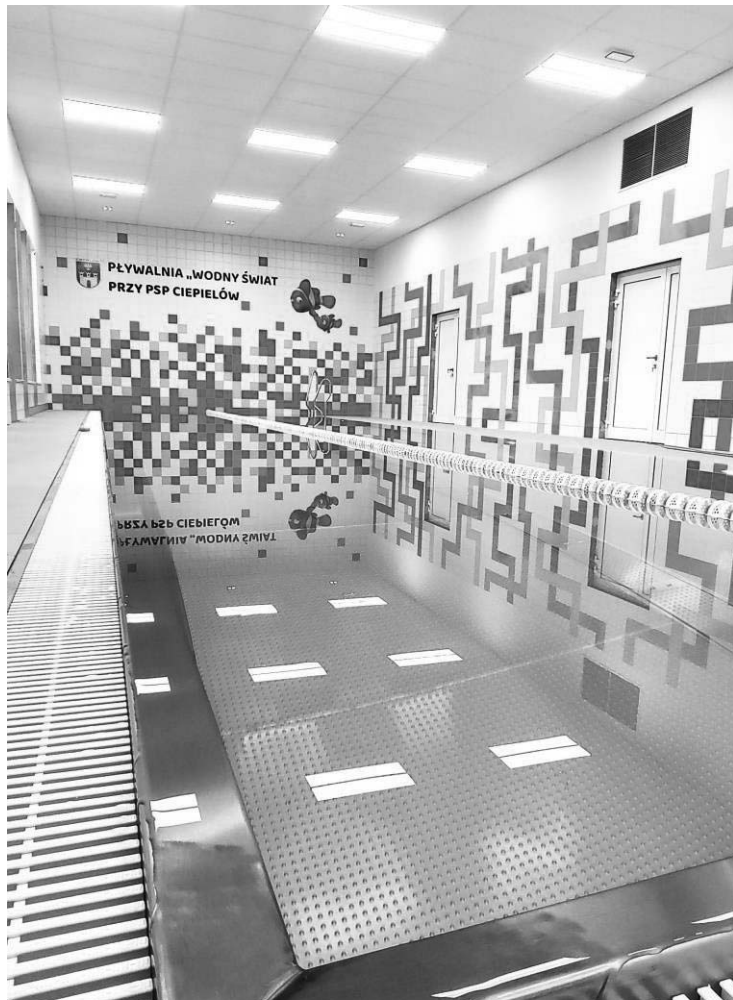
W rozbiciu na miejsce zamieszkania aktywną deklarację wśród mężczyzn zamieszkałych w Ciepiewie ma 428 osób.

Nowy ośrodek zdrowia w Ciepiewie

KULTURA FIZYCZNA I SPORT

Dzięki naszym inwestycjom uważamy się za gminę, w której ważną rolę odgrywa sport. Gminna infrastruktura sportowa legitymuje się największą liczbą boisk ze sztucznej nawierzchni w przeliczeniu na mieszkańca w całej Polsce. Najmłodszy mieszkańcy oraz ludzie starsi mogą aktywnie

Pływalnia wodny świat w Ciepeliowie

Sala gimnastyczna przy szkole podstawowej w Ciepeliowie

spędzać czas na świeżym powietrzu korzystając z siedemnastu placów zabaw zlokalizowanych na terenie większości sołectw oraz ćwicząc na zewnętrznych siłowniach, a także korzystając z dziesięciu mini kompleksów sportowo rekreacyjnych wyposażonych między innymi z ogrodzonego wraz z piłkochwyłami boiska do piłki nożnej i koszykówki ze sztucznej trawiastej nawierzchni, siłowni plenerowej, placu zabaw, altany oraz strefy workoutu, jak również aktywnie spędzając czas jeżdżąc na rowerze po gminnych szlakach rowerowych. Na terenie gminy Ciepeliów wyznaczone są szlaki rowerowe, które w roku 2022 dodatkowo zostały urozmaiczone nowym przebiegiem oraz miejscami postoju. Na terenie całej gminy na potrzeby rowerzystów zamontowano kilkanaście stacji obsługi rowerów typu IBOMBO.

Infrastrukturę sportową w miejscowości Ciepeliów stanowią dwie funkcjonalne sale sportowe **usytuowane przy obydwu osobnych** budynkach szkoły podstawowej w Ciepeliowie, super nowoczesny kompleks sportowo – rekreacyjny w skład którego wchodzi między innymi boiska sportowe ze sztuczną nawierzchnią do piłki nożnej, badmintona, siatkówki, koszykówki, tenisa ziemnego, minio golfa, plac zabaw, bieżnia do pchnięcia kulą, bieżnia lekkoatletyczna okólna czterotorowa z nawierzchnią poliuretanową, bieżnia stu metrowa, bieżnia do skoku w dal, rowerowy PUMPTRACK i PUMPTRACK KIDS, miasteczko ruchu drogowego, siłownia zewnętrzna, strefa workout, zaplecze szatniowo – administracyjne wraz z oświetleniem ledowym, monitoringiem wizyjnym i miejscami parkingowymi. W parku w Ciepeliowie usytuowana jest druga siłownia zewnętrzna oraz plac zabaw przeznaczony dla najmłodszych dzieci, a w szkole podstawowej funkcjonują kolejne trzy boiska ze sztuczną nawierzchnią: do piłki nożnej, koszykówki i

badmintonu, a także szachy parkowe i parkowy stół do tenisa stołowego. Od 2023 roku w Ciepeliowie funkcjonuje

pierwsza w powiecie kryta pływalnia „Wodny Świat”, a od nowego roku szkolnego wszyscy uczniowie gminy Ciepeliów zostaną objęci programem nauki pływania w ramach zajęć wychowania fizycznego.

Kompleks sportowo – rekreacyjny w Ciepeliowie

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Mieszkańcy naszej gminy chętnie udzielają się w różnych organizacjach społecznych. Na terenie gminy aktywnie działa kilkanaście organizacji pożytku publicznego. W Ciepeliowie swoją siedzibę mają:

- OSP w Ciepeliowie,
- Klub Sportowy VIDEO w Ciepeliowie,
- Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Oświaty w Gminie Ciepeliów, Ciepeliów,
- Stowarzyszenie Ludzi Sztuki „Grupa Działania”
- Polski Związek Wędkarski – Koło w Ciepeliowie,
- Związek Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych – Koło w Ciepeliowie,
- Stowarzyszenie „Na rzecz Umocnienia Demokracji i Poszanowania Godności Obywatelskiej w Gminie”,
- Stowarzyszenie seniorów „Razem Raźniej”.

W Ciepeliowie działa Gminna Rada Pożytku Publicznego oraz Gminna Rada Seniorów. Obydwie Rady powołane zostały Uchwałą Rady Gminy w Ciepeliowie.

BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Bezpieczeństwo mieszkańców gminy Ciepeliów, w tym Ciepeliowa zapewnia Posterunek Policji w Ciepeliowie, podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Lipsku. W posterunku zatrudnionych jest 7 funkcjonariuszy zajmujących się prewencją i zabezpieczaniem porządku. Na teren gminy wyznaczonych jest 2 dzielnicowych.

Ochronę przeciwpożarową na terenie gminy Ciepeliów zapewnia pięć jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, z których dwie, tj. jednostka OSP w Ciepeliowie, decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 25 kwietnia 1995 r. została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz jednostka OSP w Łaziskach, włączona do KSR-G z dniem 11 listopada 2022 roku.

Jednostka OSP w Ciepeliowie została zarejestrowana w Sądzie w Kielcach w dniu 21 marca 1923 roku. Jej założycielami byli: Jan Fryszkiewicz, Konstanty Kręgiel oraz Leon Stępień, który był jej długoletnim naczelnikiem. W 1936 roku została wybudowana pierwsza murowana strażnica. Drugi nowy budynek został wybudowany i oddany do użytku w 1972 roku i służy strażakom do chwili obecnej. Posiada trzy boksy garażowe oraz ogrzewanie przy pomocy ciepła.

Ochotnicy z OSP w Ciepeliowie odgrywają kluczową rolę w systemie ratowniczo – gaśniczym w gminie Ciepeliów, jak również na terenie całego powiatu lipskiego. Działania, z którymi spotykają się strażacy OSP Ciepeliów to przede wszystkim:

- pożary – obiektów oraz terenów leśnych,
- wypadki w komunikacji drogowej (przez teren gminy Ciepeliów przebiega droga krajowa nr 79 relacji Warszawa – Sandomierz),

Strażnica OSP w Ciepeliowie i nowy samochód pożarniczy

- miejscowe zagrożenia (podtopienia, usuwanie agresywnych owadów, usuwanie plam ropopochodnych na drogach itp.).

Jednostka OSP Ciepeliów jest często angażowana do zabezpieczenia rejonu operacyjnego Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lipsku. Z uwagi na wiodącą rolę na terenie gminy wyposażona jest w 3 pojazdy specjalistyczne: średni samochód ratowniczo – gaśniczy VOLVO FLD3C z roku 2016, średni samochód ratowniczo-gaśniczy JELCZ 005 z roku 1984 oraz lekki samochód ratownictwa technicznego FORD TRANSIT z 2009 roku. Ponadto straż w Ciepeliowie dysponuje: pontonem ratowniczym z silnikiem zaburtowym, zestawem narzędzi hydraulicznych WEBER w składzie: pompa hydrauliczna, nożyce hydrauliczne, rozpiercz ramieniowy, 2 zestawami ratownictwa medycznego z defibrylatorem, różnego rodzaju pompami oraz 3 pilarkami i 2 agregatami prądotwórczymi. Strażacy wyposażeni są w nowoczesne umundurowanie ochronne i zabezpieczeni w aparaty ochrony dróg oddechowych. Oprócz gaszenia pożarów, OSP w Ciepeliowie uczestniczy we wszelkiego rodzaju zdarzeniach, jakie zaistnieją w ciągu roku nie tylko na terenie gminy, lecz i gmin sąsiednich, gdy

wymaga tego sytuacja

W 5 jednostkach OSP zatrudnionych jest 6 kierowców, w tym 2 w OSP w Ciepeliowie.

Nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym na terenie gminy czuwają ponadto pozostałe 4 jednostki: – OSP ANTONIÓW – dysponuje średnim samochodem ratowniczo-gaśniczym JELCZ 005, na wyposażeniu posiada agregat prądotwórczy, 1 aparat nadciśnieniowy, 3 pilarki spalinowe, pompę szlamową.

– OSP BĄKOWA – jednostka wyposażona w 2 średnie samochody ratowniczo – gaśnicze STAR –MAN i STAR 244 oraz 2 agregaty prądotwórcze, 2 pilarki do drewna, pompę szlamową.

– OSP BIELANY – wyposażona w średni samochód ratowniczo – gaśniczy VOLVO FL-6/14, oraz torbę ratowniczą R-1, zestaw z tlenoterapią, pilarkę, pompę szlamową.

– OSP ŁAZISKA – posiada średni samochód ratowniczo-gaśniczy RENAULT MIDLUM oraz zestaw narzędzi hydraulicznych WEBER w składzie: pompa hydrauliczna, przewody hydrauliczne, nożyce hydrauliczne, rozpieracz ramieniowy, wybijak do szyb, nóż do pasów, a także 4 aparaty nadciśnieniowe, zestaw z tlenoterapią, pompę szlamowa i 2 pilarki do drewna.

Dzięki rozmieszczeniu jednostek na całym terenie gminy strażakom udaje się bardzo szybko dotrzeć do potrzebujących pomocy. Ochotnicy w zależności od wyposażenia czuwają nad bezpieczeństwem mieszkańców. Druhowie aktywnie uczestniczą w szkoleniach pożarniczych, ratowniczych i ćwiczeniach. Wszystkie jednostki OSP wyposażone są na bieżąco w sprzęt do ochrony przeciwpożarowej i ochrony osobistej. W jednostkach OSP działają również młodzieżowe drużyny pożarnicze, które stanowią zaplecze kadrowe każdej jednostki. Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze biorą czynny udział w spotkaniach i działaniach społecznych, zawodach sportowo – pożarniczych oraz promują prace druhow w swoim środowisku.

Członkami OSP, mogącymi wziąć bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych jest 103 osoby, w tym: OSP Antoniów – 19, OSP Bąkowa – 22, OSP Bielany – 15, OSP Ciepeliów – 27, OSP

STRUKTURA WIEKOWA CZŁONKÓW ZWYCZAJNYCH OSP					
Lp.	Jednostka OSP	Mężczyźni ogółem	Kobiety ogółem	W wieku 18-65 lat	Powyżej 65 lat
1.	ANTONIÓW	28	1	27	2
2.	BĄKOWA	38	1	29	10
3.	BIELANY	25		19	6
4.	CIEPIELÓW	26	1	25	2
5.	ŁAZISKA	29	1	25	5
	OGÓŁEM	146	4	125	25
ILOŚĆ WYJAZDÓW JEDNOSTEK OSP W 2022 ROKU					
Lp.	Jednostka OSP	Požary	Miejscowe zagrożenia	Poza własnym rejonem działania	Ogółem zdarzeń
1.	ANTONIÓW	5	4	1	14
2.	BĄKOWA	5	5	1	17
3.	BIELANY	9	7	5	23
4.	CIEPIELÓW	25	52	20	118
5.	ŁAZISKA	3	11	2	21
	OGÓŁEM	47	79	29	193

Łaziska – 20.

Jednostki OSP Antoniów, Bąkowa i Ciepeliów oprócz działań ratowniczych, dodatkowo uczestniczą w odśnieżaniu dróg gminnych i lokalnych. Ułatwia to znacznie życie mieszkańcom gminy w okresie zimowym i zapewnia przejezdność dróg.

OKREŚLENIE SZACUNKOWYCH KOSZTÓW JEDNOTRAZOWYCH I STAŁYCH WPROWADZENIA ZMIAN STATUSU MIEJSCOWOŚCI CIEPIELÓW

Zmiana statusu miejscowości Ciepiałów nie spowoduje wystąpienia kosztów stałych. Konieczne będzie wyłącznie poniesienie kosztów jednorazowych wprowadzonych zmian. Szacunkowy koszt wprowadzonych zmian wyniesie około 10.000 zł. Koszty jednorazowe dotyczyć będą zmiany nazw Urzędu oraz organów samorządowych na pieczęciach i tablicach urzędowych

PODMIOTY I INSTYTUCJE O CHARAKTERZE PONADLOKALNYM ORAZ MIASTOTWÓRCZYM

Ciepiałów jest głównym ośrodkiem o charakterze administracyjnym, usługowym, handlowym oraz kulturotwórczym. Miejscowość ma duże znaczenie dla rozwoju Gminy, pełni funkcję centrotwórczą.

Na terenie Ciepiałowa mają swoją siedzibę liczne instytucje oraz podmioty gospodarcze. W miejscowości znajduje się Urząd Gminy, pływalnia „Wodny Świat”, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoła Podstawowa im. Dr. Mariana Papuzińskiego zlokalizowana w dwóch nowoczesnych budynkach z dwoma salami gimnastycznymi i zespołem sportowo -rekreacyjnych boisk ze sztucznej nawierzchni, Posterunek Policji, Ochotnicza Straż Pożarna, Urząd Pocztowy, dwa niezależne od siebie filie Banku Spółdzielczego z Iłży i ze Zwolenia, Przychodnia Lekarska, apteka, kwiaciarnia, piekarnia, stacja paliw, stacja kontroli pojazdów, zakład wulkanizacyjny, myjnia samochodowa, firma ROL-MOT lider na rynku regałów przesuwanych w Polsce, usługi weterynaryjne, sklepy spożywcze i odzieżowe, cztery zakłady fryzjerskie, kościół Rzymskokatolicki, cmentarz parafialny, restauracja, salon kosmetyczny, paczkomaty InPost, park oraz skwer Europejski, a także super nowoczesny kompleks sportowo – rekreacyjny w skład którego wchodzi między innymi boiska sportowe ze sztuczną nawierzchnią do piłki nożnej, badmintona, siatkówki, koszykówki, tenisa ziemnego, minio golfa, plac zabaw, tory rowerowe PUMPTRACK i PUMPTRACK KIDS, miasteczko ruchu drogowego, siłownia i srtrefa workaut, zaplecze szatniowo – administracyjne.

INWESTYCJE

Na przestrzeni kilkunastu ostatnich lat w miejscowości Ciepiałów zrealizowano szereg inwestycji przyczyniających się do wzmocnienia miejskiego charakteru miejscowości. Do najważniejszych z nich należą:

Rok 2006

1. Modernizacja – zagospodarowanie rynku łącznie z parkiem i terenów przyległych w miejscowości Ciepiałów - 389 392,49 zł,

Rok 2007

2. Modernizacja wejścia i klatki schodowej wraz z podjazdem dla autobusów szkolnych w Publicznym Gimnazjum w Ciepiałowie - 56 138,82 zł,
3. Modernizacja kotłowni w Publicznej Szkole Podstawowej w Ciepiałowie - 27 200,00zł,

Ciepiałów, budynek Sali gimnastycznej

4. Przebudowa drogi gminnej – Ciepiałów ul. Partyzantów - 84 637,50 zł,
5. Przebudowa drogi gminnej - Ciepiałów, ul. Słoneczna - 83 443,75 zł,

Rok 2008

6. Modernizacja kotłowni w Publicznej Szkole Podstawowej w Ciepiałowie - 27 200,00 zł,
7. Modernizacja drogi gminnej - Ciepiałów, ul. Wąska' - 38 017,64 zł,

Rok 2009

8. Budowa odcinka wodociągu łączącego studnię z Lecznicą Weterynaryjną ze stacją uzdatniania wody w Ciepiałowie - 184 642,73 zł,

9. Modernizacja budynku w PSP Ciepiałów - wymiana podłóg - 95 303,15 zł,

10. Modernizacja ul. Konopnickiej w Ciepiałowie - 36 449,70 zł,

11. Modernizacja ul. Polnej w Ciepiałowie - 51 896,12 zł,

Rok 2010

12. Rekultywacja gminnego wysypiska odpadów w Ciepiałowie - 181 566,67 zł,

13. Przebudowa drogi gminnej ul. Lekarska w Ciepiałowie - 66 985,81 zł,

14. Przebudowa ul. Papużyńskiego w Ciepiałowie - 220 439,97 zł,

15. Przebudowa – modernizacja ul. Malczewskiego do Źródlanej w Ciepiałowie - 36 304,86 zł,

Rok 2012

16. Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze Ciepiałów -Wielgie ul. Papużyńskiego w Ciepiałowie - 67 981,00 zł,

17. Poprawa wizerunku otoczenia kościoła w Ciepiałowie oraz bezpieczeństwa mieszkańców poprzez budowę parkingów i chodników do cmentarza parafialnego wraz z małą architekturą krajobrazu - 446 826,75 zł,

18. Budowa odcinka sieci wodociągowej z przyłączami przy ul. Sandomierskiej w Ciepiałowie - 63 541,01 zł,

19. Budowa monitoringu wizyjnego w Ciepiałowie - 43 434,99 zł,

20. Budowa i montaż siłowni zewnętrznej w parku w Ciepiałowie wraz z zagospodarowaniem terenu - 48 616 zł,

Rok 2013

Ciepiałów, budynek Urzędu Gminy

21. Budowa punktu zlewnego oraz wykonanie otuliny filtracyjnej oczyszczalni ścieków

w Ciepiewie - 337 603,14 zł,
22. Termomodernizacja budynku
Urzędu Gminy w Ciepiewie -
410 762,35 zł,

23. Dokończenie wodociągowania
gminy miejscowościach
Ciepiew ul. Witosa, Stare
Gardzienice, Łaziska
„Zamoście” - 148 338,00 zł,

24. Przebudowa ul. Źródlanej w
Ciepiewie - 130 694,58 zł,

25. Budowę chodnika przy ul.
Konopnickiej w Ciepiewie -
69 109,57 zł,

Rok 2014

26. Budowa chodnika przy ul.
Słonecznej w Ciepiewie z

Ciepiew, kompleks sportowo – rekreacyjny

oświetleniem parkowym -
69 183,93 zł,

27. Przebudowa drogi gminnej
Ciepiew ul. Partyzantów –
60 643,87 zł,

28. Przebudowa drogi gminnej
Ciepiew ul. Polna - 58 164,66 zł,

Rok 2016

29. Budowa sali gimnastycznej przy
Publicznej Szkole Podstawowej w
Ciepiewie - 1 750 000,95 zł,

30. Termomodernizacja budynku
Publicznej Szkoły Podstawowej w
Ciepiewie - 1 015 613,40 zł,

31. Zagospodarowanie terenu i
budowa boisk przy Publicznej
Szkole Podstawowej w
Ciepiewie - 426 859,20 zł,

32. Zakup na cele ochrony
przeciwpożarowej fabrycznie
nowego średniego samochodu
pożarniczego dla OSP w
Ciepiewie - 749 931,00 zł,

33. Zakup i dostawa fabrycznie
nowych szafek ubraniowych do
szatni Publicznego Gimnazjum w
Ciepiewie - 33 210,00 zł,

34. Zakup i dostawa fabrycznie
nowych szafek ubraniowych do
szatni Publicznej Szkoły
Podstawowej w Ciepiewie - 40
836,00 zł,

35. Wykonanie ujęcia wody podziemnej (studni głębinowej) dla potrzeb wodociągu wiejskiego w miejscowości Ciepiałów - 35 055,00 zł,

Ciepiałów, fontanna na skwerku Europejskim, iluminacje świąteczne

informacyjnych na kompleks sportowo-rekreacyjny w Ciepiałowie - 30 000,00 zł,

Rok 2020

46. Budowa miejsc postojowych przy kompleksie sportowo – rekreacyjnym w Ciepiałowie - 46000,00 zł,
47. Wykonanie pola do minigolfa na kompleksie sportowo – rekreacyjnym w Ciepiałowie - 44187,75 zł,
48. Rewitalizacja parku w Ciepiałowie – etap I - 75000,00 zł,
49. Usprawnienie ruchu na Placu Zwycięstwa w Ciepiałowie - 87 000,00 zł,
50. Zakup iluminacji świątecznych na elewację budynku Urzędu Gminy - 24 958,40 zł,
51. Wykonanie tablic informacyjnych do parku w Ciepiałowie - 35 000,00 zł,

Rok 2021

36. Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Ciepiałów przy ul. Słonecznej i ul. Batalionów Chłopskich - 72 296,94 zł,

37. Wykonanie prac instalacyjnych i elektrycznych związanych z podłączeniem studni nr 3 z SUW w Ciepiałowie ujęcia wody podziemnej (studni głębinowej) dla potrzeb wodociągu wiejskiego w miejscowości Ciepiałów - 41 451,00 zł,

38. Termomodernizacja wraz z zabezpieczeniem alarmowym SUW w Ciepiałowie etap I - 83 797,22 zł,

39. Utwardzenie placu przy cmentarzu parafialnym w Ciepiałowie - 49 930,99 zł,

40. Budowa (przebudowa) chodników przy ul. Batalionów Chłopskich w Ciepiałowie etap II - 106 946,75 zł,

41. Przebudowa ul. Papuzińskiego w Ciepiałowie (powiatowa) - 184 876,38 zł,

Rok 2017

42. Budowa kompleksu sportowo – rekreacyjnego w Ciepiałowie przy ul. Partyzantów - 2 995 010,18 zł,

43. Budowa budynku SPZOZ przy ulicy Batalionów Chłopskich w Ciepiałowie - 1043909,18 zł,

Rok 2018

44. Termomodernizacja budynku remizy OSP w Ciepiałowie - 150 000,00 zł,

45. wykonania tablic

- 52. Budowa basenu przy PSP w Ciepeliowie - 2 810 724,51 zł,
- 53. Wykonanie pracowni przedmiotowych dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Ciepeliowie - 90 000 zł,
- 54. Modernizacja budynku PSP Ciepeliowie Plac Zwycięstwa - 485850,00 zł,
- 55. Budowa toru rowerowego PUMPTRACK na terenie kompleksu sportowo – rekreacyjnego w Ciepeliowie - 219 000,00 zł,
- 56. Dobudowa chodników z kostki brukowej na kompleksie sportowo-rekreacyjnym w Ciepeliowie - 20000,00 zł,
- 57. Renowacja otoczenia Urzędu Gminy w Ciepeliowie wraz z poprawą nawierzchni parkingu przed budynkiem Urzędu Gminy w Ciepeliowie - 30000,00 zł,

Ciepeliów, szkoła podstawowa nocą

- 58. Dostawa i montaż iluminacji świetlnej – fontanna do centrum Ciepeliowa - 23531,46 zł,
- 59. wykonanie pracowni humanistycznej w Publicznej Szkoły Podstawowej w Ciepeliowie - 35000,00 zł,
- 60. Termomodernizacja budynku hydroforni w Ciepeliowie - 140 000,00 zł,
- 61. Remont, wymiana wyeksploatowanych opraw oświetleniowych, gniazd wtykowych i łączników oświetleniowych oraz przeniesienie, wymiana istniejącej rozdzielni nN na terenie budynku Urzędu Gminy w Ciepeliowie - 38 000,00 zł,

Ciepeliów, nowy ośrodek zdrowia

- 62. Zagospodarowanie wschodniej części Placu Zwycięstwa w Ciepeliowie etap I - 159 801,60 zł,
- 63. Montaż klimatyzacji w budynku Urzędu Gminy w Ciepeliowie – 88500 zł,

Rok 2022

- 64. Dostosowanie budynku SPZOZ przy ul. Papuzińskiego na PSP w Ciepeliowie - 1174935,66 zł,
- 65. Dokumentacja projektowa i budowa toru rowerowego PUMPTRACK KIDS na terenie kompleksu sportowo rekreacyjnego w Ciepeliowie - 150 000 zł,
- 66. Budowa podjazdu do Publicznej Szkoły Podstawowej w Ciepeliowie od ul. Źródlanej - 85000,00 zł,

Ciepeliów, nowo wybudowany basen do nauki pływania

67. Zakup masztu i flagi oraz ich instalacja w miejscowości Ciepiałów w ramach projektu „Pod Biało-czerwoną” – 5000,00 zł,

68. Zagospodarowanie wschodniej części Placu Zwycięstwa w Ciepiałowie etap II - 157 993,25 zł,

Rok 2023

69. Dostosowanie budynku Urzędy Gminy w Ciepiałowie dla osób niepełnosprawnych. - Zakończenie prac zaplanowano na grudzień 2023 r

W 2023-2025 r. w Ciepiałowie planowane są do realizacji kolejne inwestycje:

1. Budowa nowej oczyszczalni ścieków.
2. Budowa nowej remizy strażackiej wraz zagospodarowaniem terenu.
3. Budowa domu kultury z zapleczem sportowo – rekreacyjnym.
4. Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę oświetlenia ulicznego na ledowe.
5. Budowa obwodnicy Ciepiałowa oraz przebudowa drogi krajowej nr 79 w granicach miejscowości Ciepiałów
6. Przebudowa ulicy Kochanowskiego i ulicy Sandomierskiej wraz z budową ronda przy Urzędzie Gminy i budową chodników i ścieżek rowerowych wraz z rozszerzeniem strefy mieszkańca i zwiększeniem miejsc parkingowych.

Miejscowość Ciepiałów nie jest obecnie miastem, jednak posiada wszystkie cechy ośrodka miejskiego. Dzięki staraniom mieszkańców, władz samorządowych i środków finansowych pozyskanych z zewnątrz utrzymuje charakter centrum społeczno-gospodarczego oraz pełni rolę „stolicy gminy”.

Rada Gminy wyraża nadzieję, że przedstawione uzasadnienie uwzględniające przesłanki historyczne, kulturowe, społeczno-gospodarcze oraz aktualny stan infrastruktury technicznej miejscowości Ciepiałów oraz jej rozwój urbanistyczny i gospodarczy stanowiąc będzie ważny element w podjęciu pozytywnej decyzji w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepiałów.

Mieszkańcy, którzy w konsultacjach tak licznie poparli inicjatywę nadania miejscowości Ciepiałów praw miejskich, mają nadzieję, że ich wola zostanie uwzględniona przez właściwe organy administracji rządowej.

Będzie to także docenienie pozytywnych zmian, jakie dokonały się dzięki zaangażowaniu lokalnej społeczności w zakresie rozbudowy miejscowości oraz niezwykle ważnym impulsem do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Uwzględniając powyższe Rada Gminy Ciepiałów wyraża opinię, że wniosek w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepiałów jest w pełni uzasadniony.

**BUDOWA OBWODNICY CIEPIEŁOWA
i rozbudowa DK 79 Ciepiałów - Lipsko
152 MILIONÓW ZŁOTYCH**

www.ciepielow.pl

ZAŁĄCZNIKI

1. Pismo z dnia 9 grudnia 2022 r. Wojewody Mazowieckiego Nr BW-I.021.159.2022.EC w nawiązaniu do propozycji Prezesa Rady Ministrów w sprawie przywrócenia praw miejskich, które miejscowości Ciepiałów, utraciła w wyniku represji carskich po wybuchu powstania styczniowego.
2. Odpowiedź Wójta Gminy z dnia 20 grudnia 2022 r. skierowana do Wojewody Mazowieckiego z informacją o zainteresowaniu przez samorząd gminy Ciepiałów przywróceniem praw miejskich.
3. Uchwała Nr IV/27/2015 z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych na terenie gminy Ciepiałów (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2015r, poz. 1148).
4. Ogłoszenie wydane Wójtem Gminy Ciepiałów z dniem 10 lutego 2023 roku zapraszające mieszkańców gminy Ciepiałów na konsultacje społeczne dotyczące nadania miejscowości Ciepiałów statusu miasta.
5. Zarządzenie Nr 18/2023 z dnia 23 lutego 2023 r. Wójta Gminy w Ciepiałowie w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Ciepiałów w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepiałów.
6. Obwieszczenie Wójta Gminy Ciepiałów z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Ciepiałów w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepiałów.
7. Apel Wójta Gminy do mieszkańców gminy wraz z ulotką informacyjną w sprawie przywrócenia praw miejskich miejscowości Ciepiałów.
8. Uchwała Nr LII /293/2023 z dnia 9 marca 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na podjęcie procedury związanej z nadaniem miejscowości Ciepiałów statusu miasta
9. Zarządzenie Nr 22/2023 z dnia 10 marca 2023 r. Wójta Gminy w Ciepiałowie w sprawie przedłużenia przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Ciepiałów w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepiałów.
10. Obwieszczenie Wójta Gminy Ciepiałów z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie przedłużenia przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Ciepiałów w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepiałów.
11. Informacja z odbytego w dniu 5 marca 2023 r. spotkania konsultacyjnego z mieszkańcami Ciepiałowa w sprawie procedury przywrócenia praw miejskich miejscowości Ciepiałów.
12. Protokół podsumowujący wyniki konsultacji społecznych w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Ciepiałów, sporządzony w Urzędzie Gminy w Ciepiałów w dniu 23 marca 2023 r.
13. Podstawowe dane statystyczne dotyczące liczby ludności miejscowości Ciepiałów .
14. Informacja dotycząca szacunkowych kosztów wprowadzenia proponowanej zmiany.
15. Zaświadczenie Starosty Lipskiego z dnia 4 marca 2021 r. potwierdzające powierzchnię obrębów ewidencyjnych gminy Ciepiałów wraz z ich powierzchnią w ha oraz obręb ewidencyjny Ciepiałów oraz jego powierzchnię w ha.
16. Pismo Głównego Geodety Kraju z dnia 25 lutego 2021 r. potwierdzające zgodność przebiegu dotychczasowych granic gminy Ciepiałów z danymi państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek zasadniczego podziału terytorialnego kraju.
17. Mapa topograficzna w skali 1:50 000 z zaznaczoną granicą gminy Ciepiałów – płyta CD
18. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Ciepiałów – płyta CD.
19. Wypisy z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Ciepiałów.
20. Wrys z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Ciepiałów .
21. Wykaz ulic w miejscowości Ciepiałów.
22. Poparcie starań o przywrócenie praw miejskich.
23. Publikacje dotyczące gminy Ciepiałów – płyta CD

OPRACOWANIE WNIOSKU

Artur Szewczyk - wójt gminy, koordynator wniosku,

Pracownicy Urzędu Gminy: Barbara Gębka, Joanna Bielecka, Barbara Rojecka – Kostyra, Lucyna Bańcerowska, Mariusz Borek, Anna Jamka, Marcin Bielecki, Wiktoria Choroś, Anna Kozłowska, Maria Wulczyńska, Katarzyna Zięba, Józef Matysiak, Iwona Dzik, Joanna Żuchowska, Dorota Pajączkowska, Monika Jamka.

Gminna Biblioteka Publiczna - Iwona Standowicz,

SPZOZ w Ciepiewie – Agnieszka Podgórska – Zdyb,

GOSP Ciepiew – Aneta Dudek, Katarzyna Nachyła, Milena Grela